

Doktorgrad – og hva så?

Om doktorenes yrkeskarriere

Terje Bruen Olsen

© NIFU STEP Studier av innovasjon, forskning og utdanning
Wergelandsveien 7, 0167 Oslo

Rapport 20/2007
ISBN 82-7218-535-0
ISSN 1504-1824

For en presentasjon av NIFU STEP's øvrige publikasjoner, se www.nifustep.no

Studier av innovasjon, forskning og utdanning
Studies in Innovation, Research and Education
Wergelandsveien 7, 0167 Oslo
Tlf. +47 22 59 51 00 • www.nifustep.no

Forord

I denne rapporten presenteres resultatet av en undersøkelse av doktorgradskandidater og deres yrkeskarriere etter avlagt doktorgrad. Dette er gjort ved å sammenholde data fra NIFU STEP's Doktorgradsregister med på den ene side Statistisk sentralbyrås System for persondata (SFP), som bl.a. har opplysning om yrkesstatus og næringstilknytning, og på den annen side NIFU STEP's Forskerpersonalregister som omfatter personalet ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter.

Rapporten er skrevet av Terje Bruen Olsen.

Oslo, mai 2007

Petter Aasen
direktør

Kirsten Wille Maus
forskningsleder

Innhold

Sammendrag	5
Innledning.....	7
Hvem undersøker vi?	7
Doktorer i arbeidslivet generelt.....	10
Hvor i arbeidslivet har doktorene gått?	12
Offentlig sektor	15
Privat sektor.....	17
Doktorenes andel av alle sysselsatte	19
Doktorenes fagbakgrunn – ulike karriereløp.....	19
Lærested for doktorgrad – ulike karriereløp	22
Doktorer i forskningssektoren	24
Hvor i landet arbeider doktorene?	31
Doktorenes etniske bakgrunn	35
Mobilitet mellom næringer.....	37
Mobilitet mellom regioner	39
Litteratur.....	40
Vedlegg 1: Tabell og figuroversikt	41
Vedlegg 2: Om dataregistrene.....	43
Vedlegg 3: Standard for næringsgruppering (SN2002)	45

Sammendrag

Av de i alt 2 269 000 sysselsatte i Norge i 2003 finner vi 8 680 med doktorgrad fra en norsk utdanningsinstitusjon. Andelen med doktorgrad utgjorde 0,4 prosent av alle sysselsatte i 2003. Med det tilsig av doktorgrader som er kommet i de siste årene, ligger andelen i 2007 trolig på vel 0,5 prosent.

Personer som har avlagt en doktorgrad har generelt ikke hatt problem med å skaffe seg arbeid. Omtrent 90 prosent er i arbeid senest ett år etter avlagt doktorgrad. Etter 5 og 10 år fra avlagt doktorgrad er om lag 95 prosent i arbeid. Sysselsettingen blant doktorene er altså meget høy.

Universiteter, høyskoler og andre forskningsinstitusjoner har vært og er fortsatt de viktigste avtakere av ferske doktorer. Forholdet har imidlertid lenge vært at mange doktorer har fått arbeid andre steder, både i offentlig og privat sektor.

Andelen av doktorene som har gått til privat sektor har vært økende over tid.

Flertallet av doktorene går likevel til offentlig sektor, men dette gjelder en stadig mindre andel av doktorgradskullene. Mens om lag 80 prosent av doktorgradskullene fra 1970-tallet gjenfinnes i offentlig sektor i 2003, gjelder dette rundt 60 prosent av kullene fra 1990-tallet.

De kvinnelige doktorene går til offentlig sektor i noe høyere grad enn de mannlige.

Blant de yrkesaktive doktorene i 2003 hadde 41 prosent arbeid ved undervisningsinstitusjoner (i første rekke universiteter og høyskoler), 18 prosent i forskningsinstitutter eller FoU-bedrifter, 15 prosent i helse- og sosialtjenester, 10 prosent i industri eller olje- og gassvirksomhet, 9 prosent i privat tjenesteyting og 6 prosent i offentlig administrasjon og forvaltning.

Doktorer i humaniora, samfunnsvitenskap og medisin rekrutteres i hovedsak til offentlig sektor og doktorer i teknologi i hovedsak til privat sektor. For doktorer med bakgrunn matematikk/naturvitenskap og landbruksvitenskap/veterinærmedisin er bildet mer variert, men offentlig sektor er hovedavtakeren.

Mange doktorander fortsetter altså ved universiteter og høyskoler etter avlagt doktorgrad. I den faste vitenskapelige staben ved universitetene er andelen med doktorgrad økt fra om lag 40 prosent i 1981 til 65 prosent i 2005. Doktorgradsandelen er økt også ved de vitenskapelige og andre høyskolene, men lå fortsatt under 40 prosent i 2005. Ved de statlige høyskolene var doktorgradsandelen blant fagpersonalet bare 17 prosent i 2005.

Av doktorene fra 1970-tallet oppnådde nesten halvparten å få stilling som professor ved et universitet eller høyskole. På 1980-tallet ble antallet doktorer mer enn fordoblet fra det foregående tiåret, og av dem ble tredjeparten professor. Antallet nye doktorer økte sterkt på 1990-tallet. Disse har naturlig nok hatt kortere tid å gjøre karriere på. Per 2005 har hver femte person med doktorgrad fra 1990-tallet blitt professor.

De fleste personer med doktorgrad har arbeidsplass i eller omkring de større byene – hvor bl.a. universitetene er lokalisert. Dominerende er Oslo og Akershus hvor 46 prosent av doktorene arbeidet i 2003. Ellers finner vi 17 av doktorene i Sør-Trøndelag og 16 i Hordaland. Troms og Rogaland stod for hhv 6 og 4 prosent av doktorene i 2003. Ingen andre fylker hadde mer enn 2 prosent.

Elleve prosent av doktorene i 2003 hadde innvandringsbakgrunn i den forstand at de var førstegenerasjons innvandrere uten norsk bakgrunn eller var født i Norge med to utenlandskfødte foreldre.

Doktorene viser liten tilbøyelighet til mobilitet på tvers av næringer. Hele 70 prosent er kun registrert på ett næringshovedområde gjennom hele perioden 1996-2003. For 20 prosent av doktorene er det registrert én endring i næringstilknytning i perioden og for 8 prosent to endringer. Et fåtall, 2 prosent, har skiftet næringshovedområde 3 ganger eller mer.

Mobiliteten mellom offentlig og privat sektor er lav – omtrent 4 prosent per år 1996-2003. Ser vi perioden under ett har hver femte doktor skiftet sektortilknytning. De fleste doktorer forblir altså i den hovedsektor de i utgangspunktet befant seg i.

Mobiliteten mellom landsdelene er forholdsvis lav. Samlet for alle de fire universitetene gjelder det at tre av fire forblir i samme landsdel som det universitet de avla doktorgraden ved. Bare en av fire flytter altså ut av landsdelen.

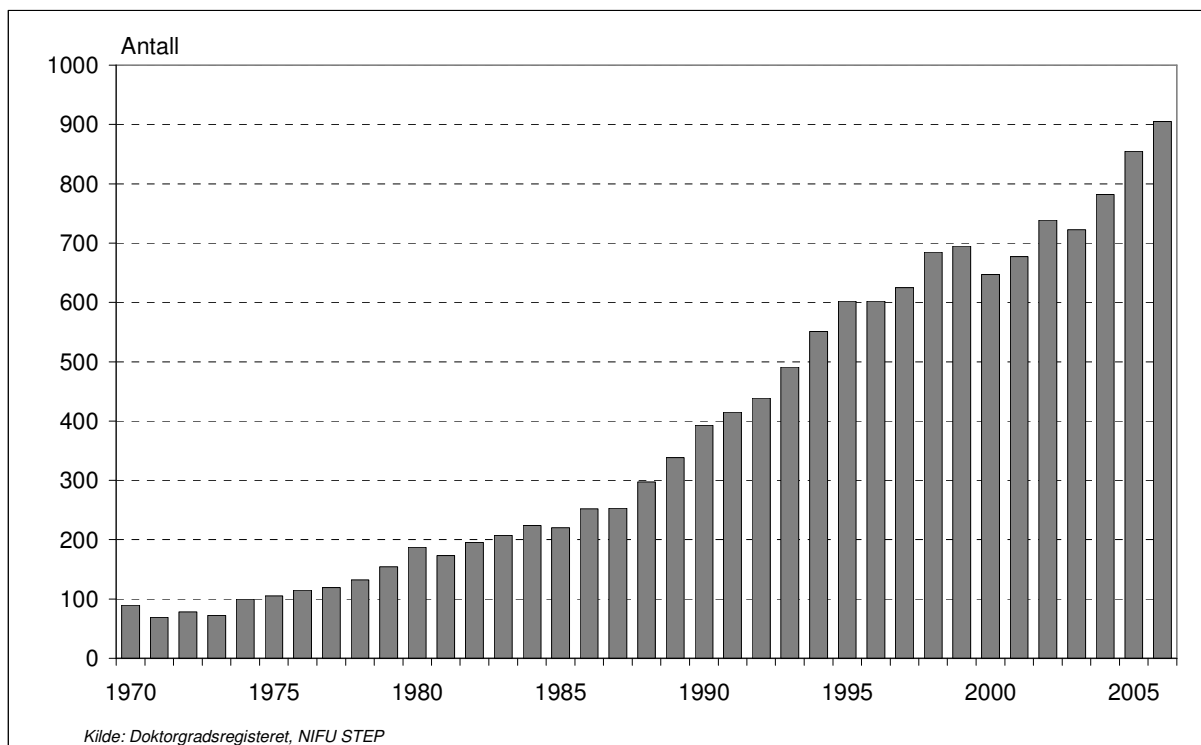
Innledning

I denne rapporten gir vi en beskrivelse av yrkeskarrieren for personer som har avlagt en doktorgrad ved norske universiteter og høyskoler. Dette gjør vi ved å sammenholde informasjon fra ulike dataregistre. Vi ser på doktorernes tilknytning til arbeidslivet etter avlagt grad, dvs. undersøker i hvilken utstrekning doktorene gjør karriere i akademia og ved forskningsinstitusjoner, eller om de søker seg til andre samfunnssektorer.

Hvem undersøker vi?

Vi tar utgangspunkt i personer som har avlagt doktorgrad ved et *norsk* universitet eller høyskole. Data om doktorer i Norge med doktorgrad fra utenlandske institusjoner er foreløpig mangelfulle (se likevel fotnote 4, side 24). Utenlandsdoktorer inngår derfor ikke i denne undersøkelsen.

I Norge ble det i alt avlagt 14 205 doktorgrader i tidsrommet 1970-2006. Antallet doktorgrader per år har økt betydelig, fra under 100 i begynnelsen av 1970-tallet til 905 i 2006 (Figur 1). Kvinneandelen har økt fra 7-8 prosent til 39-40 prosent (Tabell 1). Flest doktorgrader er avlagt innenfor fagområdene matematikk/naturvitenskap og medisin (Figur 2).

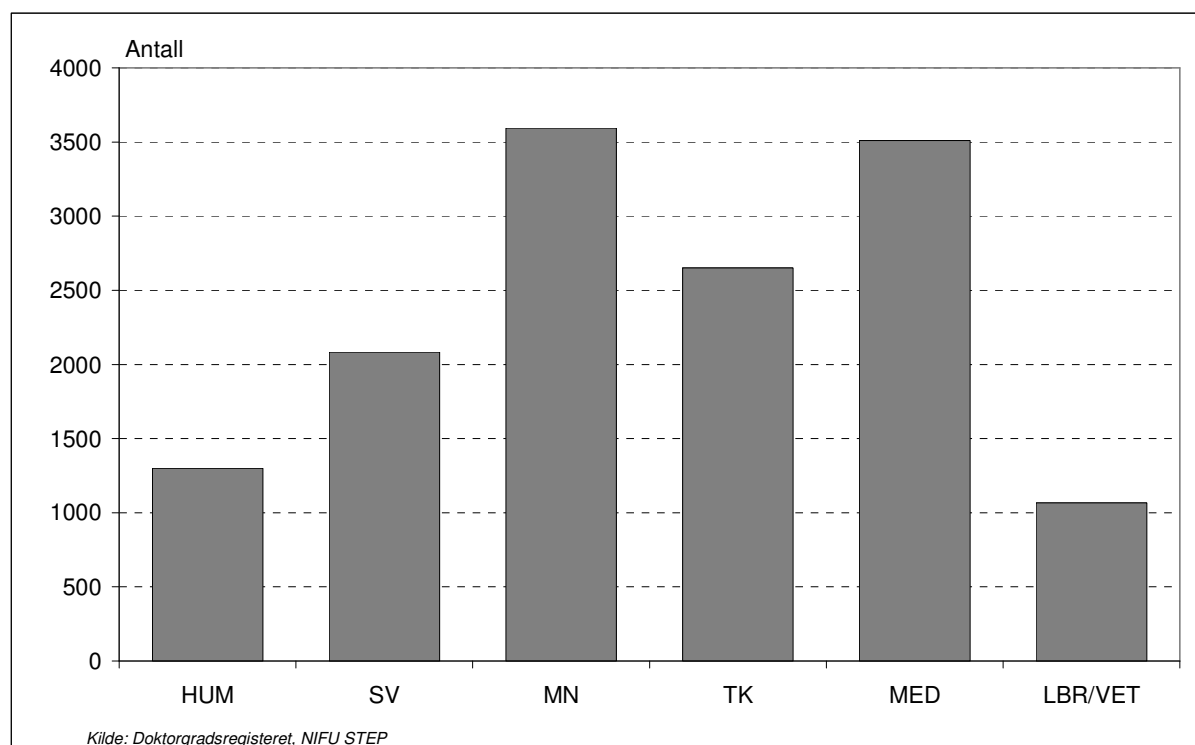

Figur 1 Doktorgrader i Norge 1970-2006 etter doktorgradsår.

Tabell 1 Doktorgrader i Norge 1970-2006 per tiårsperiode, totalt og andel kvinner.

Femårsperiode	Totalt	Herav kvinner	Kvinneandel i %
1970-1979	1 033	82	7,9
1980-1989	2 346	349	14,9
1990-1999	5 498	1 613	29,3
2000-2006 (7 år)	5 328	2 024	38,0
Totalt 1970-2006	14 205	4 068	28,6

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP

Figur 2 Doktorgrader i Norge 1970-2006 etter fagområde

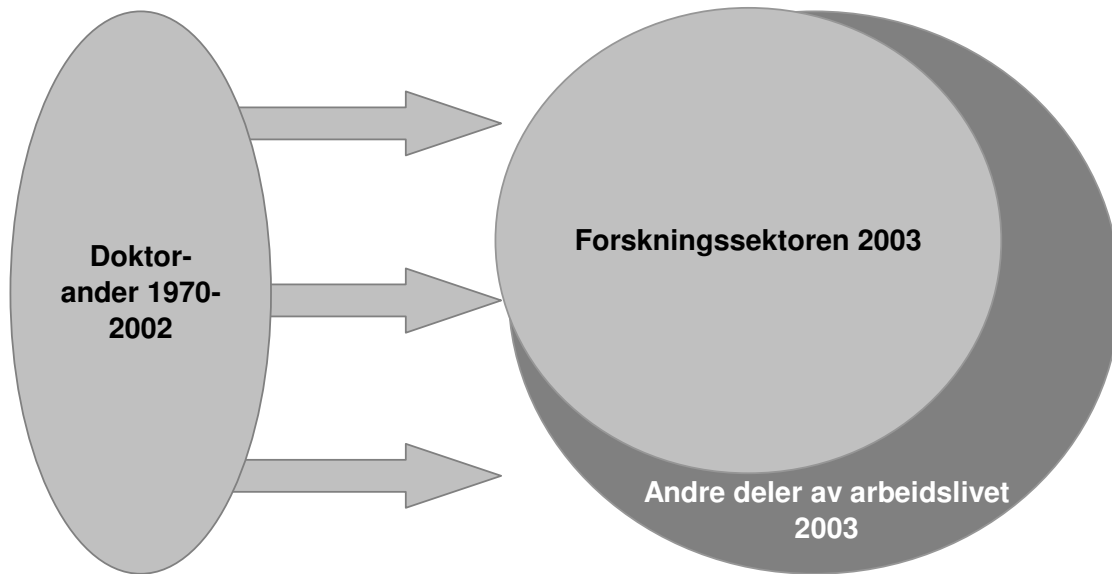
Undersøkelsen er todelt. Vi ser først på doktorenes arbeidslivstilknytning til arbeidslivet generelt – yrkesstatus, næringstilknytning og lokalisering. Deretter går vi nærmere inn på dem som er knyttet til forskningssektoren, som i denne sammenheng omfatter universiteter, høyskoler og andre forskningsinstitutter og -institusjoner¹. Forskningsenheter i næringslivet inngår ikke her.

Datakildene er ulike i de to delene. I undersøkelsen av doktorandenes generelle arbeidslivstilknytning bygger vi på data fra Statistisk sentralbyrås *System for persondata (SFP)*. Karrieren innenfor forskningssektoren kartlegges ved hjelp av *NIFU STEPs forskerpersonalregister*. I begge tilfeller er utgangspunktet personer som har avlagt en norsk doktorgrad, men for øvrig er det ingen kobling mellom de to datakildene. I studien av den generelle arbeidslivstilknytning har vi derfor f.eks. ikke opplysning om den enkeltes arbeidssted, men om hvilken *næring* arbeidsstedet er klassifisert under. Dette betyr at doktorer som er knyttet til universiteter og offentlige høyskoler i første rekke klassifisert under næringskategorien *Undervisning på universitets- og høyskolenivå*. Universitetssykehusene ligger under *Helse- og sosialtjenester* og instituttsektoren ligger i hovedsak under

¹ Dette er institusjoner som inngår i NIFU STEPs Forskerpersonalregister. Registeret er en del av datagrunnlaget for offisiell norsk FoU-statistikk. FoU-statistikken bygger på OECDs retningslinjer – se OECD (2002), NIFU (2004) og OECD (1989).

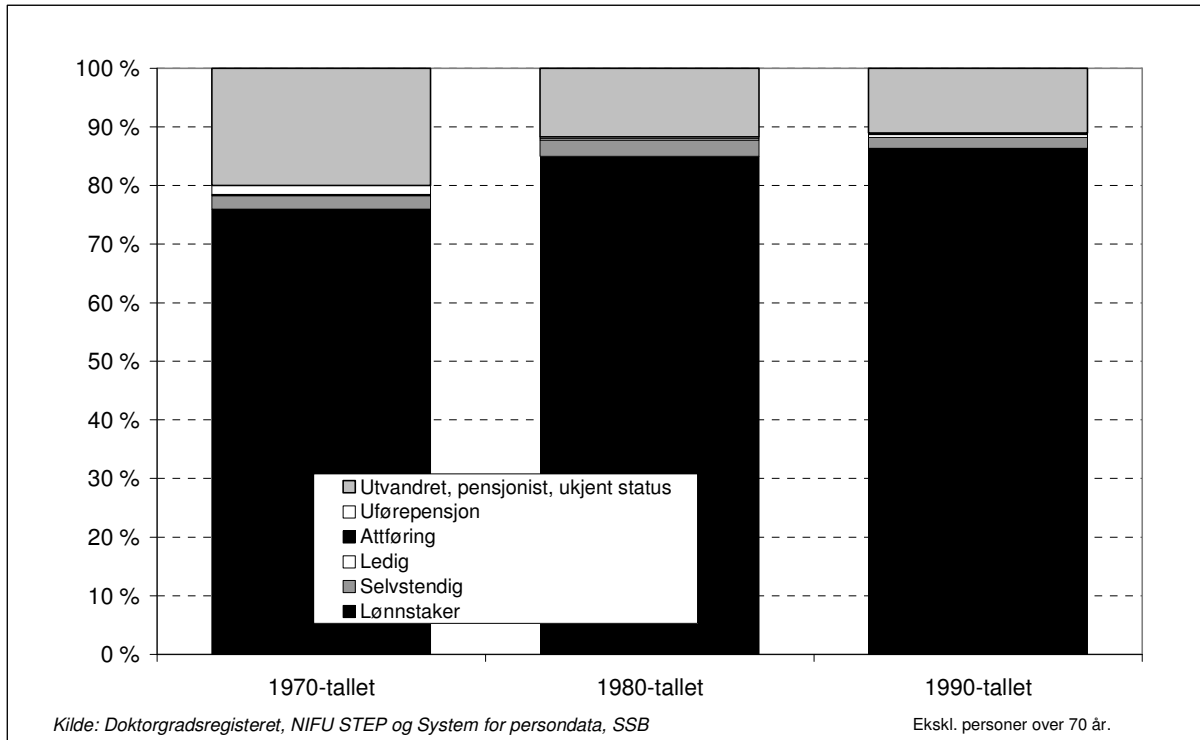
næringskategorien *Forskning og utvikling* (NACE-kode 73). Sistnevnte kategori omfatter imidlertid ikke bare forskningsinstitutter, men også en del bedrifter som har FoU som hovedarbeidsområde. Men det er altså teknisk sett ingen direkte kobling mellom på den ene side den institusjonelle klassifiseringen i Forskerpersonalregisteret og på den annen side næringsstandarden (basert på NACE). De to datasettene må derfor analyseres hver for seg. Nærmere beskrivelse av datagrunnlaget er gitt i *Vedlegg 2: Om dataregistrene*.

Doktorer i arbeidslivet generelt

Dataene viser at personer med norsk doktorgrad generelt ikke har hatt problemer med å skaffe seg arbeid. I hvilken grad doktorenes arbeidstilknytning er relatert til den doktorgradsutdanning de har gjennomgått, og hvor *relevant* doktorgradsarbeidet er for de stillinger de går inn i, kan vi ikke si noe om i denne sammenheng. De aller fleste er under enhver omstendighet i jobb kort tid etter avlagt doktorgrad. Mange er selvsagt også i den situasjon at de har kunnet gjennomføre en doktorgrad samtidig som de innehar en stilling tilknyttet en arbeidsplass, en stilling som de fortsetter i etter avsluttet doktorgrad. Imidlertid har nok de fleste vært stipendiater under størstedelen – i hvert fall første del – av doktorgradsstudiet. Her ser vi på hvor det er blitt av doktorene *etter* avlagt grad.

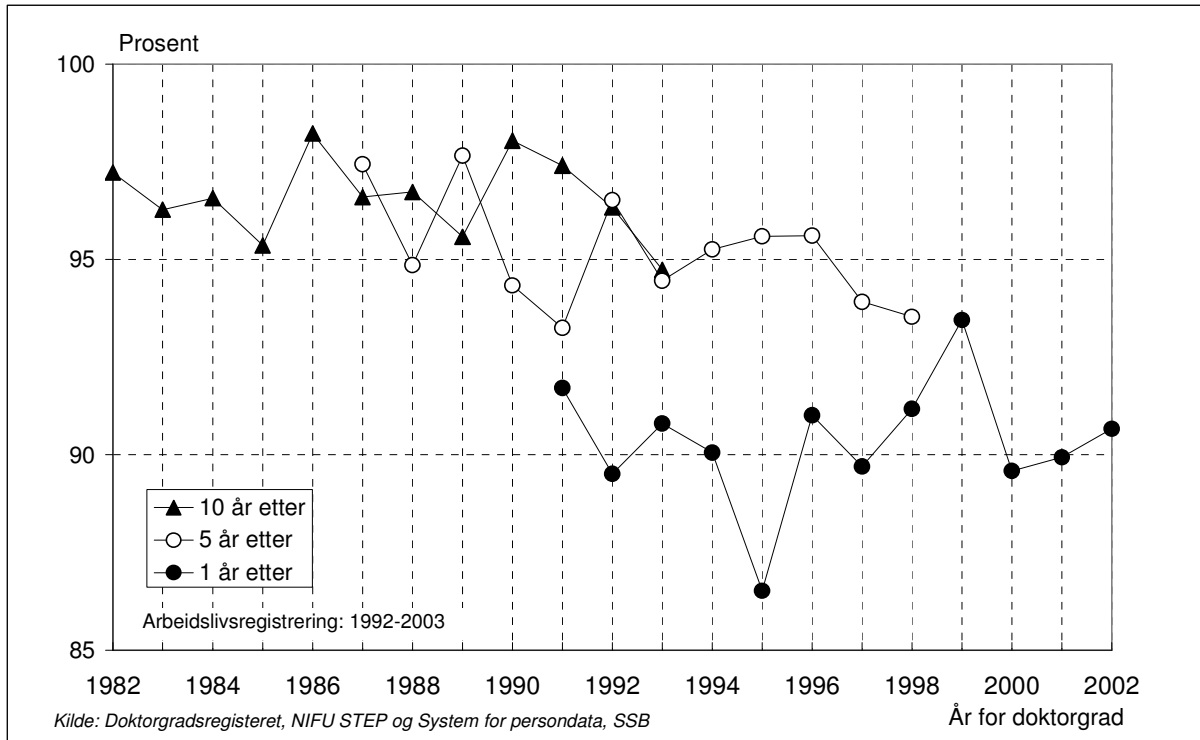
Vi finner naturligvis mange av dem i akademia eller ved et forskningsinstitutt. Men mange doktorer kan ikke spores i de nevnte institusjonene og de må derfor ha funnet seg arbeid andre steder. Mange kandidater fra utlandet som kommer til Norge for å gjennomføre en forskerutdanning, forsvinner ut igjen etter avsluttet doktorgrad. Disse finner vi ikke igjen senere i de nasjonale dataregistrene. Internasjonal mobilitet i forskningsverdenen er en aktuell og interessant problemstilling. Ulike internasjonale og flernasjonale organer er opptatt av spørsmålet (OECD, EU, UNESCO). Metoder for gjennomføring av mobilitetsstudier er under utarbeidelse. Internasjonal mobilitet er imidlertid ikke et tema i denne rapporten. Men etnisk bakgrunn er behandlet i et eget avsnitt.

Figur 3 Yrkesstatus 2003 for personer med doktorgrad 1970-1999, etter doktorgradstiår. Prosent.

Som Figur 3 viser ble 78 prosent av doktorene fra 1970-tallet som fremdeles var i yrkesaktiv alder (70 år eller mindre) i 2003 gjenfunnet som arbeidstakere på norske arbeidsplasser eller – det gjelder bare noen få – som selvstendig næringsdrivende. Blant doktorene fra 1980- og 1990-tallet var andelen som var yrkesaktive i Norge i 2003 hele 87-88 prosent. Vi kjenner ikke til hvor de doktorer som ikke gjenfinnes i SFP-dataene er blitt av. Men siden mange av dem var registrert med ikke-norsk statsborgerskap på det tidspunkt de avla doktorgraden, vil vi anta at en stor del reiste tilbake til sine hjemland etterpå. Vi har heller ikke opplysninger om personer som er avgått ved døden. Disse inngår under ”Ukjent status”. Også personer som har pensjonert seg før fylte 70 år inngår i denne kategorien. Pensjonistandelen er naturlig nok høyere i doktorgradskullene fra 1970-tallet enn i de senere årskull.

Hvor raskt etablerer doktorene seg i arbeidslivet? Omtrent 90 prosent av dem er i arbeid senest ett år etter avlagt doktorgrad. Dette er hovedbildet, selv om det kan variere noe fra doktorgradskull til doktorgradskull, se Figur 4. Etter 5 og 10 år fra avlagt doktorgrad er om lag 95 prosent i arbeid, det vil si at sysselsettingen blant doktorene er meget høy.

Figur 4 Prosentandel av doktorer 1982-2002 som er i arbeidslivet 1, 5 og 10 år etter avlagt doktorgrad.

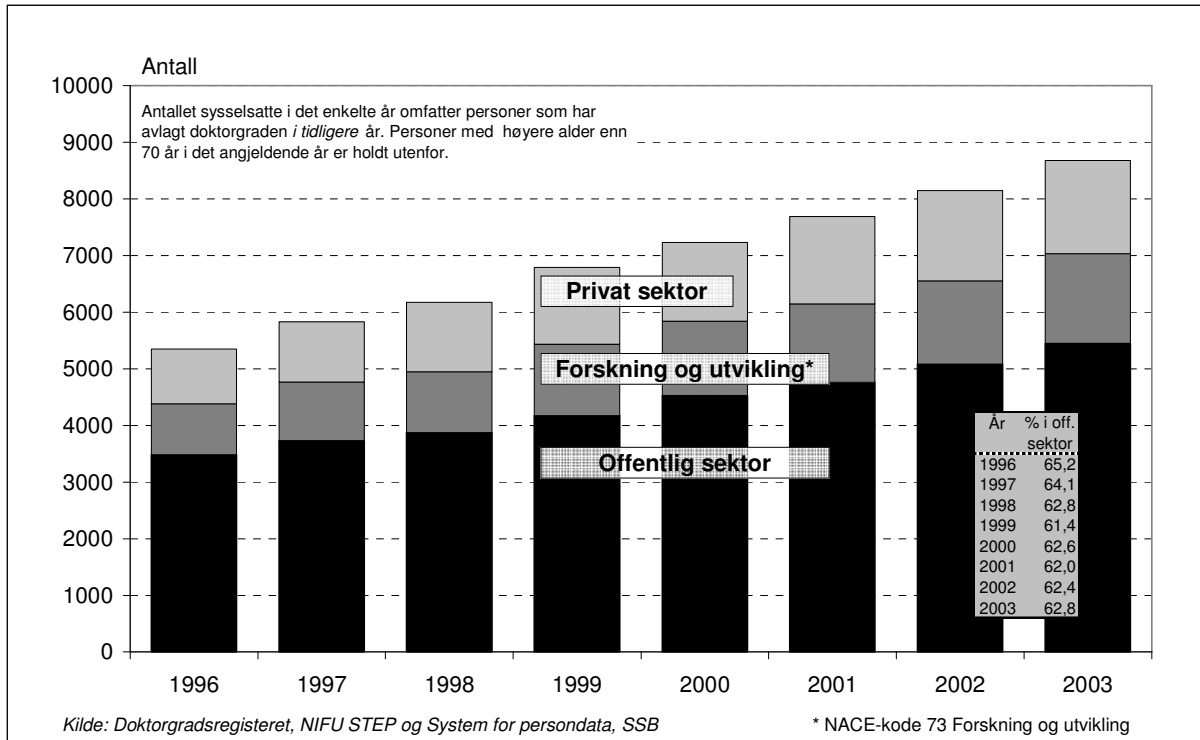
Hvor i arbeidslivet har doktorene gått?

Vi har ikke opplysning om den enkeltes arbeidsplass men kjenner den *næring* arbeidsplassen er klassifisert under i SSBs næringsstandard. Klassifiseringen er basert på foretakets/bedriftens *viktigste* aktivitet. Den sier altså ikke noe om den enkelte arbeidstakers oppgaver eller arbeidsområde innenfor foretaket/bedriften.

Næringsstandarden, se *Vedlegg 3: Standard for næringsgruppering (SN2002)*, dekker både statlige og kommunale institusjoner og etater i tillegg til bedrifter i det private næringsliv.

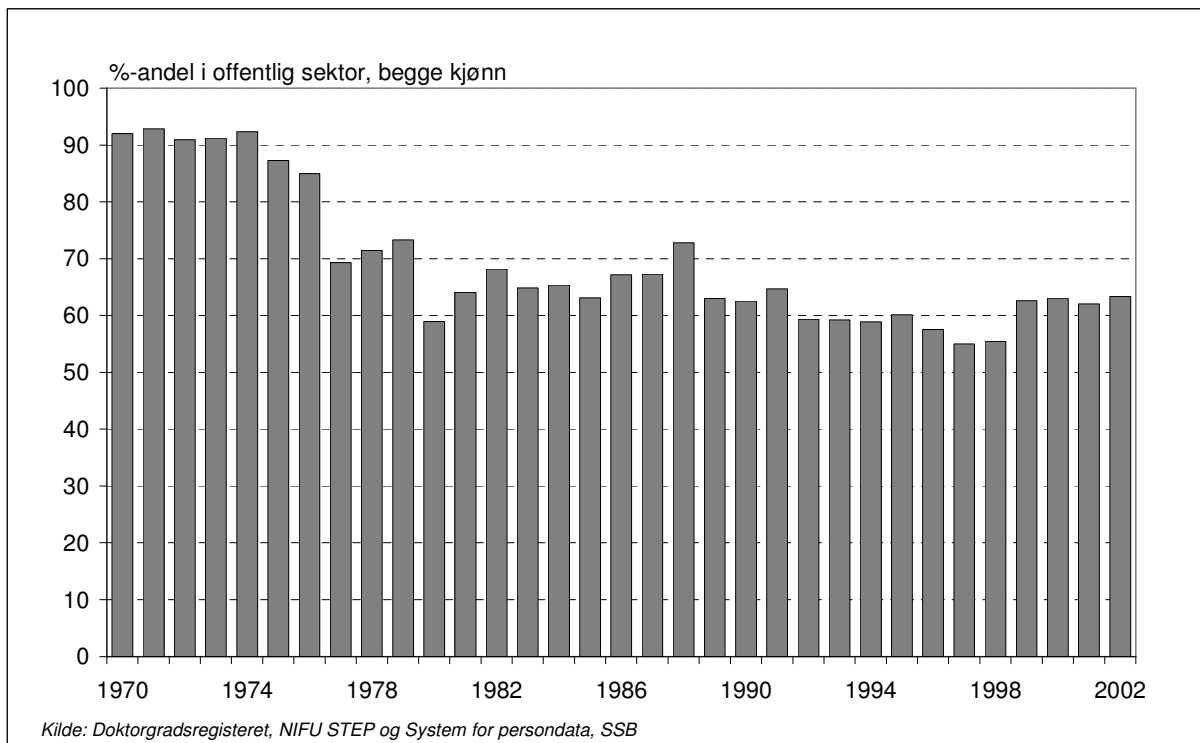
Det har vært en vanlig oppfatning at personer med doktorgradskompetanse primært er orientert mot academia og andre forskningsinstitusjoner. Disse institusjonene har vært og er fortsatt de viktigste avtakere av ferske doktorer. Imidlertid har forholdet lenge vært at mange doktorer har funnet sine arbeidsplasser i *annen* virksomhet både i offentlig og privat sektor, i hvert fall siden antallet nye doktorer begynte å øke rundt 1980 etter innføringen av de første strukturerte doktorgradsutdanningene (dr.ing. og dr.scient.). Andelen av doktorene som har gått til privat sektor har vært økende over tid. I 2003 arbeidet i underkant av 40 prosent av doktorene i privat sektor. I privat sektor inngår i *denne* sammenheng også forskningsinstitusjoner² utenfor universitetene og høyskolene. Imidlertid finansieres mange av disse i betydelig grad fra offentlige kilder, bl.a. som grunnbevilgninger via Norges forskningsråd og gjennom oppdragsmidler fra det offentlige.

² Disse gis NACE-kode 73 Forskning og utvikling. Kode 73 omfatter imidlertid også en del foretak i næringslivet som har forskning og utvikling som hovednæring. Anslagsvis to tredjedeler av doktorene med næringskode 73 Forskning og utvikling er knyttet til forskningsinstitusjoner som hovedsakelig er kontrollert og finansiert av det offentlige, mens en tredjedel er knyttet til institusjoner som i hovedsak betjener næringslivet eller til FoU-bedrifter. Av et slikt anslag følger at vel 70 prosent av doktorene er knyttet til offentlig virksomhet og knapt 30 til privat sektor i 2003. - Næringsstandarden gir således ingen nøyaktig avgrensning mellom privat og offentlig sektor.

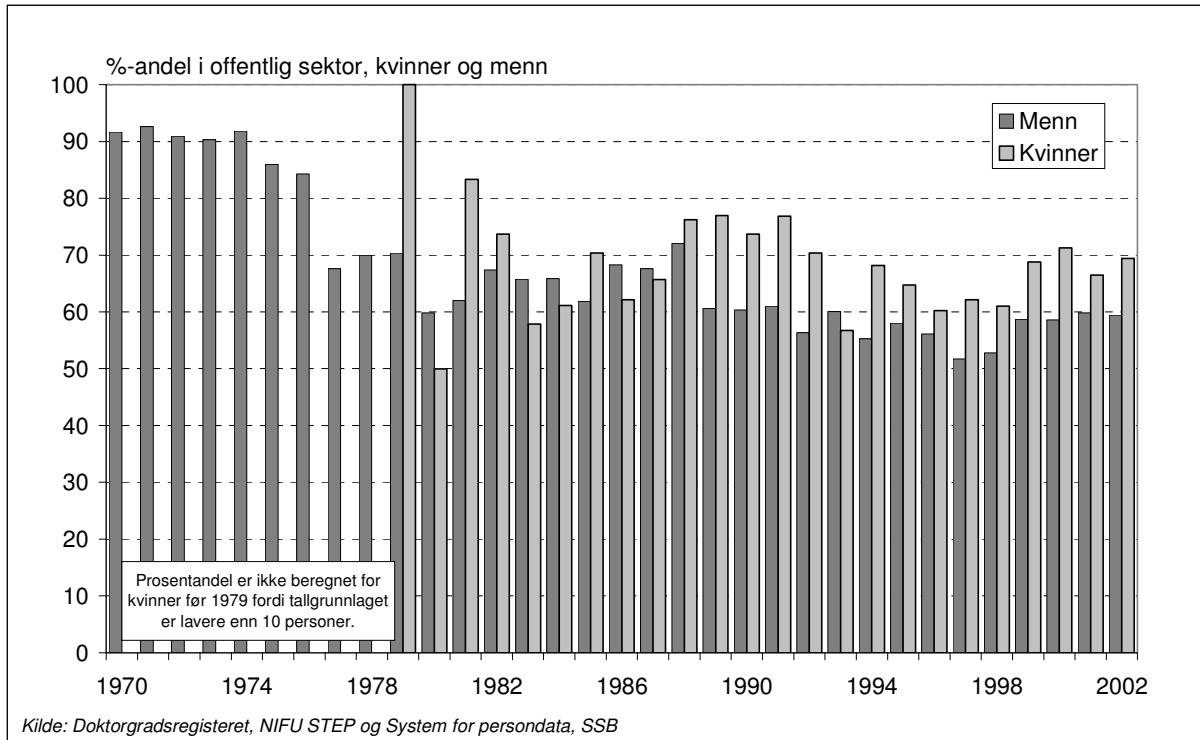

Figur 5 Personer med norsk doktorgrad i arbeidslivet 1996-2003 etter hovedsektor.

Flertallet av doktorene går likevel til offentlig sektor, men det gjelder en stadig mindre andel av doktorgradskullene. Mens om lag 80 prosent av doktorgradskullene fra 1970-tallet gjenfinnes i offentlig sektor i 2003, gjelder dette rundt 60 prosent av kullene fra 1990-tallet, se Figur 5 og Figur 6.

Figur 6 Personer med norsk doktorgrad - andel med tilknytning til offentlig sektor i 2003. Etter år for doktorgrad.

Figur 7 Personer med norsk doktorgrad - andel med tilknytning til offentlig sektor i 2003. Etter år for doktorgrad og kjønn.

Stort sett går de kvinnelige doktorene til offentlig sektor i noe høyere grad enn de mannlige. I løpet av 20-årsperioden 1983-2002 gikk i gjennomsnitt 67 prosent av de kvinnelige årskullene til offentlig sektor mot 61 prosent av de mannlige (Figur 7).

Vi skal se nærmere på hvilke *næringer* doktorene blir knyttet til. Nærmere bestemt ser vi på å hvilke næringer doktorer med avlagt grad *før* 2003 var knyttet til i 2003.

Vi tar utgangspunkt i en todeling av arbeidsmarkedet i offentlig og privat sektor.

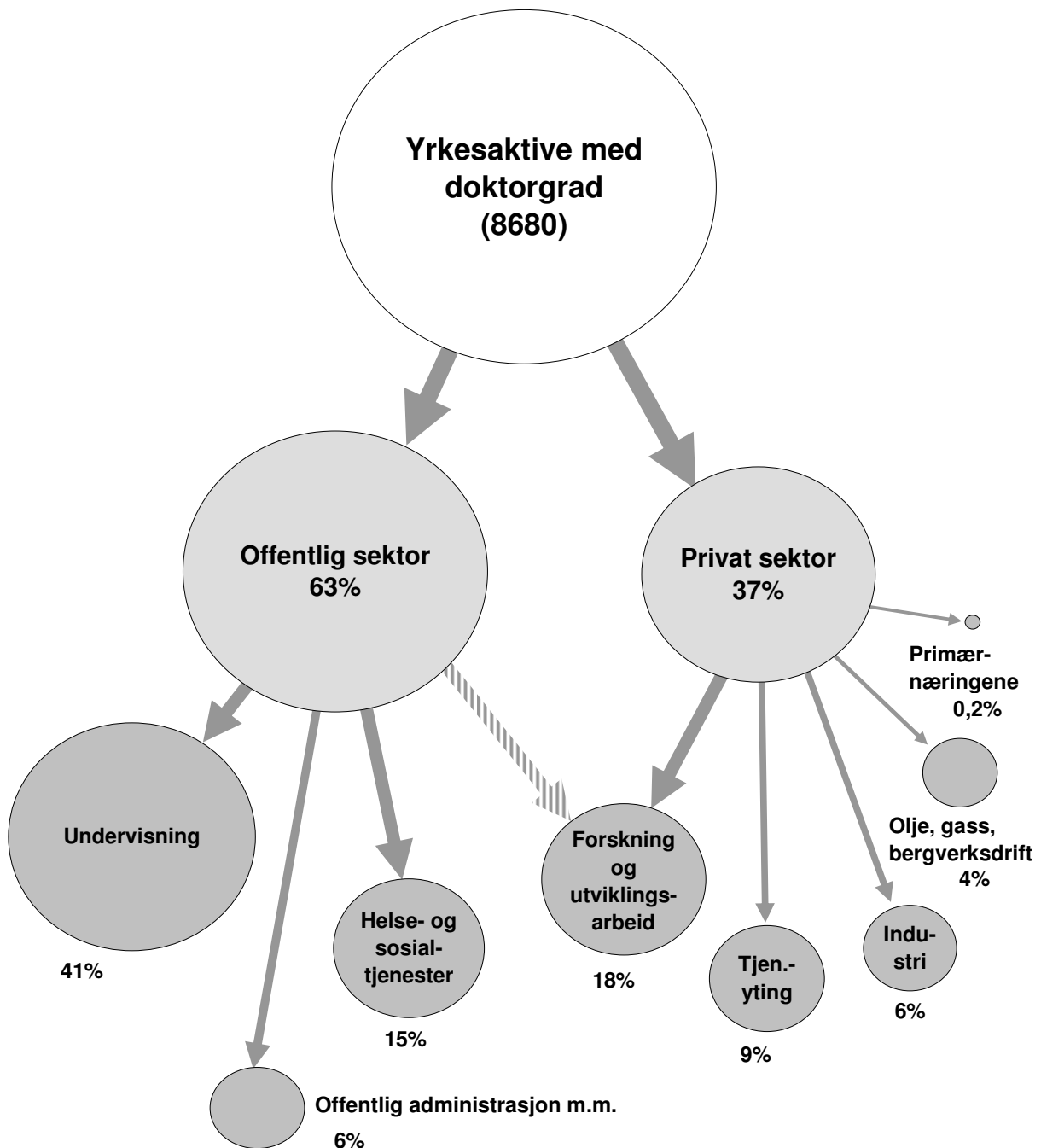
Næringskoden *Forskning og utvikling* gjør imidlertid at et slikt skille ikke er uproblematisk, se side 12, bl.a. fotnote 2.

Tabell 2 Personer med norsk doktorgrad i arbeidslivet i 2003. Etter tidspunkt for doktorgrad og sektor.

Sektor	Doktorgrad avlagt:				Hele perioden 1970-2002	
	1970-tallet	1980-tallet	1990-tallet	2000-2002	Antall	Prosent
Offentlig	468	1 230	2 708	1 046	5 452	62,8
Privat ¹⁾	111	638	1 860	619	3 228	37,2
Totalt	579	1 868	4 568	1 665	8 680	100,0

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

¹⁾ Inkl. NACE-kode 73 Forskning og utvikling

Figur 8 Sektor- og næringstilknytning for yrkesaktive personer i 2003 med doktorgrad 1970-2002.

Offentlig sektor

Vel 60 prosent av doktorene i arbeidslivet i 2003 er knyttet til offentlig sektor, se Figur 8. Av denne gruppen finner vi to tredjedeler i kategorien *Undervisning* og om lag en fjerdedel i *Helse- og sosialtjenester*. En mindre andel er knyttet til *Offentlig administrasjon* og *offentlig forvaltning* og *Annen offentlig virksomhet*, se Tabell 3. Fordelingen mellom områdene er forholdsvis stabil over tid. Doktorene fra 1970-tallet har i noe større grad fått arbeid i *Undervisning* enn de som tok doktorgraden senere.

Tabell 3 Personer med norsk doktorgrad med tilnytning til offentlig sektor i 2003. Etter tidspunkt for doktorgrad og næringshovedområde. Prosent.

Næringshovedområde	Doktorgrad avlagt:			
	1970-tallet	1980-tallet	1990-tallet	2000-2002
Offentlig administrasjon og offentlig forvaltning	6,2	7,3	7,9	7,6
Undervisning	69,7	64,3	65,8	66,1
Helse- og sosialtjenester	23,3	26,3	24,3	23,5
Annen offentlig virksomhet	0,9	2,0	1,9	2,9
Totalt i offentlig sektor	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(468)	(1230)	(2708)	(1046)

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

I 2003 arbeidet om lag 3600 personer ved undervisningsinstitusjoner. Nesten alle disse var knyttet til høyere utdanning, se Tabell 4. Fire av fem finner vi ved universitetene og en av seks ved de statlige høgskolene. Kvinneandelen blant doktorene i *Undervisning* er 28 prosent, noe høyere ved universitetene og noe lavere ved statlige og andre høgskoler. Blant de forholdsvis få med doktorgrad som arbeider på lavere nivåer i utdanningssystemet, er kvinneandelen noe høyere.

Tabell 4 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid innenfor undervisning i 2003. Etter næringskategori og kjønn.

Næringskategori	Kvinner	Menn	Totalt		%andel kvinner
	Antall	Antall	Antall	Prosent	
Undervisning ved universiteter	808	2 040	2 848	79,3	28,4
Undervisning ved statlige høgskoler	147	426	573	16,0	25,7
Undervisning ved militære høgskoler	2	9	11	0,3	18,2
Undervisning ved andre høgskoler	17	67	84	2,3	20,2
Undervisning i allmennfag	8	17	25	0,7	32,0
Undervisning i tekniske og andre yrkesrettede fag	7	16	23	0,6	30,4
Annen undervisning	18	9	27	0,8	66,7
Totalt	1 007	2 584	3 591	100,0	28,0

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Hovedmengden av de vel 1400 doktorene med arbeid innenfor *Helse- og sosialtjenester* var knyttet til *Somatiske sykehus*. Ikke overraskende har 93 prosent av disse doktorgrader innenfor medisin og helsefag – de aller fleste er dr.med. Bare en av fem sykehusansatte med doktorgrad er kvinner. I *Sosial- og omsorgstjenester* er det derimot kvinneovervekt. Også i *Kulturell tjenesteyting* er kvinneandelen høy.

Tabell 5 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid innenfor helse- og sosialtjenester i 2003. Etter næringskategori og kjønn.

Næringskategori	Kvinner	Menn	Totalt		%andel kvinner
	Antall	Antall	Antall	Prosent	
Somatiske sykehus	241	897	1 138	78,5	21,2
Psykiatriske institusjoner	18	37	55	3,8	32,7
Andre helseinstitusjoner og -tjenester	16	63	79	5,5	20,3
Sosial- og omsorgstjenester	38	20	58	4,0	65,5
Veterinærtjenester	0	8	8	0,6	0,0
Interesseorganisasjoner	12	37	49	3,4	24,5
Kulturell tjenesteyting	24	35	59	4,1	40,7
Annet	1	2	3	0,2	33,3
Totalt	350	1 099	1 449	100,0	24,2

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

De vel 400 personer med doktorgrad som arbeider i *Offentlig administrasjon og offentlig forvaltning* fordeler seg på flere virksomhetsområder. Flest finner vi i *Forsvar*, hvor kvinneandelen er lav, og i kategoriene for administrasjon av næringsvirksomhet og helse, undervisning, kultur mm, hvor kvinneandelen er høy.

Tabell 6 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 i offentlig administrasjon og offentlig forvaltning i 2003. Etter næringskategori og kjønn.

Næringskategori	Kvinner	Menn	Totalt		%andel kvinner
	Antall	Antall	Antall	Prosent	
Generell offentlig adm. og økonomiforvaltning	24	51	75	18,2	32,0
Offentlig adm. av helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern	46	48	94	22,8	48,9
Offentlig adm. tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	39	56	95	23,1	41,1
Hjelpetjenester for offentlig administrasjon	13	12	25	6,1	52,0
Utenrikssaker	3	5	8	1,9	37,5
Forsvar	10	89	99	24,0	10,1
Retts- og fengselsvesen	3	8	11	2,7	27,3
Politi- og påtalemyndighet		2	2	0,5	0,0
Trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning		3	3	0,7	0,0
Totalt	138	274	412	100,0	33,5

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Privat sektor

Knapt 40 prosent av de yrkesaktive i 2003 med norsk doktorgrad befant seg i privat sektor, se Figur 8. Halvparten var knyttet til forskningsinstitusjoner eller foretak med *Forskning og utvikling* som hovednæring (NACE-kode 73). En fjerdedel hadde arbeid innenfor *annen tjenesteyting*. Et mindre antall finner vi igjen i *Industri* og *Olje, gass, bergverksdrift*, men nesten ingen i *Primærnæringer*. Se også

Tabell 7.

Tabell 7 Personer med norsk doktorgrad med tilnytning til privat sektor i 2003. Etter tidspunkt for doktorgrad og næringshovedområde. Prosent.

Næringshovedområde	Doktorgrad avlagt:			
	1970-tallet	1980-tallet	1990-tallet	2000-2002
Forskning og utvikling (NACE 73)	36,0	43,4	47,8	60,6
Annen tjenesteyting	44,1	25,4	24,7	18,9
Industri	12,6	17,1	17,1	11,3
Olje, gass, bergverksdrift	7,2	13,6	9,9	8,4
Primærnæringer	0,0	0,5	0,4	0,8
Totalt i privat sektor	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(111)	(638)	(1860)	(619)

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

NACE næringskode 73 omfatter forskning og utvikling ved foretak og institusjoner utenfor universiteter og høyskoler. De fleste doktorer i denne kategorien finner vi igjen ved institusjonene – det som også betegnes som *instituttsektoren*. Underkategorien *FoU innen naturvitenskap og teknikk* står for 43 prosent av alle doktorer i privat sektor og underkategorien *FoU innen samfunnsvitenskap og humanistiske fag* for 6 prosent. Kvinneandelen er høyere i samfunnsvitenskap og humanistiske fag enn i naturvitenskap og teknikk, se Tabell 8.

Tabell 8 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid i forskning og utviklingsarbeid (NACE-kode 73) i 2003. Etter underkategori og kjønn.

Underkategori	Kvinner	Menn	Totalt		%andel kvinner
	Antall	Antall	Antall	Prosent	
FoU innen naturvitenskap og teknikk	352	1 036	1 388	87,7	25,4
FoU innen samfunnsvitenskap og humanistiske fag	75	119	194	12,3	38,7
Totalt	427	1 155	1 582	100,0	27,0

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Likevel er mer enn halvparten av doktorene i privat sektor i 2003 knyttet til andre næringer enn forskning og utviklingsarbeid. Innenfor *annen tjenesteyting* finner vi mange i *Teknisk konsulentvirksomhet* og i *Databehandlingsvirksomhet*. Kvinneandelene er lave i disse kategoriene, se Tabell 9.

Tabell 9 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid i annen tjenesteyting i 2003. Etter næringskategori og kjønn

Næringskategori	Kvinner	Menn	Totalt		%andel kvinner
	Antall	Antall	Antall	Prosent	
Teknisk konsulentvirksomhet	14	159	173	22,0	8,1
Teknisk prøving og analyse	19	74	93	11,8	20,4
Databehandlingsvirksomhet	11	122	133	16,9	8,3
Bankvirksomhet og finansiell tjenesteyting	8	46	54	6,9	14,8
Bedriftsrådgiving og annen juridisk tjenesteyting	5	29	34	4,3	14,7
Handel	32	66	98	12,4	32,7
Kraft- og vannforsyning	5	30	35	4,4	14,3
Annet	41	127	168	21,3	24,4
Totalt	135	653	788	100,0	17,1

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Vel 500 personer med norsk doktorgrad arbeidet i *industrien* i 2003, i første rekke i kjemisk industri og elektroindustrien, se Tabell 10. En av fem doktorer i industrien er kvinne.

Tabell 10 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid i industri i 2003. Etter næringskategori og kjønn.

Næringskategori	Kvinner	Menn	Totalt		%andel kvinner
	Antall	Antall	Antall	Prosent	
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	7	16	23	4,5	30,4
Produksjon av trelast og varer av tre	0	3	3	0,6	0,0
Produksjon av papirmasse og papir	1	12	13	2,5	7,7
Forlagsvirksomhet og grafisk produksjon	2	7	9	1,8	22,2
Produksjon av kull- og petroleumsprodukter	0	5	5	1,0	0,0
Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter	70	121	191	37,4	36,6
Produksjon av gummi- og plastprodukter	2	3	5	1,0	40,0
Produksjon av ikke-metallholdige mineralprodukter	0	7	7	1,4	0,0
Produksjon av metaller	5	40	45	8,8	11,1
Produksjon av metallvarer	1	7	8	1,6	12,5
Produksjon av maskiner og utstyr	2	32	34	6,7	5,9
Produksjon av andre elektriske maskiner og apparater	0	14	14	2,7	0,0
Produksjon av kommunikasjonsutstyr	6	30	36	7,0	16,7
Produksjon av medisinske instrumenter og måleutstyr	6	57	63	12,3	9,5
Produksjon av motorkjøretøy, tilhengere og deler	1	15	16	3,1	6,3
Produksjon av andre transportmidler	5	32	37	7,2	13,5
Annen industriproduksjon (inkl. møbelindustri)	0	2	2	0,4	0,0
Totalt	108	403	511	100,0	21,1

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Kvinneandelen er enda lavere – en av seks – blant personer med doktorgrad i *Olje, gass og bergverksdrift*. Totalt var det vel 300 doktorer i denne næringskategorien. Se Tabell 11.

Tabell 11 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid i olje, gass og bergverksdrift i 2003. Etter næringskategori og kjønn.

Næringskategori	Kvinner	Menn	Totalt		%andel kvinner
	Antall	Antall	Antall	Prosent	
Utvinning av råolje og naturgass	51	257	308	92,8	16,6
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	1	10	11	3,3	9,1
Bergverksdrift	4	9	13	3,9	30,8
Totalt	56	276	332	100,0	16,9

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Doktorenes andel av alle sysselsatte

I 2003 var det i alt 2 260 000 sysselsatte i Norge³. Antall sysselsatte med doktorgrad 1970-2002 var 8680, som utgjorde 0,4 prosent av alle sysselsatte. Med det tilsig av doktorgrader som er kommet i de siste årene, ligger andelen i 2007 trolig på vel 0,5 prosent. Det forskerutdannede personalet utgjør en svært liten del av den totale arbeidsstokken.

Tabell 12 Andel personer med doktorgrad av totalt antall sysselsatte i 2003, etter næringskategori.

Næringskategori	Antall sysselsatte ¹⁾		Prosentandel med doktorgrad av alle sysselsatte
	Totalt	Med doktorgrad ²⁾	
01-05 Jordbruk, skogbruk og fiske	84 388	15	0,02
11 Utvinning av olje og naturgass	28 775	319	1,11
10, 12-37 Industri og bergverksdrift	272 719	524	0,19
<i>Herunder:</i>			
24 Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter ³⁾	16 177	191	1,18
33 Produksjon av medisinske instrumenter m.m.	6 653	63	0,95
40-41 Kraft- og vannforsyning	15 446	35	0,23
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	148 866	10	0,01
50-55 Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	413 112	98	0,02
60-64 Transport/telekommunikasjon	158 852	56	0,04
65-67 Bank/finans	45 263	54	0,12
70-74 Forretningsmessig tjenesteyting, eiendomsdrift	224 916	2 117	0,94
<i>Herunder:</i>			
72 Databehandlingsvirksomhet	32 679	133	0,41
73 Forskning og utviklingsarbeid	11 694	1 582	13,53
75 Offentlig administrasjon	163 152	412	0,25
80 Undervisning	184 425	3 591	1,95
85 Helse- og sosialtjenester	418 096	1 338	0,32
90-99 Andre sosiale og personlige tjenester	87 873	111	0,13
Uoppgitt	14 117
Totalt	2 260 000	8 680	0,38

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP, System for persondata, SSB og Statistikkbanken, SSB

¹⁾ I 4.kvartal.

²⁾ Avlagt i tidsrommet 1970-2002.

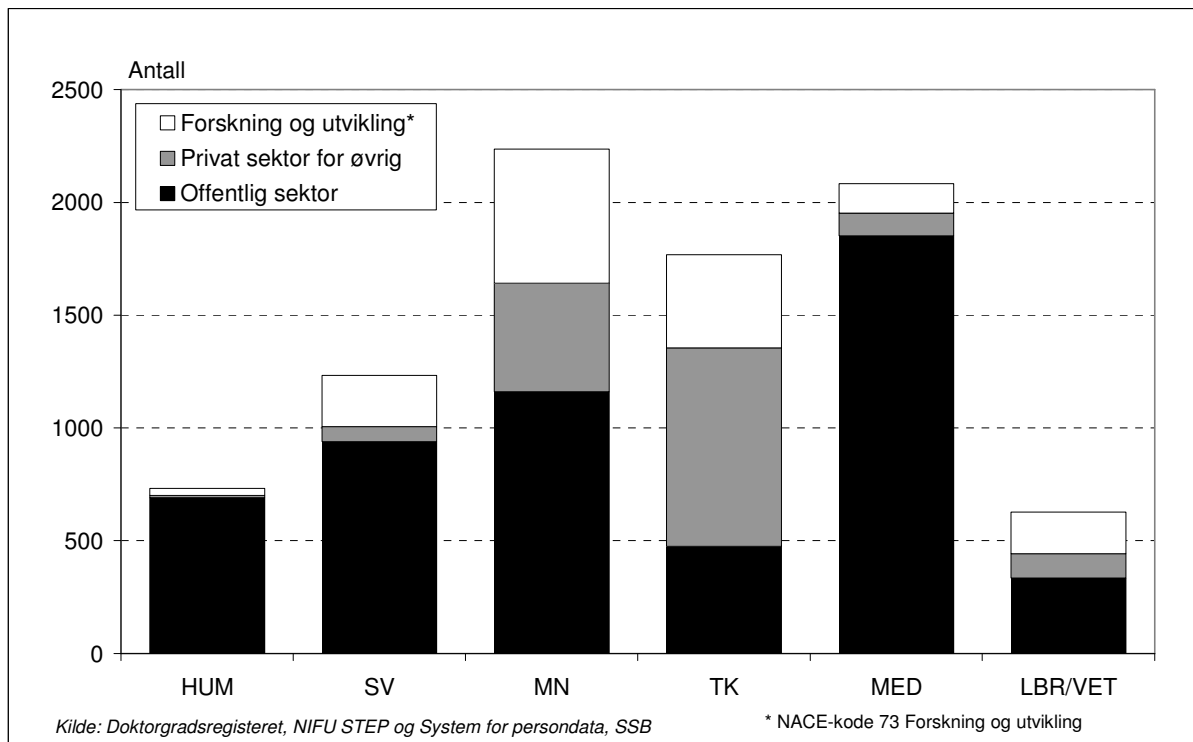
³⁾ Her inngår også farmasøytiske produkter.

Relativt sett var doktorgradsandelen blant de sysselsatte i 2003 klart høyest i næringskategorien *Forskning og utviklingsarbeid* (som bl.a. inkluderer forskningsinstituttene utenfor akademia), med 13,5 prosent i 2003 (se Tabell 12). *Undervisning* hadde 1,95 prosent. Denne kategorien omfatter undervisning på alle nivåer inkludert universiteter og høyskoler, som står for en mindre del av de sysselsatte i næringen. Andelen var relativt høy også i virksomheter innen *Utvinning av olje og naturgass* og i kjemisk og farmasøytisk industri. I *Jordbruk, skogbruk og fiske, Bygge- og anleggsvirksomhet, Varehandel* og *Transport/telekommunikasjon* var doktorgradsandelen derimot lav.

³ Gjelder 4.kvartal. Kilde: Statistikkbanken, Statistisk sentralbyrå

Doktorenes fagbakgrunn – ulike karriereløp

Doktorenes fagbakgrunn, dvs. hvilket fagområde de tok doktorgraden innenfor, er naturligvis styrende for hvilke arbeidsplasser de får innpass på og derved på hvilke næringer de knyttes til. Som Figur 9 viser, er det stor forskjell på fagområdene i så måte. Mens bare 27 prosent av de doktorer i teknologiske fag som var i arbeid i 2003, var knyttet til næringer i offentlig sektor, gjaldt dette 89 prosent av doktorene i medisin og hele 94 prosent av doktorene i humanistiske fag. Doktorer i humaniora, samfunnsvitenskap og medisin rekrutteres i hovedsak til offentlig sektor og doktorer i teknologi i hovedsak til privat sektor. Doktorer med bakgrunn i matematikk/naturvitenskap og landbruksvitenskap/veterinærmedisin rekrutteres i første rekke til offentlig sektor, men en betydelig andel går til andre FoU-institusjoner.

Figur 9 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 etter fagområde for doktorgrad og sektor i arbeidslivet 2003.

Tabell 13 viser fordelingen av doktorer på næringshovedområder. For humaniora, samfunnsvitenskap var *Undervisning* – dvs. i første rekke universitetene og høyskolene – det område hvor klart flest hadde arbeid. *Undervisning* var største kategori også for matematikk/naturvitenskap og landbruksfag/veterinærmedisin, men utgjorde mindre enn halvparten av det totale antall doktorer i disse fagområdene. De fleste med doktorgrad innenfor det medisinske fagområdet gjenfinnes under *Helse- og sosialtjenester*, dvs. i første rekke ved sykehusene. Kategorien *Forskning og utvikling* rekrutterer mange doktorer i landbruksfag/veterinærmedisin, matematikk/naturvitenskap og teknologi. For teknologi er dessuten *Tjenesteyting* en betydelig kategori. Også i industrien og oljesektoren finner vi mange av doktorene med teknologisk fagbakgrunn.

Tabell 13 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 som var yrkesaktive i 2003. Etter fagområde for doktorgrad, sektor og næringshovedområde. Prosent.

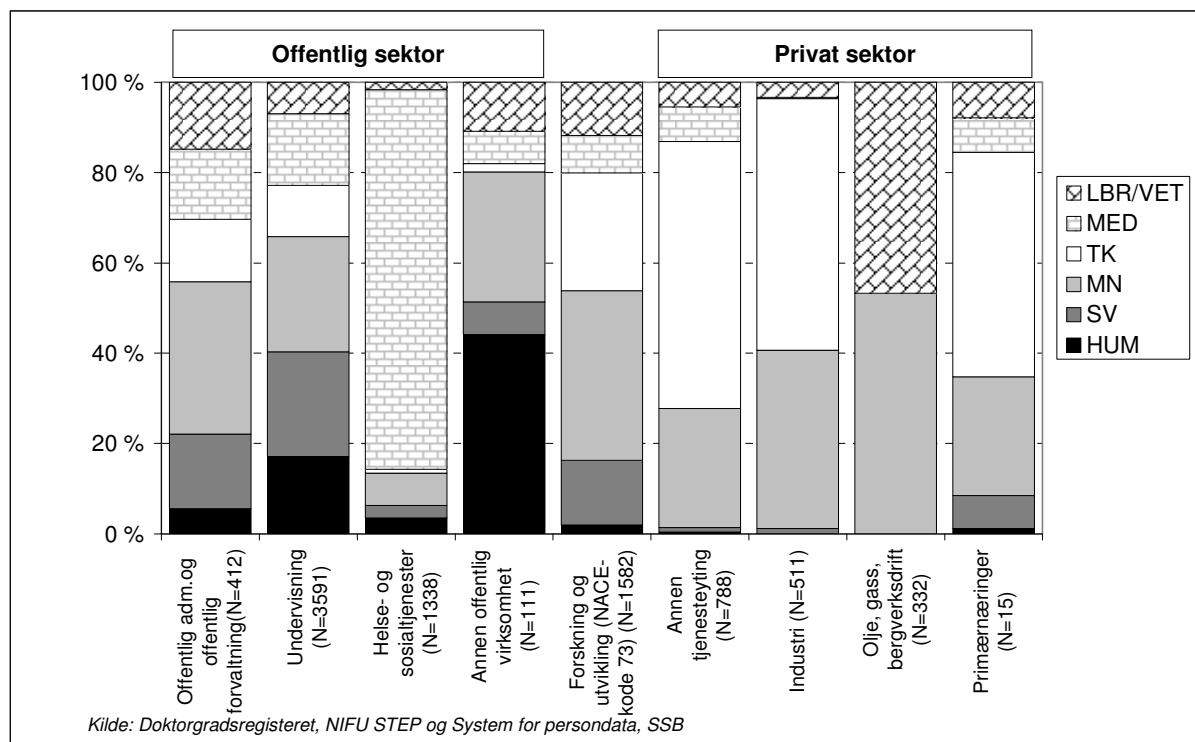
Sektor/næringshovedområde	Fagområde for doktorgrad						Totalt
	HUM	SV	MN	TK	MED	LBR/VET	
<i>Offentlig sektor</i>							
Offentlig adm.og offentlig forvaltning	3	6	6	3	3	10	5
Undervisning	84	67	41	23	27	40	41
Helse- og sosialtjenester	0	3	3	1	58	2	15
Annen offentlig virksomhet	7	1	1	0	0	2	1
Sum offentlig sektor	94	76	52	27	89	53	63
<i>Privat sektor</i>							
Forskning og utvikling (NACE-kode 73)	4	18	27	23	6	30	18
Annen tjenesteyting	1	5	9	22	3	10	9
Industri	0	0	6	17	2	4	6
Olje, gass, bergverksdrift	-	0	6	10	0	2	4
Primærnæringer	-	-	0	-	-	1	0
Sum privat sektor	6	24	48	73	11	47	37
Totalt	100	100	100	100	100	100	100
(N)	(732)	(1233)	(2236)	(1768)	(2083)	(628)	(8680)

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

0=mindre enn 0,5 - =null

HUM = Humaniora, SV = Samfunnsvitenskap, MN = Matematikk/naturvitenskap, TK = Teknologi, MED = Medisin, LBR = Landbruksvitenskap, VET = Veterinærmedisin

Fagområdefordelingen blant doktorene i de enkelte næringshovedområder framgår av Figur 10. Naturvitenskapelig bakgrunn er vanligst blant doktorene i offentlig administrasjon og offentlig forvaltning. I *Undervisning* – dominert av universiteter og høyskoler – er det en forholdsvis jevn fordeling på de større fagområdene. Doktorer med medisin som fagområde er dominerende – naturlig nok – innenfor næringshovedområdet *Helse og sosialtjenester*, mens teknologiske doktorgrader er klart vanligst innenfor *Industri, olje og kraft*. Naturvitenskap og teknologi samlet er neste enerådende innenfor dette næringshovedområdet. Det samme gjelder – om enn i noe mindre grad – innenfor *Annen tjenesteyting*.

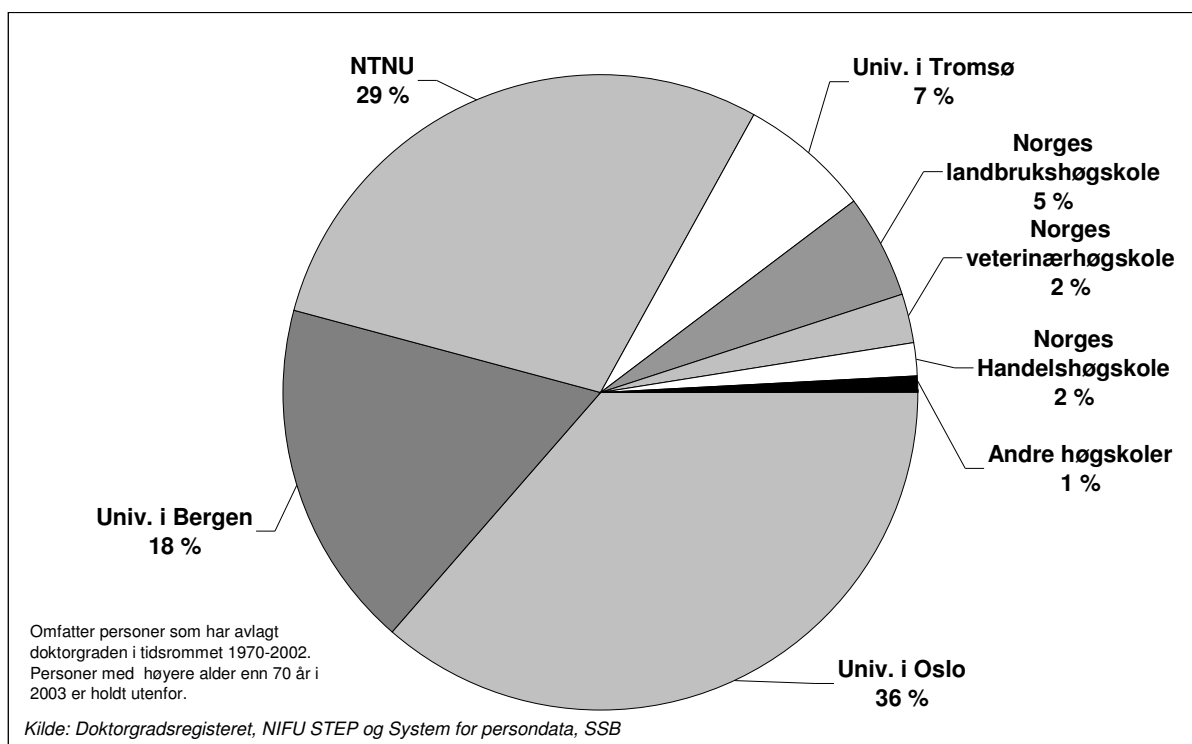
Figur 10 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 som var yrkesaktive i 2003. Etter næringshovedområde og fagområde for doktorgrad.

Lærested for doktorgrad – ulike karriereløp

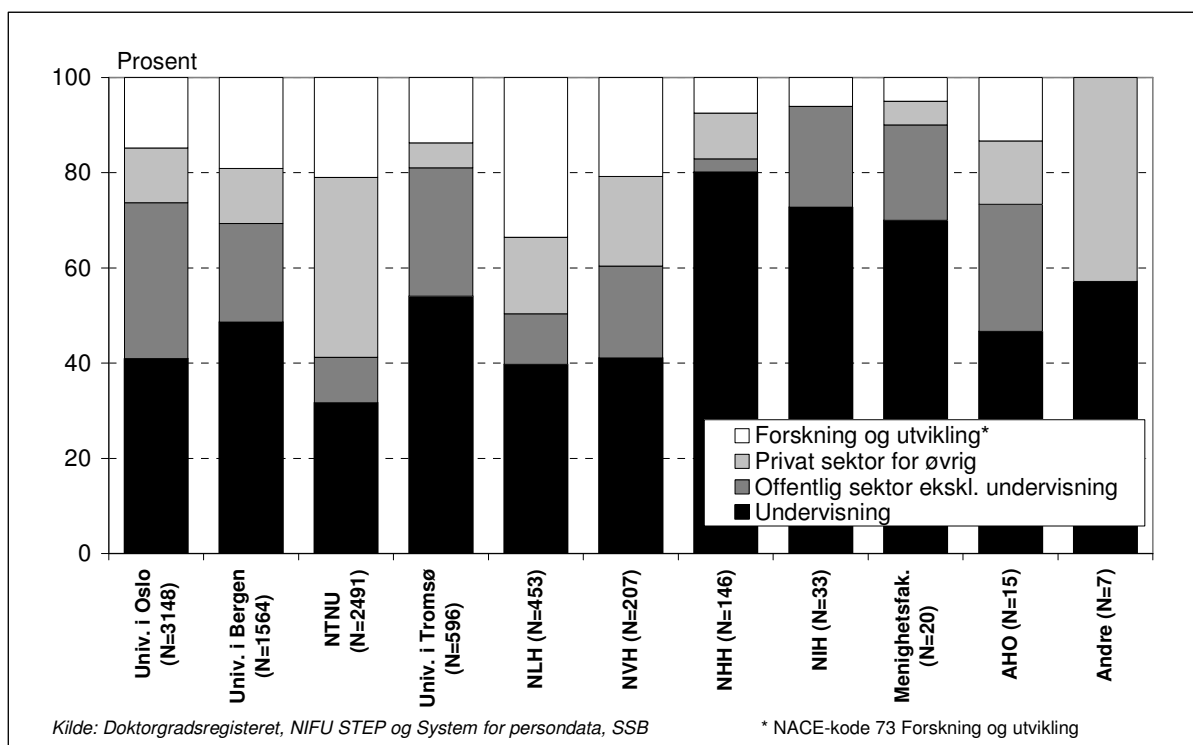
Av de yrkesaktive doktorene i 2003 hadde 90 prosent avlagt doktorgraden ved et av de (på det tidspunkt) fire universitetene. Universitetet i Oslo står for 36 prosent av doktorene, NTNU (og de tidligere institusjoner som nå utgjør NTNU) står for 29 prosent og Universitetet i Bergen for 18 prosent. Se for øvrig Figur 11.

Hvilke næringer doktorene finner arbeid i avhenger i en viss utstrekning av hvilken institusjon de avla doktorgraden ved. Figur 12 viser dette. Personer med doktorgrad fra NTNU finner i større grad enn doktorer fra de andre lærestedene arbeid i privat sektor og i forskning utenfor academia. Dette har sammenheng med det store innslaget av ingeniørfag ved NTNU. En stor del av doktorene uansett lærested går inn i undervisning. Særlig gjelder dette de mindre høgskolene, hvor mange av doktorandene antakelig fortsatt har tilknytning etter avlagt doktorgrad. En stor andel av doktorene fra Norges landbrukshøgskole får arbeid ved forskningsinstitusjoner utenfor academia. Det gjelder også til en viss grad doktorer fra Norges veterinærhøgskole og NTNU. Vi kan regne med at henholdsvis Veterinærinstituttet og SINTEF er betydelige avtakere av doktorander fra disse to lærestedene. En forholdsvis stor andel av doktorene fra Universitetet i Oslo går inn i den offentlige sektor utenom undervisning. Det samme gjelder Universitetet i Tromsø.

Tabell 14 gir en mer detaljert oversikt over fordelingen på sektorer og næringshovedområder for doktorene fra de enkelte læresteder.

Figur 11 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 som var yrkesaktive i 2003 etter lærested for doktorgrad. Prosent

Figur 12 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 etter lærested for doktorgrad og sektor i arbeidslivet i 2003. Prosent.

Tabell 14 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 som var yrkesaktive i 2003. Etter lærested for doktorgrad, sektor og næringshovedområde. Prosent.

Sektor/næringshovedområde	Lærested for doktorgrad						Totalt
	Univ. i Oslo	Univ. i Bergen	NTNU	Univ. i Tromsø	Alle univ.	Høgskolene	
Offentlig sektor							
Offentlig adm.og offentlig forvaltning	6	3	3	4	4	8	5
Undervisning	41	49	32	54	41	49	41
Helse- og sosialtjenester	26	16	5	23	17	2	15
Annen offentlig virksomhet	1	2	1	1	1	2	1
Sum offentlig sektor	74	69	41	81	63	61	63
Privat sektor							
Forskning og utvikling (NACE-kode 73)	15	19	21	14	18	24	18
Annen tjenesteyting	6	4	17	3	9	9	9
Industri	4	2	13	1	6	3	6
Olje, gass, bergverksdrift	1	5	8	1	4	1	4
Primærnæringer	-	0	-	0	0	1	0
Sum privat sektor	26	31	59	19	37	39	37
Totalt	100	100	100	100	100	100	100
(N)	(3148)	(1564)	(2491)	(596)	(7799)	(881)	(8680)

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

0=mindre enn 0,5 --=null

Doktorer i forskningssektoren

I dette avsnittet vil vi se nærmere på doktorenes tilknytning til forskningssektoren etter avlagt doktorgrad, med spesiell vekt på dem som fortsatt var der i 2005. Med forskningssektoren mener vi i denne sammenheng universiteter (inkludert universitetssykehus), høyskoler, forskningsinstitutter og andre forskningsinstitusjoner som inngår i NIFU STEP's forskerpersonalregister. Institusjoner og bedrifter som i FoU-statistikken registreres i næringslivet, inngår ikke.

De fleste av dem som endte opp med å avlegge doktorgraden, var på et tidligere tidspunkt knyttet til universiteter og høyskoler som stipendiater. Her vil vi fokusere på deres karriere *etter* avlagt doktorgrad.

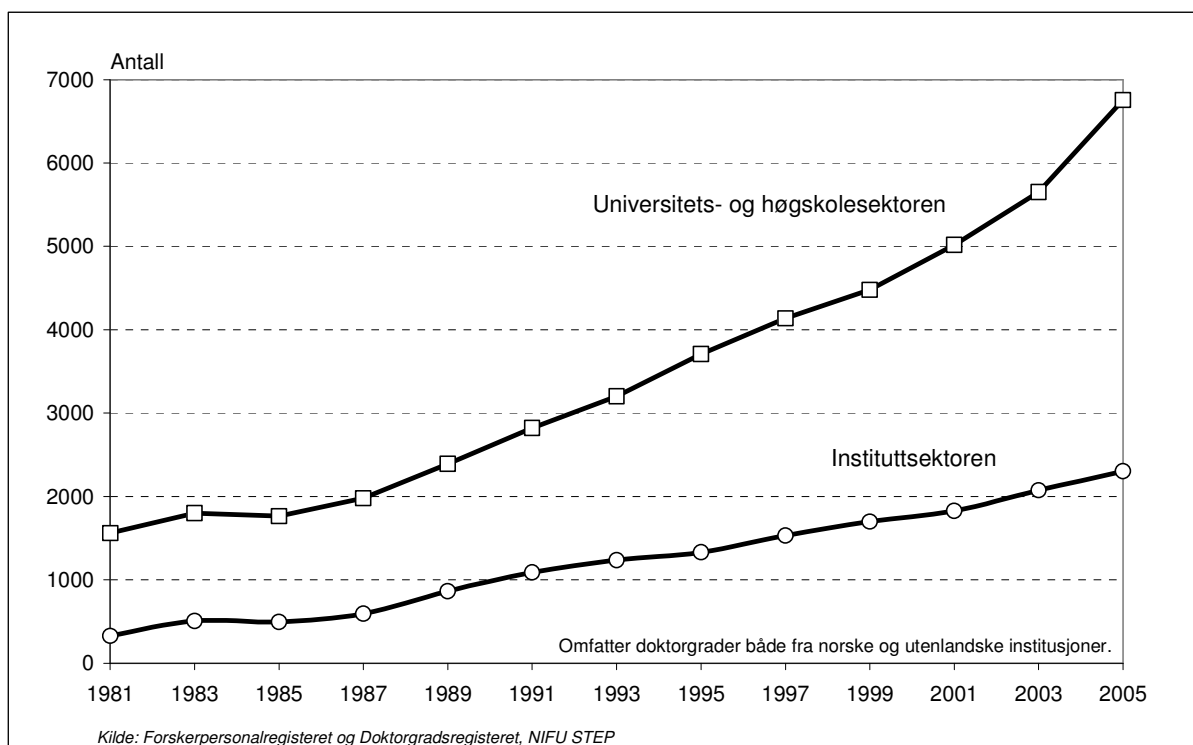
Mange doktorander fortsetter ved universiteter og høyskoler etter avlagt doktorgrad eller får arbeid ved forskningsinstitusjoner utenfor universitets- og høyskolesektoren. I 1981 var det vel 1500 personer med doktorgrad ved universitetene og høyskolene⁴. I 2005 var antallet vel 6700, altså mer enn en firedobling, se Figur 13. I instituttsektoren var økningen enda sterkere, fra vel 300 i 1981 til 2300 i 2005. I denne sektoren er således antallet doktorer syvdoblet.

I den faste vitenskapelige staben ved universitetene⁵ er andelen med doktorgrad økt fra om lag 40 prosent i 1981 til 65 prosent i 2005, se Tabell 15. Doktorgradsandelen er økt også ved de vitenskapelige og andre høyskolene⁶, men ligger under 40 prosent i 2005. Ved de statlige høyskolene er doktorgradsandelen blant fagpersonalet så lav som 17 prosent i 2005 (og da er også høyskolelærerne holdt utenfor). Antall personer med doktorgrad blant det faste vitenskapelige/faglige personalet vil sannsynligvis øke i de kommende årene. Doktorgrad eller tilsvarende kompetanse er nå en reglementsfastet forutsetning for å få fast tilsetning i en vitenskapelig mellomstilling (førsteamanuensis). Det samme kravet stilles imidlertid ikke til lektorene, og i denne gruppen er det mange ved de statlige høyskolene. Holder vi lektorgruppen utenfor, var doktorgradsandelen i 2005 blant det faste vitenskapelige personalet 76 prosent ved universitetene, 54 prosent ved de vitenskapelige og andre høyskolene og 55 prosent ved de statlige høyskolene – og for universitets- og høyskolesektoren samlet 69 prosent.

⁴ Det foreligger ingen *samlet* oversikt over personer i Norge med doktorgrad fra andre land. I NIFU STEP's Forskerpersonalregister registreres imidlertid utenlandsk doktorgrad, og Figur 13 og Tabell 15 inkluderer derfor også disse.

⁵ Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, NTNU, Universitetet i Tromsø og – fra 2005 – Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) og Universitetet i Stavanger.

⁶ I 2005 omfatter denne gruppen Norges idrettshøgskole, Norges musikkhøgskole, Arkitektshøgskolen, Universitetsstudiene på Svalbard, Det teologiske menighetsfakultet, Misjonshøgskolen, Norsk lærerakademi, Handelshøgskolen BI, Politihøgskolen i Oslo, Diakonhjemmets høyskolesenter, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen. Gruppen er heterogen, og doktorgradsandelen varierer.

Figur 13 Personer med norsk eller utenlandsk doktorgrad som var knyttet til forskningssektoren i årene 1981-2005, etter delsektor.

Tabell 15 Prosentandel med doktorgrad¹⁾ av personalet i fast vitenskapelig stilling ved universiteter og høyskoler i årene 1981-2005. Etter år og institusjonstype.

År	Universitet	Vitenskapelig eller annen høyskole ²⁾	Statlig høyskole	Totalt ³⁾
1981	39,4	24,8	..	36,9
1983	43,9	29,4	..	41,3
1985	41,7	26,6	..	38,9
1987	44,5	28,3	..	41,6
1989	49,8	35,8	..	47,2
1991	52,7	43,2	..	50,9
1993	55,3	44,0	..	53,2
1995	59,5	44,2	9,1	33,9
1997	59,2	37,2	9,6	34,0
1999	61,6	37,8	11,0	35,0
2001	63,3	42,3	12,6	36,1
2003	63,5	45,8	14,4	37,7
2005 ⁴⁾	65,5	39,5	17,4	41,8

Kilde: Forskerpersonalregisteret og Doktorgradsregisteret, NIFU STEP

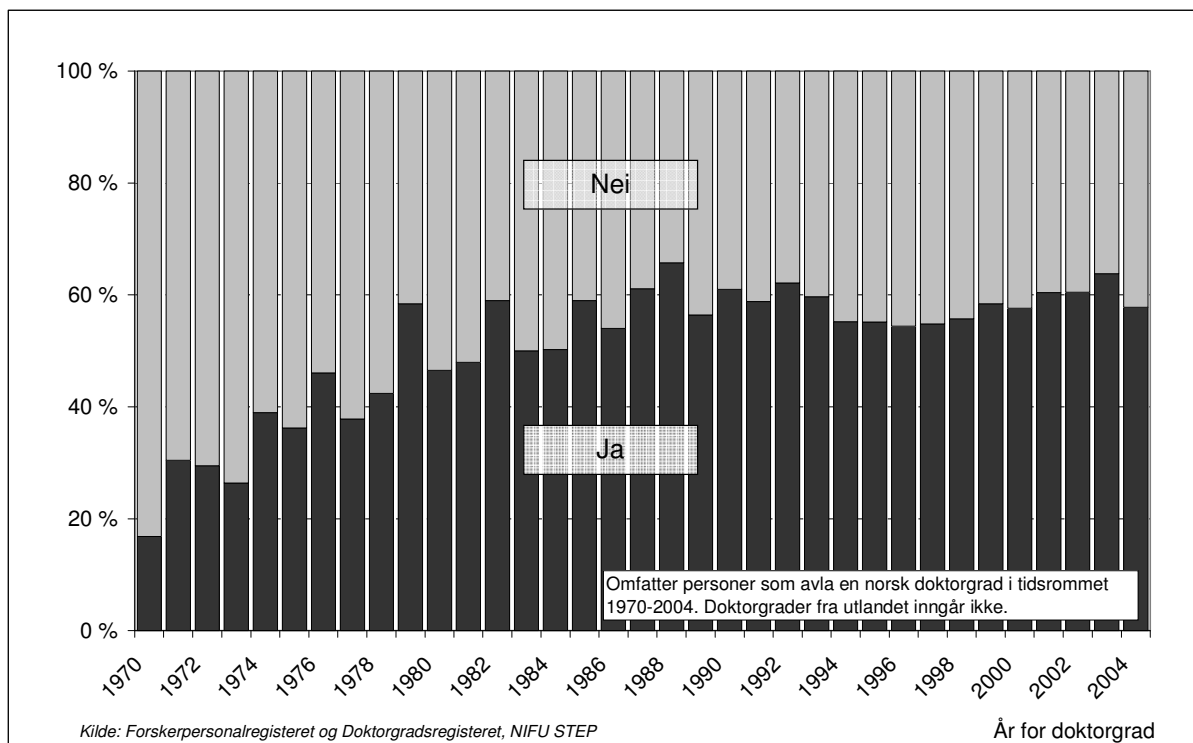
¹⁾ Omfatter doktorgrader både fra norske og utenlandske institusjoner.

²⁾ Statlig eller privat.

³⁾ Inkl. statlige høyskoler f.o.m. 1995.

⁴⁾ Blant universitetene inngår UMB (tidligere Norges landbrukshøyskole) og Univ. i Stavanger (tidligere Høysk. i Stavanger).

Ser vi på personalet ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter i 2005, finner vi at mer enn halvparten av alle doktorgradskullene fra de fleste år siden 1970 er sysselsatt ved disse institusjonene, se Figur 14. I de tidligste doktorgradskullene etter 1970 er andelen noe lavere – mange av disse var ute av arbeidslivet i 2005. Som tidligere beskrevet har imidlertid en stor andel av doktorgradskullene gått til andre samfunnssektorer.

Figur 14 Personer med norsk doktorgrad og deres tilknytning til forskningssektoren i 2005, ja/nei. Etter år for doktorgrad.

Om lag 40 prosent av dem som har avlagt en norsk doktorgrad gjenfinnes ved universiteter og høyskoler i 2005. En tredjedel er knyttet til universitetene og en åttendedel til de vitenskapelige og statlige høyskolene. Siden 1980-tallet er det ingen store forskjeller i delsektorenes andel av de ulike kullgruppene. Forskerne i instituttsektoren, derimot, utgjør en betydelig større andel av doktorgradskullene på 1990- og 2000-tallet enn av kullene på 1970- og 1980-tallet.

Tabell 16 Personer med norsk doktorgrad med tilknytning til forskningssektoren i 2005 etter delsektor og tiår for doktorgrad. Prosent av alle som avla doktorgraden.

Sektor i 2005 ¹⁾	Doktorgrad avlagt				Hele perioden 1970-2004
	1970-tallet	1980-tallet	1990-tallet	2000-2004	
Universiteter og høyskoler	33,5	42,4	40,4	43,0	40,9
<i>Herav:</i>					
Universiteter og høyskoler	31,1	37,1	32,3	33,8	33,5
Vitenskapelige og andre høyskoler	1,4	2,5	2,7	2,9	2,6
Statlige høyskoler	1,1	2,7	5,4	6,3	4,8
Instituttsektoren	3,5	10,9	15,6	16,7	14,0
<i>Herav:</i>					
Næringslivsrettede institutter	1,2	3,4	4,5	4,6	4,0
Offentlig rettede institutter	2,3	7,5	11,1	12,1	10,0
Totalt i forskningssektoren	37,0	53,3	56,0	59,7	55,0
Totalt antall personer med doktorgrad	(1 033)	(2 333)	(5 473)	(3 558)	(12 397)

Kilde: Doktorgradsregisteret og Forskerpersonalregisteret, NIFU STEP

¹⁾ Ekskl. personer i bistilling og personer med opphold i utlandet, i alt 150 personer.

Av de 1033 doktorene fra 1970-tallet har 893 – dvs. 86 prosent – vært knyttet til forskningssektoren i kortere eller lengre tid fra 1977 og framover⁷. Hele 498 har eller har hatt stilling som professor ved et universitet eller høyskole, dvs. nesten halvparten av doktorene

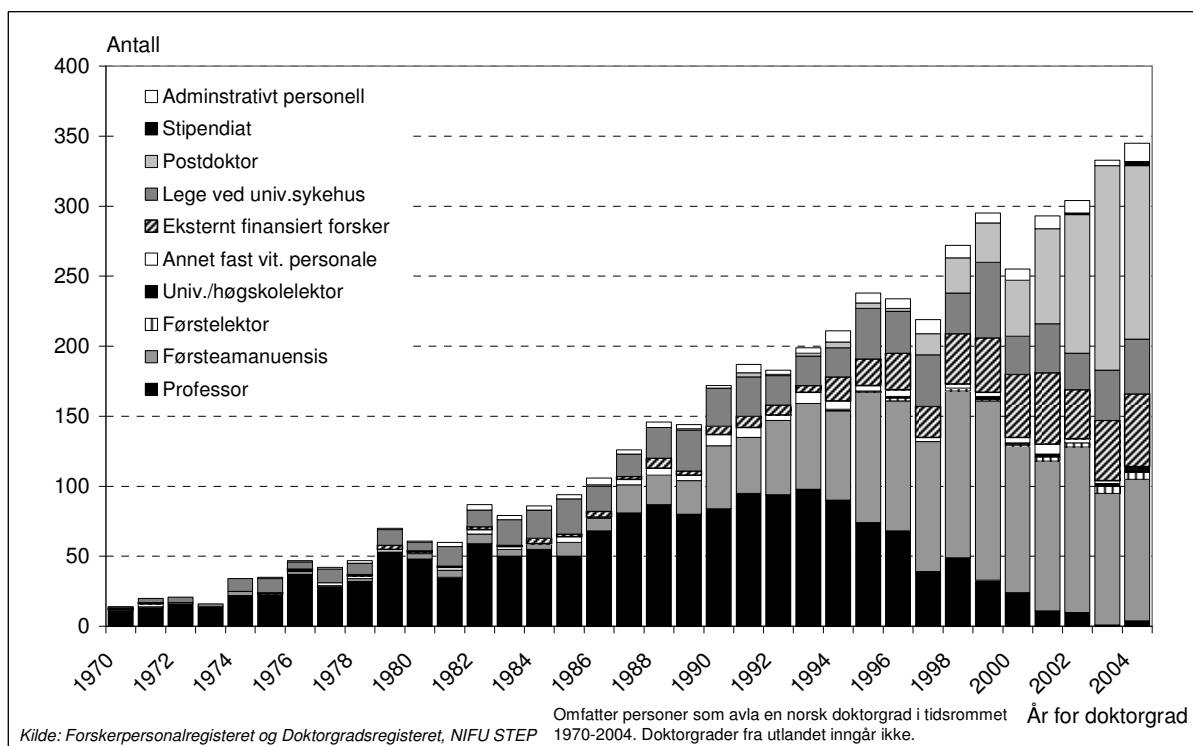
⁷ Etter – eller i samme år som – året for doktordisputas. Tilknytning til sektoren før registrert doktorgrad – f.eks. som forskningsstipendiat – er ikke regnet med. – Forskerpersonalregisteret i elektronisk form foreligger f.o.m. 1977.

fra dette tiåret oppnådde å bli professor. I 2005 var det gjenværende antall professorer fra 1970-tallet sunket til 249, i første rekke på grunn av aldersavgang.

På 1980-tallet ble antallet doktorer i forskningssektoren mer enn fordoblet fra det foregående tiåret. Av de 2333 som avla en doktorgrad på 1980-tallet finner vi igjen 1937 med tilknytning til forskningssektoren i kortere eller lengre tid fra 1981 og framover⁷. Disse utgjør 83 prosent av alle doktorene fra 80-tallet. Av disse har 774 vært professor i hele eller deler av tidsrommet 1981-2005, og 613 var fremdeles professor i 2005. For 1980-tallet gjelder det altså at hver tredje doktor var blitt professor.

Antallet nye doktorer økte sterkt på 1990-tallet. I alt disputerte 5473 nye doktorander i løpet av dette tiåret. Av disse var 4206 tilknyttet forskningssektoren i kortere eller lengre tid fra 1991 og framover⁷. Doktorene fra 1990-tallet har naturlig nok hatt kortere tid å gjøre karriere på. Senere er 810 av dem blitt professor, hvorav 725 innehar denne stillingen i 2005. Så langt har altså bare hver femte person med doktorgrad fra 1990-tallet blitt professor, men denne gruppen utgjør en viktig del av rekrutteringspotensialet når erstatningsbehovene som følge av aldersavgang øker i årene som kommer.

Det samme gjelder naturligvis også de ferskere doktorer fra 2000-tallet. Av de 3558 doktorene fra årene 2000-2004 har 2442 – eller to av tre – vært knyttet til forskningssektoren, og 2136 var det fremdeles i 2005. Et lite antall – 50, som utgjør 1,4 prosent av doktorene 2000-2004 – var allerede blitt professor i 2005.

Figur 15 Personer med norsk doktorgrad med tilknytning til universiteter og høyskoler i 2005, etter stilling og år for doktorgrad.

Doktorenes karriere i universitets- og høyskolesektoren illustreres også i Figur 15. Her framgår antall personer fra det enkelte doktorgradskull som var knyttet til sektoren i 2005 og stillingsfordelingen for disse. I tillegg til å vise veksten i doktorgradskullene forteller figuren at om lag halvparten av doktorene i sektoren har oppnådd professorstilling. Dette gjelder for doktorgradskullene fram til 1993. Også i de senere årskull er det mange professorer, men naturlig nok synker professorandelen jo ferskere doktorgraden er. I de senere årskull er

antallet og andelen med førsteamanuensisstilling høy. Blant doktorgradskullene på slutten av 1990-tallet og på 2000-tallet finner vi mange i postdoktorstilling i 2005. Se også Tabell 17.

Tabell 17 Personer med norsk doktorgrad med tilknytning til universiteter og høyskoler i 2005, etter stilling og tiår for doktorgrad. Prosent av det totale antall avlagte doktorgrader.

Stilling i 2005	Doktorgrad avlagt				Hele perioden 1970-2004
	1970-tallet	1980-tallet	1990-tallet	2000-2004	
Fast vit./faglig stilling	26,0	32,1	28,8	17,3	25,9
<i>Herav:</i>					
Professor	24,1	26,3	13,2	1,4	13,2
Høgskoledosent	-	0,0	0,1	0,0	0,0
Leder	1,0	1,1	0,9	0,4	0,8
Førsteamanuensis	1,0	4,7	14,4	14,8	11,6
Førstelektor	-	-	0,1	0,5	0,2
Univ./høgsk.lektor	-	-	0,1	0,3	0,1
Postdoktor	0,1	0,1	1,5	13,4	4,5
Stipendiat/vit.ass.	-	-	-	0,1	0,0
Eksternt finansiert forsker	0,8	1,2	3,4	6,4	3,6
Lege ved univ.sykehus	6,1	7,7	5,6	4,6	5,7
Administrativt personale	0,5	1,4	1,2	1,2	1,2
Totalt univ.- og høyskolesektoren	33,5	42,4	40,4	43,0	40,9
Totalt antall personer med doktorgrad	(1 033)	(2 333)	(5 473)	(3 558)	(12 397)

Kilde: Doktorgradsregisteret og Forskerpersonalregisteret, NIFU STEP

Hvor lang tid tar det fra doktorgrad til stilling i forskningssektoren?

Som Tabell 18 viser, gjenfinder vi rundt 60 prosent av doktorgradskullene i forskningssektoren fem år etter avlagt doktorgrad. Andelen varierer noe, og går noe ned for kullene utover på 1990-tallet. Dette har nok sammenheng med det økende antallet doktorgrader, som gjør at forskningssektoren ikke kan ta imot en så stor andel som tidligere. Andelen endres ikke særlig etter som årene går, men holder seg rundt 60 prosent i alle kullene. Vel 20 år etter avlagt doktorgrad synker den litt, noe som har sammenheng med begynnende pensjonering av personer som hadde en forholdsvis høy alder på disputastidspunktet.

Tabell 18 Prosentandel av utvalgte doktorgradskull med tilknytning til forskningssektoren på ulike tidspunkter etter avlagt doktorgrad.

Antall år etter av- lagt doktorgrad ¹⁾	Doktorgrad avlagt i												
	1976	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998	2000
5	66,1	64,4	60,4	62,6	59,2	59,6	69,2	65,4	67,2	54,3	51,2	54,4	57,6
9	60,9	60,6	63,1	63,6	61,0	57,6	68,1	61,3	63,3	53,7	54,4		
13	64,3	63,6	64,2	63,1	58,7	55,6	67,5	61,5	62,2				
17	59,1	62,1	62,0	62,1	52,0	56,4	65,8						
21	61,7	57,6	56,7	59,5	50,2								
25	59,1	44,7	46,5										
Årskullet totalt	(115)	(132)	(187)	(195)	(223)	(250)	(295)	(390)	(436)	(549)	(601)	(684)	(646)

Kilde: Doktorgradsregisteret og Forskerpersonalregisteret, NIFU STEP

- 1) Registreringsår i Forskerpersonalregisteret framkommer ved å summere doktorgradsår og "Antall år etter ...". Datagrunnlaget er ikke fullt ut det samme i alle registreringsår, noe som påvirker sammenlignbarheten litt. Universiteter og vitenskapelige høyskoler inngår i alle år. Før 1995 er også distrikthøgskolene inkludert, men ikke andre høyskoler. F.o.m. 1995 er alle institusjoner i det statlige høyskolesystemet inkludert. F.o.m. 1997 er datagrunnlaget videre utvidet med Diakonhjemmets høyskolesenter, Politihøgskolen og kunsthøgskolene i Oslo og Bergen. Institutt for kreftforskning inngår i sektoren fra og med 1999.

Begrenser vi utvalget til personale i faste vitenskapelige/faglige stillinger ved universiteter og høyskoler (Tabell 19), finner vi noe større variasjoner mellom doktorgradskullene. Fem år etter eksamen hadde nærmere 40 prosent av doktorgradskullet fra 1976 oppnådd en slik stilling, mot bare vel 20 prosent av kullet fra 1984. Andelen økte deretter noe for kullene fram

til 1990 for så å synke igjen mot slutten av 1990-tallet. Etter 9 år fra avlagt grad hadde en noe større andel fått ansettelse – det gjelder de fleste kull – og etter 13 år var andelen økt ytterligere til rundt 30 prosent. Etter dette øker ikke andelen noe særlig.

Tabell 19 Prosentandel av utvalgte doktorgradskull i fast vitenskapelig/faglig stilling ved universiteter og høyskoler på ulike tidspunkter etter avlagt doktorgrad.

Antall år etter avlagt doktorgrad ¹⁾	Doktorgrad avlagt i												
	1976	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998	2000
5	38,3	34,8	28,3	27,2	21,1	25,2	32,2	29,7	30,5	24,6	23,8	23,4	20,9
9	37,4	37,1	27,8	28,2	28,3	30,8	37,6	33,8	33,0	27,7	28,1		
13	42,6	38,6	31,6	33,8	30,0	32,0	36,6	34,1	34,6				
17	40,9	38,6	34,8	36,9	27,4	32,0	38,3						
21	41,7	39,4	31,6	34,4	26,5								
25	38,3	30,3	28,3										
Årskullet totalt	(115)	(132)	(187)	(195)	(223)	(250)	(295)	(390)	(436)	(549)	(601)	(684)	(646)

Kilde: Doktorgradsregisteret og Forskerpersonalregisteret, NIFU STEP

¹⁾ Se fotnote i Tabell 18.

Om lag en femtedel av doktorgradskullene har oppnådd førsteamanuensisstilling innen 5 år etter avlagt doktorgrad (Tabell 20). Mange gjør videre karriere, og andelen førsteamanuenser synker etter som årene går. Bare 5 prosent er fortsatt førsteamanuensis 17 år etter avlagt doktorgrad. Mønsteret er noe varierende. Igjen er det 1984-kullet som fremviser en lav andel i de første årene etter gradsavleggelsen.

Tabell 20 Prosentandel av utvalgte doktorgradskull i førsteamanuensisstilling ved universiteter og høyskoler på ulike tidspunkter etter avlagt doktorgrad.

Antall år etter avlagt doktorgrad ¹⁾	Doktorgrad avlagt i												
	1976	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998	2000
5	20,9	21,2	22,5	16,9	13,0	16,4	17,3	20,5	22,5	19,7	18,6	17,4	16,3
9	17,4	12,1	13,9	12,3	10,3	11,6	12,5	18,2	17,2	12,8	15,5		
13	16,5	7,6	7,5	5,6	7,6	7,6	9,2	11,3	12,2				
17	6,1	3,8	4,8	4,6	4,9	4,0	7,1						
21	3,5	4,5	2,1	3,6	1,8								
25	3,5	1,5	2,1										
Årskullet totalt	(115)	(132)	(187)	(195)	(223)	(250)	(295)	(390)	(436)	(549)	(601)	(684)	(646)

Kilde: Doktorgradsregisteret og Forskerpersonalregisteret, NIFU STEP

¹⁾ Se fotnote i Tabell 18.

Mønsteret er annerledes for professorgruppen (Tabell 21). Det tar tid å bli professor. Vanlig karrieremønster for professorer er at de først får ansettelse i en mellomstilling etter avlagt doktorgrad. I de senere år har en postdoktorperiode kommet inn som et mellomstadium. Etter videre kvalifisering og merittering oppnås så professortittelen gjennom tilsetning i ledig professorat eller gjennom kvalifikasjonsopprykk. Bare 7-8 prosent av doktorgradskullene har fått professorat bare 5 år etter avlagt grad – her er 1988-kullet et slående unntak. For årskullene på 1990-tallet er konkurransen blitt hardere – bare 5 prosent av disse har gjort rask karriere. Etter 9 år øker professorandelen til 15-20 prosent, og etter 13 år til rundt 25 prosent. I motsetning til førsteamanuensene øker professorandelen etter som årene går – professorstillingen er jo topp og endepunkt i det akademiske hierarkiet. Etter 21 år fra doktorgradstidspunktet har nærmere en tredjedel av kullene fra rundt 1980 blitt professorer.

Tabell 21 Prosentandel av utvalgte doktorgradskull i professorstilling i ved universiteter og høgschooler på ulike tidspunkter etter avlagt doktorgrad.

Antall år etter av- lagt doktorgrad ¹⁾	Doktorgrad avlagt i												
	1976	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998	2000
5	8,7	7,6	5,9	8,2	8,1	8,4	14,2	8,2	7,3	4,6	5,0	4,7	3,7
9	19,1	25,0	13,9	15,9	17,5	19,2	24,7	15,1	15,8	14,2	11,3		
13	26,1	29,5	24,1	28,2	21,5	24,4	27,1	22,6	21,6				
17	34,8	34,1	29,9	32,3	21,5	26,8	29,5						
21	38,3	34,1	29,4	30,8	24,7								
25	34,8	28,0	25,7										
Årskullet totalt	(115)	(132)	(187)	(195)	(223)	(250)	(295)	(390)	(436)	(549)	(601)	(684)	(646)

Kilde: Doktorgradsregisteret og Forskerpersonalregisteret, NIFU STEP

¹⁾ Se fotnote i Tabell 18.

Det er vanskelig å spå om karriereutviklingen for de senere doktorgradskullene. Aldersstrukturen blant det faste personale tilsier et betydelig erstatningsbehov i de kommende år, se Schwach og Olsen (NIFU STEP (2006)) og Næss m.fl. (NIFU STEP (2007c)). Endringer i universitets- og høgschoolsystemet – oppgraderinger av høgschooler til vitenskapelige høgschooler eller til universiteter, samt kompetanseopprustning i personalet – vil også virke inn. Men doktorgradskullene er blitt betydelig større, og konkurransen om de attraktive stillingene er hard. Mange doktorgradskandidater vil måtte gå til andre samfunnssektorer enn (den offentlige) forskningssektoren, og mange har selv satt seg andre karrieremål enn academia.

Hvor i landet arbeider doktorene?

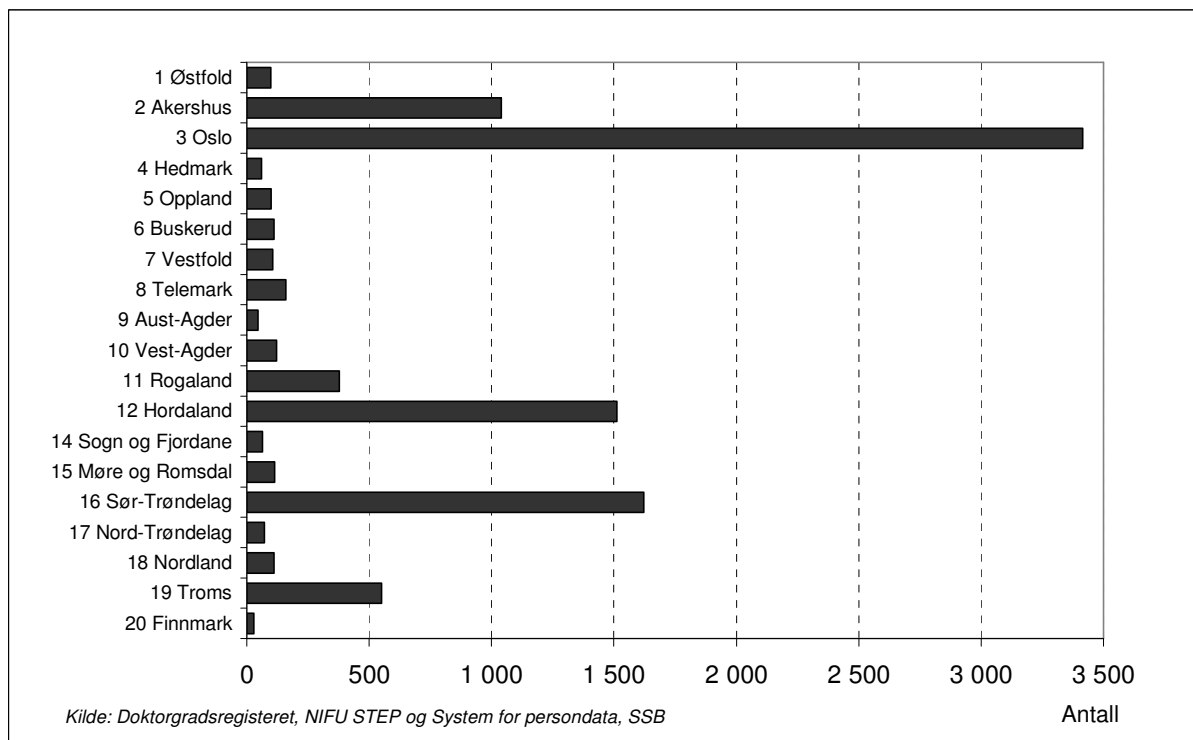
Personer som har avlagt en doktorgrad arbeider i stor grad ved universiteter og vitenskapelige høyskoler. Av dette følger at vi i første rekke finner dem i eller omkring de større byene, hvor de fleste av disse institusjonene er lokalisert. Dominerende er Oslo og Akershus (se Tabell 22 og Figur 16) hvor 46 prosent av doktorene arbeidet i 2003. Dette er riktignok en relativ nedgang fra 1992, da andelen var 50 prosent. Ellers finner vi mange med doktorgrad i Hordaland (Bergensområdet), og der har det vært en relativ økning fra 14 prosent i 1992 til 16 prosent i 2003. I Sør-Trøndelag (Trondheim) er det noen flere, men andelen av det totale antall har gått litt ned fra 18 til i underkant av 17 prosent. Doktorene i Troms og Rogaland utgjorde hhv 6 og 4 prosent i 2003. Ingen andre fylker hadde mer enn 2 prosent av doktorene.

Tabell 22 Personer med norsk doktorgrad. Arbeidsplassenes lokalisering per fylke 1992-2003.

Fylke	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1 Østfold	32	31	39	42	49	67	71	76	86	85	99	98
2 Akershus	413	475	532	577	626	702	734	810	861	906	976	1 041
3 Oslo	1 623	1 763	1 850	1 999	2 137	2 255	2 452	2 690	3 004	3 196	3 397	3 416
4 Hedmark	21	23	28	27	33	38	39	40	40	44	48	60
5 Oppland	26	31	39	45	52	60	68	73	83	91	90	99
6 Buskerud	43	46	55	60	67	73	88	94	103	90	110	111
7 Vestfold	33	34	35	40	49	60	69	75	84	93	90	106
8 Telemark	66	70	80	84	96	113	115	133	134	150	156	160
9 Aust-Agder	17	19	26	30	31	36	38	45	44	49	53	45
10 Vest-Agder	35	39	46	52	55	63	77	81	83	92	103	122
11 Rogaland	161	185	204	219	243	258	286	313	341	344	369	378
12 Hordaland	564	628	717	825	906	951	1 005	1 110	1 219	1 317	1 397	1 512
14 Sogn og Fjordane	21	20	21	32	34	34	37	42	48	53	55	63
15 Møre og Romsdal	27	30	37	50	60	59	66	70	87	95	97	114
16 Sør-Trøndelag	728	813	907	948	1 042	1 110	1 164	1 199	1 316	1 399	1 502	1 622
17 Nord-Trøndelag	30	29	30	31	33	40	48	51	62	56	68	72
18 Nordland	24	26	36	38	42	46	61	66	78	91	90	110
19 Troms	186	207	248	290	325	314	338	394	445	489	514	551
20 Finnmark	4	7	8	9	11	11	14	21	25	28	22	30
Ukjent	456	508	581	707	792	991	1 163	1 208	1 066	1 170	1 292	1 480
Totalt	4 510	4 984	5 519	6 105	6 683	7 281	7 933	8 591	9 209	9 838	10 528	11 190

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Statistikk på kommunenivå bekrefter at det doktorgradsutdannede personale i første rekke er sysselsatt i de store byene. Men også Ås og Bærum hadde flere enn 300 doktorer blant sine innbyggere i 2003.

Figur 16 Personer med norsk doktorgrad. Arbeidsplassenes lokalisering per fylke i 2003.

Tabell 23 Kommuner med 10 eller flere doktorer i arbeid i 2003.

Kommune	Fylke	Antall	Kommune	Fylke	Antall
Oslo	Oslo	3 416	Bø	Telemark	23
Trondheim	Sør-Trøndelag	1 606	Kongsberg	Buskerud	24
Bergen	Hordaland	1 448	Sarpsborg	Østfold	24
Tromsø	Troms	533	Skien	Telemark	24
Ås	Akershus	362	Sunn dal	Møre og Romsdal	24
Bærum	Akershus	342	Volda	Møre og Romsdal	23
Stavanger	Rogaland	284	Ringerike	Buskerud	21
Skedsmo	Akershus	154	Sola	Rogaland	20
Kristiansand	Vest-Agder	101	Ålesund	Møre og Romsdal	19
Porsgrunn	Telemark	85	Gjøvik	Oppland	17
Asker	Akershus	74	Narvik	Nordland	17
Bodø	Nordland	54	Stord	Hordaland	17
Horten	Vestfold	47	Bamble	Telemark	15
Lørenskog	Akershus	42	Harstad	Troms	15
Tønsberg	Vestfold	38	Sogndal	Sogn og Fjordane	15
Lillehammer	Oppland	37	Alta	Finnmark	14
Stjørdal	Nord-Trøndelag	37	Grimstad	Aust-Agder	14
Drammen	Buskerud	36	Karmøy	Rogaland	14
Fredrikstad	Østfold	36	Levanger	Nord-Trøndelag	14
Vestre Toten	Oppland	29	Steinkjer	Nord-Trøndelag	14
Arendal	Aust-Agder	27	Årdal	Sogn og Fjordane	14
Molde	Møre og Romsdal	27	Bremanger	Sogn og Fjordane	13
Sandnes	Rogaland	26	Haugesund	Rogaland	12
Halden	Østfold	25	Eidsvoll	Akershus	11
Hamar	Hedmark	25	Rælingen	Akershus	11

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Hvor er de næringer lokalisert som har doktorutdannede i arbeidsstokken?

I 2003 var *Undervisning* (i første rekke universiteter og høyskoler) det viktigste området for de doktorgradutdannede i de fleste fylker. *Forskning og utvikling* – hvor de frittstående forskningsinstitutter inngår – er det største sysselsettingsområdet i Aust-Agder. Relativt mange doktorer i *Industri* finner vi i Vestfold, Buskerud, Østfold, Telemark, Oppland og Sogn og Fjordane. *Olje, gass og bergverksdrift* er størst i Nord-Trøndelag og stor også i Rogaland. Mer enn 60 prosent av alle med doktorgrad som arbeider innenfor *Offentlig administrasjon* er bosatt i Oslo. Tar vi med Akershus, blir prosentandelen 76.

Tabell 24 Personer med norsk doktorgrad i arbeidslivet 2003. Prosentfordeling av næringshovedområdene etter arbeidsplassenes lokalisering per fylke.

Fylke	Næringshovedområde									Totalt	N	
	Offentlig administrasjon	Undervisning	Helse- og sosialtjenester	Annen offentlig virksomhet	Forskning og utvikling ¹⁾	Annen tjenesteyting	Industri	Olje, gass, bergverksdrift	Pri- mæringer			Ukjent
1 Østfold	1,2	27,7	20,5		9,6	9,6	31,3			10,8	100,0	(83)
2 Akershus	7,1	27,8	8,1	0,1	25,2	22,8	5,8	3,1	0,1	8,3	100,0	(914)
3 Oslo	8,1	38,2	22,6	1,6	17,0	7,6	4,7	0,1	0,1	5,9	100,0	(3050)
4 Hedmark	4,3	34,8	26,1	6,5	4,3	4,3	10,9	8,7		14,8	100,0	(46)
5 Oppland	3,3	31,1	12,2	4,4	13,3	10,0	25,6			5,3	100,0	(90)
6 Buskerud	2,0	15,0	25,0	2,0	2,0	19,0	35,0			6,5	100,0	(100)
7 Vestfold	5,4	19,6	18,5		1,1	10,9	44,6			8,9	100,0	(92)
8 Telemark	3,5	29,2	9,7		20,8	4,9	26,4	5,6		7,7	100,0	(144)
9 Aust-Agder	5,3	21,1	23,7		34,2	10,5	5,3			11,6	100,0	(38)
10 Vest-Agder	4,5	51,8	10,9		5,5	9,1	18,2			4,3	100,0	(110)
11 Rogaland	3,7	32,8	7,8	1,7	10,1	11,5	5,7	26,7		3,3	100,0	(348)
12 Hordaland	1,2	52,5	14,0	1,8	18,7	3,9	2,4	5,1	0,4	3,5	100,0	(1361)
14 Sogn og Fjordane	1,9	33,3	5,6		29,6	5,6	24,1			8,5	100,0	(54)
15 Møre og Romsdal	2,1	39,2	10,3		29,9	7,2	9,3	2,1		7,6	100,0	(97)
16 Sør-Trøndelag	1,7	46,7	8,3	1,2	24,1	9,1	2,4	6,4	0,1	3,9	100,0	(1454)
17 Nord-Trøndelag	4,3	24,6	13,0		13,0	8,7	4,3	31,9		2,8	100,0	(69)
18 Nordland	5,4	48,9	10,9	2,2	5,4	14,1	9,8		3,3	7,1	100,0	(92)
19 Troms	1,3	64,6	16,9		11,7	3,3	1,0	1,0		6,3	100,0	(478)
20 Finnmark	4,3	65,2	4,3	4,3	8,7	8,7			4,3	17,9	100,0	(23)
Ukjent	5,4	40,5	13,5		10,8	18,9		10,8		97,5	100,0	(37)
Totalt	4,7	41,4	15,4	1,3	18,2	9,1	5,9	3,8	0,2	22,5	100,0	(8680)

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Doktorer med ukjent næringsstilknytning er holdt utenfor i tabellen.

¹⁾ NACE-kode 73.

I forhold til det totale antall sysselsatte var doktorgradsandelen naturlig nok klart høyest i *Forskning og utvikling*, se Tabell 25. Fjorten prosent av alle sysselsatte i denne næringskategorien i 2003 hadde doktorgrad. I *Undervisning*, som omfatter undervisning på alle nivåer, hadde to av hundre en doktorgrad. Denne andelen finner vi også i *Olje, gass, bergverksdrift*.

Sør-Trøndelag er det fylke hvor doktorene utgjør den største andelen av den totale arbeidstokken. En av hundre sysselsatte i dette fylket i 2003 hadde en doktorgrad. De fylker som har universitet ligger alle over landsgjennomsnittet for doktorgradsandel av alle sysselsatte. Landsgjennomsnittet utgjorde 0,4 prosent i 2003.

Tabell 25 viser i detalj andelen doktorer blant de sysselsatte i den enkelte næringskategori i hvert fylke.

Tabell 25 Prosentandel med doktorgrad blant sysselsatte i 2003 etter næringshovedområde og arbeidsfylke.

Fylke ¹⁾	Næringshovedområde									Totalt
	Offentlig administrasjon	Undervisning	Helse- og sosialtjenester	Annen offentlig virksomhet	Forskning og utvikling ²⁾	Annen tjenesteyting	Industri	Olje, gass, bergverksdrift	Pri- mær- næringer	
1 Østfold	0,01	0,28	0,08	-	2,61	0,02	0,13	-	-	0,08
2 Akershus	0,47	1,48	0,19	0,01	12,81	0,18	0,32	2,41	0,03	0,43
3 Oslo	0,73	5,03	1,23	0,19	14,20	0,11	0,54	0,90	0,56	0,80
4 Hedmark	0,03	0,25	0,07	0,10	..	0,01	0,05	2,16	-	0,06
5 Oppland	0,05	0,41	0,06	0,14	..	0,03	0,22	-	-	0,11
6 Buskerud	0,03	0,19	0,11	0,06	..	0,04	0,21	-	-	0,09
7 Vestfold	0,08	0,23	0,09	-	..	0,02	0,30	-	-	0,10
8 Telemark	0,10	0,69	0,09	-	14,08	0,02	0,32	3,23	-	0,20
9 Aust-Agder	0,07	0,21	0,10	-	..	0,02	0,03	..	-	0,09
10 Vest-Agder	0,10	0,83	0,08	-	..	0,03	0,18	..	-	0,15
11 Rogaland	0,12	0,80	0,09	0,10	5,98	0,05	0,07	0,83	-	0,18
12 Hordaland	0,13	3,62	0,46	0,33	15,14	0,06	0,12	2,10	0,09	0,64
14 Sogn og Fjordane	0,03	0,40	0,03	-	14,41	0,02	0,15	-	-	0,10
15 Møre og Romsdal	0,03	0,42	0,05	-	15,43	0,02	0,04	0,43	-	0,08
16 Sør-Trøndelag	0,27	4,47	0,47	0,34	17,21	0,22	0,26	9,47	0,02	1,06
17 Nord-Trøndelag	0,07	0,32	0,08	-	..	0,03	0,04	4,63	-	0,12
18 Nordland	0,05	0,45	0,04	0,06	4,31	0,03	0,09	-	0,04	0,09
19 Troms	0,08	3,78	0,47	-	10,35	0,05	0,10	2,51	-	0,63
20 Finnmark	0,02	0,41	0,01	0,08	..	0,02	-	-	0,04	0,07
Totalt	0,25	1,94	0,32	0,13	13,53	0,08	0,19	1,61	0,02	0,38

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP, System for persondata, SSB og Statistikkbanken, SSB.

- = Ingen doktorer, .. = Mindre enn 100 sysselsatte i næringen.

¹⁾ Svalbard, Jan Mayen og kontinentalsokkelen inngår i totaltallet.

²⁾ NACE-kode 73.

Doktorenes etniske bakgrunn

De fleste som tar doktorgraden ved en norsk institusjon er naturlig nok både født og oppvokst i Norge, men det er også mange med en annen bakgrunn. Av de 10 818 personer i doktorgradskullene 1970-2002 som er registrert i *System for persondata* i tidsrommet 1991-2003, kjenner vi bakgrunnen for 10 528. Av disse hadde 11 prosent innvandringsbakgrunn i den forstand at de var førstegenerasjons innvandrere uten norsk bakgrunn eller – det gjelder bare noen få – var født i Norge med to utenlandskfødte foreldre. Utvider definisjonen av innvandrerbefolkning til også å omfatte utenlandsfødte og norskfødte med én utenlandsk forelder, utgjør innvandrerbefolkningen 18 prosent av kullene. Innvandrerandelen har økt en del i de senere årskull av doktorer. På 1970- og 1980-tallet lå andelen innvandrere på rundt 5 prosent av doktorene. På 1990-tallet økte andelen til 12 prosent, og i årene 2000-2002 økte den ytterligere til 18 prosent.

Tabell 26 Innvandringsbakgrunnen til personer med norsk doktorgrad 1970-2002.

Innvandringskategori	Innvandrer- befolkning	Innvandrings- bakgrunn	1970-2002	
			Antall	Prosent
A Personer uten innvandringsbakgrunn	Nei	Nei	8 664	82,3
B Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn	Ja	Ja	1 127	10,7
C Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre	Ja	Ja	21	0,2
E Utenlandsfødte med én utenlandsfødt forelder	Ja	Nei	99	0,9
F Født i Norge med én utenlandsfødt forelder	Ja	Nei	459	4,4
G Født i utlandet av norskfødte foreldre	Ja	Nei	158	1,5
Alle kategorier			10 528	100,0
Ukjent			290	
Totalt			10 818	

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Vi har også opplysning om doktorandenes statsborgerskap på disputastidspunktet. Opplysningen om dette kommer fra de enkelte læresteder på det tidspunkt de rapporterer til Doktorgradsregisteret. Noen av dem som ble registrert som utenlandske statsborgere da har nok skiftet statsborgerskap senere og er blitt norske statsborgere. Ser vi bort fra slike endringer i ettertid finner vi at 913 personer med ikke-norsk statsborgerskap disputerte for en norsk doktorgrad i tidsrommet 1990-2002. Disse utgjorde 12 prosent av alle disputaser i dette tidsrommet. En særskilt undersøkelse av utenlandske statsborgere med norsk doktorgrad er gjort av Brofoss og Olsen (NIFU STEP (2007b)).

Tilbake til bakgrunnsvariabelen. Av alle dem som tok en doktorgrad i tidsrommet 1970-2002 og som gjenfinnes i arbeidslivet i 2003 hadde 610, eller 7 prosent, ”innvandringsbakgrunn” slik vi har definert det her. De med innvandringsbakgrunn fordeler seg på næringshovedområder omtrent på samme måte som doktorene uten slik bakgrunn, se Tabell 27. En noe større andel av dem med innvandringsbakgrunn går til *Undervisning* og en noe lavere andel til *Industri*.

Doktorer med innvandringsbakgrunn fordeler seg også geografisk omtrent som dem uten innvandringsbakgrunn, men er litt overrepresentert på Vestlandet.

Tabell 27 Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 i arbeidslivet i 2003, etter næringskategori og innvandringsbakgrunn. Prosent.

Næringshovedområde	Innvandringsbakgrunn?		Alle
	Ja	Nei	
Offentlig administrasjon	3	5	5
Undervisning	44	41	41
Helse- og sosialtjenester	15	15	15
Annen offentlig virksomhet	1	1	1
Forskning og utvikling (NACE-kode 73)	17	18	18
Annen tjenesteyting	11	9	9
Industri	4	6	6
Olje, gass, bergverksdrift	4	4	4
Primærnæringer	0	0	0
Total	100	100	100
N	(610)	(8070)	(8680)

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Mobilitet mellom næringer

I hvilken grad skifter doktorgradsuttannede personale arbeidsplass i løpet av karrieren? Våre data gir ikke grunnlag for å besvare dette spørsmålet direkte, fordi vi ikke kjenner den enkelte arbeidstaker⁸. Vi har imidlertid opplysning om arbeidsstedets næringsstilknytning, og vi kan undersøke om denne endres over tid for den enkelte arbeidstaker. Ved å kartlegge næringsstilknytning får vi et inntrykk av doktorenes mobilitet på arbeidsmarkedet. Det må imidlertid manes til en viss varsomhet i tolkningen av slike næringsstilknytning, dvs. endringer i næringskodningen. I en del tilfeller kan disse snarere være et resultat av strukturelle endringer i foretaket, for eksempel sammenslåinger eller oppdelinger, snarere enn at arbeidstakeren har flyttet på seg. Endring i kodepraksis kan også spille inn.

Til sammen ble det avlagt 11 663 doktorgrader ved norske institusjoner i tidsrommet 1970-2003. Av doktorene fra denne perioden er i alt 10 436 doktorer registrert i arbeidslivet i ett eller flere av årene 1996-2003. De forhold som er omtalt ovenfor tilsier at vi benytter forholdsvis grove næringskategorier når mobiliteten skal studeres. Tabell 28 viser fordelingen på disse næringshovedområder i de enkelte år i perioden 1996-2003. Antallet registrerte per år øker betydelig idet nye doktorgradskull kommer inn på arbeidsmarkedet hver år.

Tabell 28 Næringsstilknytning i årene 1996-2003 for personer med doktorgrad 1970-2003.

Næringshovedområde	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Offentlig administrasjon	373	384	384	369	385	380	401	436
Undervisning	2 348	2 502	2 600	2 826	3 104	3 307	3 577	3 850
Helse- og sosialtjenester	1 032	1 117	1 128	1 243	1 252	1 310	1 343	1 409
Annen offentlig virksomhet	88	106	120	138	115	115	118	123
Forskning og utvikling (NACE-kode 73)	1 007	1 160	1 222	1 377	1 426	1 505	1 612	1 725
Annen tjenesteyting	496	562	682	720	739	805	817	813
Industri	334	363	376	421	457	512	522	523
Olje, gass, bergverksdrift	210	216	251	284	251	278	324	338
Primærnæringer	7	7	9	5	4	5	13	16
Totalt	5 895	6 417	6 772	7 383	7 733	8 217	8 727	9 233

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

NB! Næringsstilknytning er ikke registrert i år forut for doktorgradsåret. Bare personer med alder 70 år eller lavere er registrert.

Tabell 29 Endringer i næringsstilknytning i årene 1996-2003 for personer med doktorgrad 1970-2003.

Antall endringer i næringsstilknytning	Antall år registrert i arbeidslivet								Totalt	
	1	2	3	4	5	6	7	8	Antall	Prosent
0	863	721	570	514	479	485	603	3 037	7 272	69,7
1		119	174	216	207	217	258	886	2 077	19,9
2			20	47	78	114	151	424	834	8,0
3				7	11	23	36	122	199	1,9
4					1	4	10	28	43	0,4
5							2	7	9	0,1
6								2	2	0,0
Totalt	863	840	764	784	776	843	1 060	4 506	10 436	100,0

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

NB! Næringsstilknytning er ikke registrert i år forut for doktorgradsåret. Bare personer med alder 70 år eller lavere er registrert.

Tabell 29 viser i hvilken grad doktorene gjennom årene har endret sin næringsstilknytning mellom de kategorier som framgår av Tabell 28. Mobiliteten ser ut til å ha vært forholdsvis lav. Hele 70 prosent er kun registrert på ett næringshovedområde gjennom hele perioden 1996-2003 eller i den del av perioden hvor registrering er mulig. (Arbeidslivsregistrering er foretatt tidligst i det år doktorgraden ble avlagt. De som avla doktorgraden i 2003 og som

⁸ Det gjelder dataene om generell arbeidstilknytning fra System for persondata (SFP), som benyttes i dette avsnittet. Mobilitet i forskningssektoren kan undersøkes ved hjelp av NIFU STEP's forskerpersonalregister.

derfor bare har hatt en registreringsmulighet, er naturligvis ikke registrert med endringer i det hele tatt.) For 20 prosent av doktorene er det registrert én endring i områdetilknytning i perioden og for 8 prosent to endringer. Et fåtall, 2 prosent, har skiftet næringshovedområde 3 ganger eller mer.

Tabell 30 viser at 56 prosent av doktorene, altså over halvparten, bare har vært tilknyttet offentlig sektor, dvs. i første rekke universiteter og høyskoler. Andelen som bare har vært knyttet til privat sektor, som her inkluderer kategorien *Forskning og utvikling* (i første rekke forskningsinstituttene utenfor universitets- og høyskolesektoren), utgjør 29 prosent. Femten prosent av doktorene har vært knyttet til *begge* hovedsektorene i løpet av åtteårsperioden 1996-2003. Bare 15 prosent av dem som bare har vært knyttet til offentlig sektor har hatt endring i næringshovedområde, mot 23 prosent av dem som bare har vært knyttet til privat sektor. Alle som hadde tilknytning til begge hovedsektorene har naturlig nok byttet næringshovedområde, 61 prosent én gang og 39 prosent to ganger eller mer.

Tabell 30 Endringer i næringstilknytning i årene 1996-2003 for personer med doktorgrad 1970-2003, etter hovedsektor.

Antall endringer i næringstilknytning	Bare offentlig	Bare privat	Både offentlig og privat	Totalt
0	4 935	2 337		7 272
1	610	509	958	2 077
2	230	166	438	834
3	45	19	135	199
4	10	2	31	43
5	2		7	9
6	1		1	2
Totalt	5 833	3 033	1 570	10 436
<i>Prosentandel</i>	<i>56</i>	<i>29</i>	<i>15</i>	<i>100</i>

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

NB! Næringstilknytning er ikke registrert i år forut for doktorgradsåret. Bare personer med alder 70 år eller lavere er registrert. - NACE-kode 73 *Forskning og utvikling* er her regnet som privat.

I alt 2728 doktorer har vært knyttet til virksomheter klassifisert under *Forskning og utvikling*. Av disse har 1322, dvs. nærmere halvparten, bare vært knyttet til denne næringen. Mange - 984 - har også har vært i offentlig sektor i løpet av karrieren og en god del - 563 - i andre deler av privat sektor.

Tabell 31 Mobilitet mellom offentlig og privat sektor i årene 1996-2003 for personer med doktorgrad 1970-2003.

År	Antall				Prosent mobilitet		Totalt
	Fra offentlig til privat	Fra privat til offentlig	Ingen mobilitet	Alle	Fra offentlig til privat	Fra privat til offentlig	
1996-1997	157	98	6 162	6 417	2,4	1,5	4,0
1997-1998	155	100	6 517	6 772	2,3	1,5	3,8
1998-1999	155	122	7 106	7 383	2,1	1,7	3,8
1999-2000	147	183	7 403	7 733	1,9	2,4	4,3
2000-2001	185	150	7 882	8 217	2,3	1,8	4,1
2001-2002	147	164	8 416	8 727	1,7	1,9	3,6
2002-2003	119	195	8 919	9 233	1,3	2,1	3,4
Hele tidsrommet ¹⁾	1 065	1 012	8 886	10 436	10,2	9,7	19,9

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

NB! Næringstilknytning er ikke registrert i år forut for doktorgradsåret. Bare personer med alder 70 år eller lavere er registrert. - NACE-kode 73 *Forskning og utvikling* er her regnet som privat.

¹⁾ En og samme person kan ha hatt flere flyttinger.

Mobiliteten mellom hovedsektorene i de enkelte år framgår av Tabell 31. Gjennomgående har om lag 4 prosent av doktorene gått fra privat til offentlig sektor eller omvendt hvert år. I begynnelsen av perioden var mobiliteten fra offentlig sektor noe større en fra privat sektor, i slutten av perioden var det omvendt. Ser vi perioden under ett har hver femte doktor skiftet

hovedsektortilknytning. Hovedbildet er således at de fleste doktorer forble i den hovedsektor de i utgangspunktet befant seg i.

Mobilitet mellom regioner

I hvilken grad får doktorene arbeid i samme region (landssdel/fylke/kommune) som den institusjon som de tok doktorgraden ved er lokalisert i?

Tabell 32 Lokalisering av arbeidssted (landssdel) i 2003 for personer med norsk doktorgrad fra et universitet i 1970-2002. Prosent.

Landssdel	Universitet				Totalt
	Univ. i Oslo	Univ. i Bergen	NTNU	Univ. i Tromsø	
Østlandet	88,3	15,3	29,9	16,7	49,9
Sørlandet	1,6	1,7	1,8	1,5	1,6
Vestlandet	4,7	78,1	11,9	6,8	21,8
Trøndelag	3,1	3,2	53,5	4,4	19,0
Nord-Norge	2,4	1,7	2,9	70,6	7,6
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N	(3 562)	(1 748)	(2 735)	(664)	(8 709)

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU STEP og System for persondata, SSB

Doktorer med ukjent arbeidssted er holdt utenfor i tabellen.

Mobiliteten mellom landssdelene er forholdsvis lav, se Tabell 32. Bare en av ti doktorer fra Universitetet i Oslo har funnet seg arbeid utenfor Østlandsområdet. Bare to av ti med doktorgrad fra Universitetet i Bergen gjenfinnes utenfor Vestlandsområdet. Også doktorer fra Universitetet i Tromsø finner seg primært arbeid i landssdelen – syv av ti gjenfinnes i de tre nordligste fylkene. For NTNU er mobiliteten høyere, men også her finner vi igjen halvparten av doktorene på arbeidsplasser i Trøndelagsfylkene.

Samlet for alle de fire universitetene gjelder det at tre av fire forblir i samme landssdel som det universitet de avla doktorgraden ved. Bare en av fire (26 prosent) flytter altså ut av landssdelen. Det er en viss forskjell på kvinner og menn. Mens mobiliteten blant de mannlige doktorene var på 28 prosent, var den bare 19 prosent for de kvinnelige.

De av doktorgradskandidatene som flytter til andre landssdeler, trekkes i hovedsak til Østlandet. Halvparten av alle med doktorgrad arbeider på Østlandet. Universitetet i Oslo stod for vel 40 prosent av doktorgradene totalt, og for 36 prosent av dem som arbeider på Østlandet.

Litteratur

Doktorgrader i tall, NIFU STEP. Nyhetsbrev som utgis to ganger I året.

Doktorgradsstatistikk. Tabeller og figurer publiseres på NIFU STEPs WEB:

http://www.nifustep.no/index.php/norsk/innhold/statistikk/doktorgradsstatistikk/tabeller_og_figurer

Årlig oppdatering.

NIFU (2004): *Utdrag fra OECDs Frascati-manual i norsk oversettelse*. Oslo, NIFU, 2004.

NIFU STEP (2006): Vera Schwach og Terje Bruen Olsen: *Likestillingsscenarier for UoH-sektoren*. Arbeidsnotat 44/2006.

NIFU STEP (2007a): Hebe Gunnes, Terje Næss, Aris Kaloudis, Bo Sarpebakken, Gøran Melin og Linda Blomkvist: *Forskerrekruttering i Norge – status og komparative perspektiver*. Rapport 2/2007.

NIFU STEP (2007b): Karl Erik Brofoss og Terje Bruen Olsen (2007): *Utenlandske statsborgere med norsk doktorgrad*. Rapport 5/2007.

NIFU STEP (2007c): Terje Næss, Terje Bruen Olsen, Bo Sarpebakken og Aris Kaloudis (red.): *Forskerrekrutteringsbehov i Norge. Framskrivninger fram til 2020 basert på tre ulike vekstscenarier*. Rapport 12/2007.

OECD (2002): *Frascati Manual. Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development*. Paris, OECD, 2002.

OECD (1989): *R&D Statistics and Output Measurement in the Higher Education Sector: "Frascati Manual" Supplement, The Measurement of Scientific and Technological Activities Series*. Paris, OECD, 1989.

Vedlegg 1: Tabell og figuroversikt

Tabeller

Tabell 1	Doktorgrader i Norge 1970-2006 per tiårsperiode, totalt og andel kvinner.....	8
Tabell 2	Personer med norsk doktorgrad i arbeidslivet i 2003. Etter tidspunkt for doktorgrad og sektor.....	14
Tabell 3	Personer med norsk doktorgrad med tilnytning til offentlig sektor i 2003. Etter tidspunkt for doktorgrad og næringshovedområde. Prosent.....	16
Tabell 4	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid innenfor undervisning i 2003. Etter næringskategori og kjønn.	16
Tabell 5	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid innenfor helse- og sosialtjenester i 2003. Etter næringskategori og kjønn.	16
Tabell 6	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 i offentlig administrasjon og offentlig forvaltning i 2003. Etter næringskategori og kjønn.....	17
Tabell 7	Personer med norsk doktorgrad med tilnytning til privat sektor i 2003. Etter tidspunkt for doktorgrad og næringshovedområde. Prosent.	17
Tabell 8	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid i forskning og utviklingsarbeid (NACE-kode 73) i 2003. Etter underkategori og kjønn.	17
Tabell 9	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid i annen tjenesteyting i 2003. Etter næringskategori og kjønn	18
Tabell 10	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid i industri i 2003. Etter næringskategori og kjønn.	18
Tabell 11	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 med arbeid i olje, gass og bergverksdrift i 2003. Etter næringskategori og kjønn.	19
Tabell 12	Andel personer med doktorgrad av totalt antall sysselsatte i 2003, etter næringskategori.	19
Tabell 13	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 som var yrkesaktive i 2003. Etter fagområde for doktorgrad, sektor og næringshovedområde. Prosent.	21
Tabell 14	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 som var yrkesaktive i 2003. Etter lærested for doktorgrad, sektor og næringshovedområde. Prosent.	23
Tabell 15	Prosentandel med doktorgrad av personalet i fast vitenskapelig stilling ved universiteter og høyskoler i årene 1981-2005. Etter år og institusjonstype.	25
Tabell 16	Personer med norsk doktorgrad med tilknytning til forskningssektoren i 2005 etter delsektor og tiår for doktorgrad. Prosent av alle som avla doktorgraden.	26
Tabell 17	Personer med norsk doktorgrad med tilknytning til universiteter og høyskoler i 2005, etter stilling og tiår for doktorgrad. Prosent av det totale antall avlagte doktorgrader.	28
Tabell 18	Prosentandel av utvalgte doktorgradskull med tilknytning til forskningssektoren på ulike tidspunkter etter avlagt doktorgrad.	28
Tabell 19	Prosentandel av utvalgte doktorgradskull i fast vitenskapelig/faglig stilling ved universiteter og høyskoler på ulike tidspunkter etter avlagt doktorgrad.	29
Tabell 20	Prosentandel av utvalgte doktorgradskull i førsteamanuensisstilling ved universiteter og høyskoler på ulike tidspunkter etter avlagt doktorgrad.	29
Tabell 21	Prosentandel av utvalgte doktorgradskull i professorstilling i ved universiteter og høyskoler på ulike tidspunkter etter avlagt doktorgrad.	30
Tabell 22	Personer med norsk doktorgrad. Arbeidsplassenes lokalisering per fylke 1992-2003.....	31
Tabell 23	Kommuner med 10 eller flere doktorer i arbeid i 2003.....	32
Tabell 24	Personer med norsk doktorgrad i arbeidslivet 2003. Prosentfordeling av næringshovedområdene etter arbeidsplassenes lokalisering per fylke.....	33

Tabell 25	Prosentandel med doktorgrad blant sysselsatte i 2003 etter næringshovedområde og arbeidsfylke.....	34
Tabell 26	Innvandringsbakgrunnen til personer med norsk doktorgrad 1970-2002.	35
Tabell 27	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 i arbeidslivet i 2003, etter næringskategori og innvandringsbakgrunn. Prosent.	36
Tabell 28	Næringstilknytning i årene 1996-2003 for personer med doktorgrad 1970-2003.....	37
Tabell 29	Endringer i næringstilknytning i årene 1996-2003 for personer med doktorgrad 1970-2003.	37
Tabell 30	Endringer i næringstilknytning i årene 1996-2003 for personer med doktorgrad 1970-2003, etter hovedsektor.	38
Tabell 31	Mobilitet mellom offentlig og privat sektor i årene 1996-2003 for personer med doktorgrad 1970-2003.	38
Tabell 32	Lokalisering av arbeidssted (landsdel) i 2003 for personer med norsk doktorgrad fra et universitet i 1970-2002. Prosent.....	39

Figurer

Figur 1	Doktorgrader i Norge 1970-2006 etter doktorgradsår.....	7
Figur 2	Doktorgrader i Norge 1970-2006 etter fagområde.....	8
Figur 3	Yrkesstatus 2003 for personer med doktorgrad 1970-1999, etter doktorgradstiår. Prosent.	11
Figur 4	Prosentandel av doktorer 1982-2002 som er i arbeidslivet 1, 5 og 10 år etter avlagt doktorgrad.....	12
Figur 5	Personer med norsk doktorgrad i arbeidslivet 1996-2003 etter hovedsektor.....	13
Figur 6	Personer med norsk doktorgrad - andel med tilknytning til offentlig sektor i 2003. Etter år for doktorgrad.....	13
Figur 7	Personer med norsk doktorgrad - andel med tilknytning til offentlig sektor i 2003. Etter år for doktorgrad og kjønn.....	14
Figur 8	Sektor- og næringstilknytning for yrkesaktive personer i 2003 med doktorgrad 1970-2002.	15
Figur 9	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 etter fagområde for doktorgrad og sektor i arbeidslivet 2003.	20
Figur 10	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 som var yrkesaktive i 2003. Etter næringshovedområde og fagområde for doktorgrad.	21
Figur 11	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 som var yrkesaktive i 2003 etter lærested for doktorgrad. Prosent	22
Figur 12	Personer med norsk doktorgrad 1970-2002 etter lærested for doktorgrad og sektor i arbeidslivet i 2003. Prosent.	23
Figur 13	Personer med norsk eller utenlandsk doktorgrad som var knyttet til forskningssektoren i årene 1981-2005, etter delsektor.....	25
Figur 14	Personer med norsk doktorgrad og deres tilknytning til forskningssektoren i 2005, ja/nei. Etter år for doktorgrad.	26
Figur 15	Personer med norsk doktorgrad med tilknytning til universiteter og høyskoler i 2005, etter stilling og år for doktorgrad.	27
Figur 16	Personer med norsk doktorgrad. Arbeidsplassenes lokalisering per fylke i 2003.....	32

Vedlegg 2: Om dataregistrene

Denne undersøkelsen bygger på data fra tre datakilder: *Doktorgradsregisteret* (NIFU STEP), *Forskerpersonalregisteret* (NIFU STEP) og *System for persondata* (Statistisk sentralbyrå).

Doktorgradsregisteret

Registeret er et individregister som dekker alle doktor- og lisensiatgrader som er utstedt ved norske universiteter og høyskoler gjennom alle tider. Første doktorgrad ble avlagt ved Det Kgl. Frederiks Universitet (nå Universitetet i Oslo) i 1817. Opplysningene i registeret benyttes til statistikk og analyseformål. Registeret ajourføres hvert halvår på grunnlag av opplysninger fra de doktorgradsutstedende institusjoner. Om den enkelte doktorand registreres følgende opplysninger:

- Navn
- Kjønn
- Alder (fødselsdato)
- Statsborgerskap
- Type grad (tittel)
- År for disputas (fra og med 1992 registreres også måned for disputas)
- Sted for grad (lærested/fakultet)
- Fagområde for grad (i første rekke ut fra avhandlingens tema)
- Fagdisiplin for grad (gjelder fagområdene humaniora, samfunnsvitenskap og matematikk/naturvitenskap)
- Utdanning (type, sted og år)
- Hovedfinansieringskilde (fra og med 2005)

Registreringstidspunkt: disputas

Per 31.12.2006 er det registrert ca 16 500 doktor- og lisensiatgrader.

Forskerpersonalregisteret

Registeret er et individregister som omfatter vitenskapelig, faglig og høyere administrativt personale ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter. Personale ved universitetssykehus som deltar i forskning registreres også. Forskningsenheter i næringslivet inngår ikke i registeret. Registeret omfatter personer som innehar stillinger hvor det kreves utdanning på hovedfagsnivå (master) eller over.

Opplysningene i registeret benyttes til statistikk og analyseformål. Registeret oppdateres annethvert år (oddetallsår) på grunnlag av opplysninger fra institusjonene – både fra sentraladministrasjonene og fra de FoU-utførende underenhetene (instituttene).

- Navn
- Kjønn
- Fødselsdato
- Utdanning
- Utdanningssted og –år
- Evt. doktorgrad

- Arbeidssted (institusjon, fakultet, institutt, avdeling)
- Arbeidsstedets fagområde/fagdisiplin

2005-versjonen av Forskerpersonalregisteret omfatter vel 31 100 personer.

System for persondata (SFP),

SFP er et system av datafiler basert på administrative data om personer i alderen 16-74 år. Systemet består av opplysninger innenfor områder som arbeidsmarked, lønn, utdanning trygd og andre typer av inntekter. De fleste variabler hentes direkte fra de ulike grunnlagsregistre mens enkelte vil konstrueres ved å kombinere data fra ulike kilder. SFP inneholder også en konsistensbehandlet koding av arbeidsmarkedsstatus for hver enkelt individ (arbeidstaker, selvstendig næringsdrivende, arbeidsledig, under utdanning, uføretrygdet etc.). De viktigste grunnlagsregistre for SFP er:

- Arbeidsgiver-/arbeidstakerregisteret
- Arbeidssøkerregisteret, Arena
- Ligningsregisteret/Selvangivelsesregisteret
- Personregisteret
- Befolkningens høyeste fullførte utdanning
- Register over attføringstiltak, Arena
- Fødelandsregisteret
- Fil for alders- og uførepensjon

I den foreliggende undersøkelsen om personer med avlagt doktorgrad er følgende opplysninger hentet SFP:

- *Demografiske data* som kjønn, alder, bostedskommune, sivilstatus, fødeland, utdanning mm.
- *Arbeidsrelaterte data* som arbeidstakerforhold, arbeidsstedets næring, arbeidsstedskommune, yrkesstatus, arbeidsstedets organisasjonsform og institusjonelle sektortilknytning
- *Arbeidssøkeropplysninger, som arbeidssøkerstatus, tiltakskode mm*

Vedlegg 3: Standard for næringsgruppering (SN2002)

SSBs standard for næringsgruppering (SN2002) bygger på EUs standard NACE Rev. 1.1 (Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européens). Standarden danner grunnlag for koding av enheter etter viktigste aktivitet i Statistisk sentralbyrås bedrifts- og foretakregister og for enheter i Enhetsregisteret. Den er en av de viktigste standardene i økonomisk statistikk og gjør det mulig å sammenligne og analysere statistiske opplysninger både nasjonalt/internasjonalt og over tid.

I denne undersøkelsen er SN2002 benyttet for tidsrommet 1998-2003. Før 1998 ble det benyttet en næringsstandard basert på FNs ISIC (International Standard Industrial Classification of all Economic Activities).

Næringshovedområder. Tilpasset inndeling som er benyttet i denne rapporten

Næringshovedområde	Næringskoder som inngår ¹⁾	Sektor
Forskning og utvikling ²⁾	73	Privat ¹⁾
Annen tjenesteyting	40, 41, 45, 50-52, 55, 60-67, 70-72, 74	Privat
Industri	15, 20-37	Privat
Olje, gass, bergverksdrift	10-11, 13-14	Privat
Primærnæringer	1-2, 5	Privat
Offentlig administrasjon og offentlig forvaltning	75	Offentlig
Undervisning	80	Offentlig
Helse- og sosialtjenester	85	Offentlig
Annen offentlig virksomhet	90-93, 95	Offentlig

¹⁾ Bare næringer hvor det er registrert doktorer er tatt med.

²⁾ Denne kategorien omfatter primært forskningsinstitusjoner utenfor universitetene og høyskolene, ofte kalt instituttsektoren. Mange av disse finansieres i betydelig grad fra offentlige kilder, bl.a. som grunnbevilgninger via Norges forskningsråd og gjennom oppdragsmidler fra det offentlige. I tillegg til institusjonene inngår også foretak i næringslivet som har forskning og utvikling som hovednæring.

A Jordbruk og skogbruk

01 Jordbruk og tjenester tilknyttet jordbruk.

Jakt og viltstell

01.0 *Jordbruk og tjenester tilknyttet jordbruk. Jakt og viltstell*

01.00 Jordbruk og tjenester tilknyttet jordbruk. Jakt og viltstell

01.1 *Dyrking av jordbruks- og hagebruksvekster*

01.10 Dyrking av jordbruks- og hagebruksvekster

01.11 Dyrking av jordbruksvekster

01.12 Dyrking av hagebruksvekster

01.121 Dyrking av hagebruksvekster på friland

01.122 Dyrking av hagebruksvekster i veksthus

01.13 Dyrking av frukt, bær og krydderurter

01.2 *Husdyrhold*

01.20 Husdyrhold

01.21 Storfehold og melkeproduksjon

01.22 Saue- og geitehold. Oppdrett av hester

01.23 Svinehold

01.24 Fjørfehold

01.25 Husdyrhold ellers

01.3 *Kombinert husdyrhold og planteproduksjon*

01.30 Kombinert husdyrhold og planteproduksjon

01.4 *Tjenester tilknyttet jordbruk og husdyrhold, unntatt veterinærtjenester. Beplantning og vedlikehold av hager og parkanlegg*

01.40 Tjenester tilknyttet jordbruk og husdyrhold, unntatt veterinærtjenester. Beplantning og vedlikehold av hager og parkanlegg

01.41 Tjenester tilknyttet planteproduksjon. Beplantning og vedlikehold av hager og parkanlegg

01.42 Tjenester tilknyttet husdyrhold

01.5 *Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell*

01.50 Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell

02 Skogbruk og tjenester tilknyttet skogbruk

02.0 *Skogbruk og tjenester tilknyttet skogbruk*

02.00 Skogbruk og tjenester tilknyttet skogbruk

02.01 Skogbruk

02.011 Avvirking

02.012 Skogbruk ellers

02.02 Tjenester tilknyttet skogbruk

B Fiske

05 Fiske, fangst og fiskeoppdrett. Tjenester tilknyttet fiske, fangst og fiskeoppdrett

05.0 *Fiske, fangst og fiskeoppdrett. Tjenester tilknyttet fiske, fangst og fiskeoppdrett*

05.00 Fiske, fangst og fiskeoppdrett. Tjenester tilknyttet fiske, fangst og fiskeoppdrett

05.01 Fiske og fangst

05.011 Hav- og kystfiske

05.012 Hvalfangst

05.013 Ferskvannsfiske

05.02 Fiskeoppdrett og klekkerier

05.021 Produksjon av matfisk og skaldyr

05.022 Produksjon av yngel og settefisk

05.023 Tjenester tilknyttet fiskeoppdrett

C Bergverksdrift og utvinning

CA Utvinning av energiråstoffer

10 Bryting av steinkull og brunkull. Utvinning av torv

- 10.0 *Bryting av steinkull og brunkull. Utvinning av torv*
 - 10.00 Bryting av steinkull og brunkull. Utvinning av torv
- 10.1 *Bryting av steinkull*
 - 10.10 Bryting av steinkull
- 10.2 *Bryting av brunkull*
 - 10.20 Bryting av brunkull
- 10.3 *Stikking av torv*
 - 10.30 Stikking av torv

11 Utvinning av råolje og naturgass. Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning

- 11.0 *Utvinning av råolje og naturgass. Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning*
 - 11.00 Utvinning av råolje og naturgass. Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning
- 11.1 *Utvinning av råolje og naturgass*
 - 11.10 Utvinning av råolje og naturgass
- 11.2 *Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning*
 - 11.20 Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning

12 Bryting av uran- og thoriummalm

- 12.0 *Bryting av uran- og thoriummalm*
 - 12.00 Bryting av uran- og thoriummalm

CB Annen bergverksdrift og utvinning

13 Bryting av metallholdig malm

- 13.0 *Bryting av metallholdig malm*
 - 13.00 Bryting av metallholdig malm
- 13.1 *Bryting av jernmalm*
 - 13.10 Bryting av jernmalm
- 13.2 *Bryting av ikke-jernholdig malm unntatt uran- og thoriummalm*
 - 13.20 Bryting av ikke-jernholdig malm unntatt uran- og thoriummalm

14 Bergverksdrift ellers

- 14.0 *Bergverksdrift ellers*
 - 14.00 Bergverksdrift ellers
- 14.1 *Bryting av stein*
 - 14.10 Bryting av stein
 - 14.11 Bryting av stein til bygge- og anleggsvirksomhet
 - 14.12 Bryting av kalkstein, gips og kritt
 - 14.13 Bryting av skifer
- 14.2 *Utvinning av sand og leire*
 - 14.20 Utvinning av sand og leire
 - 14.21 Utvinning fra grus- og sandtak
 - 14.22 Utvinning av leire og kaolin
- 14.3 *Bryting og utvinning av kjemiske mineraler og gjødselsmineraler*
 - 14.30 Bryting og utvinning av kjemiske mineraler og gjødselsmineraler
- 14.4 *Produksjon av salt*
 - 14.40 Produksjon av salt
- 14.5 *Annen bryting og utvinning*
 - 14.50 Annen bryting og utvinning

D Industri

DA Produksjon av nærings- og nytelsesmidler

15 Produksjon av næringsmidler og drikkevarer

- 15.0 *Produksjon av næringsmidler og drikkevarer*
 - 15.00 Produksjon av næringsmidler og drikkevarer
- 15.1 *Produksjon, bearbeiding og konservering av kjøtt og kjøttvarer*
 - 15.10 Produksjon, bearbeiding og konservering av kjøtt og kjøttvarer
 - 15.11 Slakting, produksjon og konservering av kjøtt

- 15.12 Slakting, produksjon og konservering av fjørfekjøtt
- 15.13 Produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
- 15.2 *Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer*
 - 15.20 Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer
 - 15.201 Produksjon av saltfisk, tørrfisk og klippfisk
 - 15.202 Frysing av fisk, fiskefileter, skalldyr og bløtdyr
 - 15.203 Produksjon av fiskehermetikk
 - 15.209 Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer ellers
- 15.3 *Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker*
 - 15.30 Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
 - 15.31 Bearbeiding og konservering av poteter
 - 15.32 Produksjon av juice av frukt og grønnsaker
 - 15.33 Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker ellers
- 15.4 *Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer*
 - 15.40 Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
 - 15.41 Produksjon av uraffinerte oljer og fett
 - 15.411 Produksjon av rå fiskeoljer og fett
 - 15.419 Produksjon av andre uraffinerte oljer og fett
 - 15.42 Produksjon av raffinerte oljer og fett
 - 15.421 Produksjon av animalske oljer og fett
 - 15.422 Produksjon av vegetabiliske oljer og fett
 - 15.43 Produksjon av margarin og liknende spiselige fettstoffer
- 15.5 *Produksjon av meierivarer og iskrem*
 - 15.50 Produksjon av meierivarer og iskrem
 - 15.51 Produksjon av meierivarer
 - 15.52 Produksjon av iskrem
- 15.6 *Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter*
 - 15.60 Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter
 - 15.61 Produksjon av kornvarer
 - 15.62 Produksjon av stivelse og stivelsesprodukter
- 15.7 *Produksjon av fôr*
 - 15.70 Produksjon av fôr
 - 15.71 Produksjon av fôr til husdyrhold
 - 15.72 Produksjon av fôr til kjæledyr
- 15.8 *Produksjon av andre næringsmidler*
 - 15.80 Produksjon av andre næringsmidler
 - 15.81 Produksjon av brød og ferske konditorvarer
 - 15.82 Produksjon av kavring og kjeks og konserverte konditorvarer
 - 15.83 Produksjon av sukker
 - 15.84 Produksjon av kakao, sjokolade og sukkervarer
 - 15.85 Produksjon av pastavarer
 - 15.86 Bearbeiding av te og kaffe
 - 15.87 Produksjon av smakstilsetningsstoffer og krydderier
 - 15.88 Produksjon av homogeniserte matprodukter og diettmat
 - 15.89 Produksjon av næringsmidler ellers
- 15.9 *Produksjon av drikkevarer*
 - 15.90 Produksjon av drikkevarer
 - 15.91 Produksjon av destillerte alkoholholdige drikkevarer
 - 15.92 Produksjon av etylalkohol av gjærede råvarer
 - 15.93 Produksjon av vin
 - 15.94 Produksjon av sider og annen fruktvin
 - 15.95 Produksjon av andre ikke-destillerte gjærede drikkevarer
 - 15.96 Produksjon av øl
 - 15.97 Produksjon av malt
 - 15.98 Produksjon av mineralvann og leskedrikker

16 Produksjon av tobakksvarer

- 16.0 *Produksjon av tobakksvarer*
 - 16.00 Produksjon av tobakksvarer

DB Produksjon av tekstil- og bekleddingsvarer

17 Produksjon av tekstiler

- 17.0 *Produksjon av tekstiler*
 - 17.00 Produksjon av tekstiler
- 17.1 *Produksjon av garn og tråd*
 - 17.10 Produksjon av garn og tråd
 - 17.11 Bearbeiding og spinning av fibrer av bomullstype
 - 17.12 Bearbeiding og spinning av fibrer av kardegarnstype
 - 17.13 Bearbeiding og spinning av fibrer av kamgarnstype
 - 17.14 Bearbeiding og spinning av fibrer av lintype
 - 17.15 Tvinning og spinning av fibrer av silketype
 - 17.16 Produksjon av sytråd
 - 17.17 Bearbeiding og spinning av andre tekstilfibrer
- 17.2 *Veving av tekstiler*
 - 17.20 Veving av tekstiler
 - 17.21 Veving av stoffer av bomullstype
 - 17.22 Veving av stoffer av kardegarnstype
 - 17.23 Veving av stoffer av kamgarnstype
 - 17.24 Veving av silke
 - 17.25 Veving av andre tekstiler
- 17.3 *Etterbehandling av tekstiler*
 - 17.30 Etterbehandling av tekstiler
- 17.4 *Produksjon av tekstilvarer, unntatt klær*
 - 17.40 Produksjon av tekstilvarer, unntatt klær
 - 17.401 Produksjon av utstyrvarer
 - 17.409 Produksjon av andre tekstilvarer, unntatt klær
- 17.5 *Produksjon av andre tekstiler*
 - 17.50 Produksjon av andre tekstiler
 - 17.51 Produksjon av gulvtepper, -matter og -ryer
 - 17.52 Produksjon av tauverk og nett
 - 17.53 Produksjon av ikke-vevde tekstiler og tekstilvarer, unntatt klær
 - 17.54 Produksjon av tekstiler ellers
- 17.6 *Produksjon av stoffer av trikotasje*
 - 17.60 Produksjon av stoffer av trikotasje
- 17.7 *Produksjon av klær av trikotasje*
 - 17.70 Produksjon av klær av trikotasje
 - 17.71 Produksjon av strømpevarer
 - 17.72 Produksjon av gensere, jakker og vester av trikotasje

18 Produksjon av klær. Beredning og farging av pelsskinn

- 18.0 *Produksjon av klær. Beredning og farging av pelsskinn*
 - 18.00 Produksjon av klær. Beredning og farging av pelsskinn
- 18.1 *Produksjon av klær av lær*
 - 18.10 Produksjon av klær av lær
- 18.2 *Produksjon av andre klær og tilbehør*
 - 18.20 Produksjon av andre klær og tilbehør
 - 18.21 Produksjon av arbeidstøy
 - 18.22 Produksjon av annet yttertøy
 - 18.23 Produksjon av undertøy og innertøy
 - 18.24 Produksjon av klær og tilbehør ellers
- 18.3 *Beredning og farging av pelsskinn. Produksjon av pelsvarer*
 - 18.30 Beredning og farging av pelsskinn. Produksjon av pelsvarer

DC Produksjon av lær og lærvarer

19 Beredning av lær. Produksjon av reiseeffekter, salmakerartikler og skotøy

- 19.0 *Beredning av lær. Produksjon av reiseeffekter, salmakerartikler og skotøy*
 - 19.00 Beredning av lær. Produksjon av reiseeffekter, salmakerartikler og skotøy
- 19.1 *Beredning av lær*
 - 19.10 Beredning av lær
- 19.2 *Produksjon av reiseeffekter og salmakerartikler*
 - 19.20 Produksjon av reiseeffekter og

- salmakerartikler
- 19.3 *Produksjon av skotøy*
 - 19.30 Produksjon av skotøy

DD Produksjon av trevarer

20 Produksjon av trelast og varer av tre, kork, strå og flettematerialer, unntatt møbler

- 20.0 *Produksjon av trelast og varer av tre, kork, strå og flettematerialer, unntatt møbler*
 - 20.00 Produksjon av trelast og varer av tre, kork, strå og flettematerialer, unntatt møbler
- 20.1 *Saging, høvling og impregnering av tre*
 - 20.10 Saging, høvling og impregnering av tre
 - 20.101 Saging og høvling av tre
 - 20.102 Treimpregnering
- 20.2 *Produksjon av finer, kryssfiner, lamelltre, spon-, fiber- og andre bygnings- og møbelplater av tre*
 - 20.20 Produksjon av finer, kryssfiner, lamelltre, spon-, fiber- og andre bygnings- og møbelplater av tre
- 20.3 *Produksjon av monteringsferdige hus og bygningsartikler*
 - 20.30 Produksjon av monteringsferdige hus og bygningsartikler
 - 20.301 Produksjon av monteringsferdige hus
 - 20.302 Produksjon av bygningsartikler
- 20.4 *Produksjon av treemballasje*
 - 20.40 Produksjon av treemballasje
- 20.5 *Produksjon av andre trevarer og varer av kork, strå og flettematerialer*
 - 20.50 Produksjon av andre trevarer og varer av kork, strå og flettematerialer
 - 20.51 Produksjon av trevarer ellers
 - 20.52 Produksjon av varer av kork, strå og flettematerialer

DE Treforedling, grafisk produksjon og forlagsvirksomhet

21 Produksjon av papirmasse, papir og papirvarer

- 21.0 *Produksjon av papirmasse, papir og papirvarer*
 - 21.00 Produksjon av papirmasse, papir og papirvarer
- 21.1 *Produksjon av papirmasse, papir og papp*
 - 21.10 Produksjon av papirmasse, papir og papp
 - 21.11 Produksjon av papirmasse
 - 21.111 Produksjon av mekanisk tremasse
 - 21.112 Produksjon av sulfat- og sulfittcellulose
 - 21.12 Produksjon av papir og papp
- 21.2 *Produksjon av varer av papir og papp*
 - 21.20 Produksjon av varer av papir og papp
 - 21.21 Produksjon av bølgepapp og emballasje av papir og papp
 - 21.22 Produksjon av husholdnings-, sanitær- og toalettartikler av papir
 - 21.23 Produksjon av kontorartikler av papir
 - 21.24 Produksjon av tapeter
 - 21.25 Produksjon av varer av papir og papp ellers

22 Forlagsvirksomhet, grafisk produksjon og reproduksjon av innspilte opptak

- 22.0 *Forlagsvirksomhet, grafisk produksjon og reproduksjon av innspilte opptak*
 - 22.00 Forlagsvirksomhet, grafisk produksjon og reproduksjon av innspilte opptak
- 22.1 *Forlagsvirksomhet*
 - 22.10 Forlagsvirksomhet
 - 22.11 Forlegging av bøker
 - 22.12 Forlegging av aviser
 - 22.13 Forlegging av blader og tidsskrifter
 - 22.14 Forlegging av lydopptak
 - 22.15 Forlagsvirksomhet ellers
- 22.2 *Grafisk produksjon og tjenester tilknyttet grafisk produksjon*
 - 22.20 Grafisk produksjon og tjenester tilknyttet grafisk produksjon

- 22.21 Trykking av aviser
- 22.22 Trykking ellers
- 22.23 Bokbinding
- 22.24 Ferdiggjøring før trykking
- 22.25 Annen grafisk produksjon
- 22.3 *Reproduksjon av innspilte opptak*
- 22.30 Reproduksjon av innspilte opptak
- 22.31 Reproduksjon av lydopptak
- 22.32 Reproduksjon av videoopptak
- 22.33 Reproduksjon av data og programmer på edb-media

DF Produksjon av kull- og petroleumsprodukter og kjernebrensel

23 Produksjon av kull- og petroleumsprodukter og kjernebrensel

- 23.0 *Produksjon av kull- og petroleumsprodukter og kjernebrensel*
- 23.00 Produksjon av kull- og petroleumsprodukter og kjernebrensel
- 23.1 *Produksjon av kullprodukter*
- 23.10 Produksjon av kullprodukter
- 23.2 *Produksjon av raffinerte petroleumsprodukter*
- 23.20 Produksjon av raffinerte petroleumsprodukter
- 23.3 *Produksjon av kjernebrensel*
- 23.30 Produksjon av kjernebrensel

DG Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter

24 Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter

- 24.0 *Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter*
- 24.00 Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter
- 24.1 *Produksjon av kjemiske råvarer*
- 24.10 Produksjon av kjemiske råvarer
- 24.11 Produksjon av industrigasser
- 24.12 Produksjon av fargestoffer og pigmenter
- 24.13 Produksjon av andre uorganiske kjemikalier
- 24.131 Produksjon av karbider
- 24.139 Produksjon av uorganiske kjemikalier ellers
- 24.14 Produksjon av andre organiske kjemiske råvarer
- 24.15 Produksjon av gjødsel og nitrogenforbindelser
- 24.16 Produksjon av basisplast
- 24.17 Produksjon av syntetisk gummi
- 24.2 *Produksjon av plantevern- og skadedyrmidler og andre landbrukskjemiske produkter*
- 24.20 Produksjon av plantevern- og skadedyrmidler og andre landbrukskjemiske produkter
- 24.3 *Produksjon av maling og lakk, trykkfarger og tetningsmidler*
- 24.30 Produksjon av maling og lakk, trykkfarger og tetningsmidler
- 24.301 Produksjon av maling og lakk
- 24.302 Produksjon av trykkfarger og tetningsmidler
- 24.4 *Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater*
- 24.40 Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater
- 24.41 Produksjon av farmasøytiske råvarer
- 24.42 Produksjon av farmasøytiske preparater
- 24.5 *Produksjon av såpe og vaskemidler, rense- og polermidler, parfyme og toalettartikler*
- 24.50 Produksjon av såpe og vaskemidler, rense- og polermidler, parfyme og toalettartikler
- 24.51 Produksjon av såpe og vaskemidler, rense- og polermidler
- 24.52 Produksjon av parfyme og toalettartikler
- 24.6 *Produksjon av andre kjemiske produkter*
- 24.60 Produksjon av andre kjemiske produkter
- 24.61 Produksjon av eksplosiver
- 24.62 Produksjon av lim og gelatin
- 24.63 Produksjon av eteriske oljer
- 24.64 Produksjon av fotokjemiske produkter
- 24.65 Produksjon av uinnspilte media

- 24.66 Produksjon av kjemiske produkter ellers
- 24.7 *Produksjon av kunstfibrer*
- 24.70 Produksjon av kunstfibrer

DH Produksjon av gummi- og plastprodukter

25 Produksjon av gummi- og plastprodukter

- 25.0 *Produksjon av gummi- og plastprodukter*
- 25.00 Produksjon av gummi- og plastprodukter
- 25.1 *Produksjon av gummiprodukter*
- 25.10 Produksjon av gummiprodukter
- 25.11 Produksjon av gummidekk og slanger til gummidekk
- 25.12 Regummiering og vulkanisering av gummidekk
- 25.13 Produksjon av gummiprodukter ellers
- 25.2 *Produksjon av plastprodukter*
- 25.20 Produksjon av plastprodukter
- 25.21 Produksjon av halvfabrikater av plast
- 25.22 Produksjon av plastemballasje
- 25.23 Produksjon av byggevarer av plast
- 25.24 Produksjon av plastprodukter ellers

DI Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter

26 Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter

- 26.0 *Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter*
- 26.00 Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter
- 26.1 *Produksjon av glass og glassprodukter*
- 26.10 Produksjon av glass og glassprodukter
- 26.11 Produksjon av planglass
- 26.12 Bearbeiding av planglass
- 26.13 Produksjon av emballasje og husholdningsartikler av glass og krystall
- 26.14 Produksjon av glassfibrer
- 26.15 Produksjon av teknisk glass og andre glassvarer
- 26.2 *Produksjon av keramiske produkter*
- 26.20 Produksjon av keramiske produkter
- 26.21 Produksjon av keramiske husholdningsartikler og dekorasjonsgjenstander
- 26.22 Produksjon av sanitærutstyr av keramisk materiale
- 26.23 Produksjon av isolatorer og isoleringsdeler av keramisk materiale
- 26.24 Produksjon av andre keramiske produkter for teknisk bruk
- 26.25 Produksjon av andre keramiske produkter
- 26.26 Produksjon av ildfaste keramiske produkter
- 26.3 *Produksjon av keramiske vegg- og gulvfliser*
- 26.30 Produksjon av keramiske vegg- og gulvfliser
- 26.4 *Produksjon av murstein, teglstein og andre byggevarer av brent leire*
- 26.40 Produksjon av murstein, teglstein og andre byggevarer av brent leire
- 26.5 *Produksjon av sement, kalk og gips*
- 26.50 Produksjon av sement, kalk og gips
- 26.51 Produksjon av sement
- 26.52 Produksjon av kalk
- 26.53 Produksjon av gips
- 26.6 *Produksjon av betong-, gips- og sementprodukter*
- 26.60 Produksjon av betong-, gips- og sementprodukter
- 26.61 Produksjon av betongvarer for bygge- og anleggsvirksomhet
- 26.62 Produksjon av gipsvarer for bygge- og anleggsvirksomhet
- 26.63 Produksjon av ferdigblandet betong
- 26.64 Produksjon av mørtel
- 26.65 Produksjon av fibersement
- 26.66 Produksjon av betong-, sement- og gipsprodukter ellers
- 26.7 *Hogging og bearbeiding av monument- og bygningsstein*

- 26.70 Hoggings- og bearbeiding av monument- og bygningsstein
- 26.8 *Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter*
- 26.80 Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter
- 26.81 Produksjon av slipestoffer
- 26.82 Produksjon av ikke-metallholdige mineralprodukter ellers

DJ Produksjon av metaller og metallvarer

27 Produksjon av metaller

- 27.0 *Produksjon av metaller*
- 27.00 Produksjon av metaller
- 27.1 *Produksjon av jern og stål samt ferrolegeringer*
- 27.10 Produksjon av jern og stål samt ferrolegeringer
- 27.2 *Produksjon av rør av jern og stål*
- 27.20 Produksjon av rør av jern og stål
- 27.21 Produksjon av rør og rørdeler av støpejern
- 27.22 Produksjon av andre rør og rørdeler av jern og stål
- 27.3 *Annen bearbeiding av jern og stål*
- 27.30 Annen bearbeiding av jern og stål
- 27.31 Kaldtrekking av stenger og profiler
- 27.32 Kaldvalsing av bånd
- 27.33 Kaldvalsing og pressing av profilerte plater og profiler
- 27.34 Trekking av tråd
- 27.4 *Produksjon av ikke-jernholdige metaller*
- 27.40 Produksjon av ikke-jernholdige metaller
- 27.41 Produksjon av edelmetaller
- 27.42 Produksjon av aluminium
- 27.421 Produksjon av primæraluminium
- 27.422 Produksjon av halvfabrikater av aluminium
- 27.43 Produksjon av bly, sink og tinn
- 27.44 Produksjon av kobber
- 27.45 Produksjon av ikke-jernholdige metaller ellers
- 27.5 *Støping av metaller*
- 27.50 Støping av metaller
- 27.51 Støping av jern
- 27.52 Støping av stål
- 27.53 Støping av lettmetaller
- 27.54 Støping av andre ikke-jernholdige metaller

28 Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr

- 28.0 *Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr*
- 28.00 Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr
- 28.1 *Produksjon av metallkonstruksjoner*
- 28.10 Produksjon av metallkonstruksjoner
- 28.11 Produksjon av metallkonstruksjoner og deler
- 28.12 Produksjon av bygningsartikler av metall
- 28.2 *Produksjon av tanker og cisterner, radiatorer og kjeler til sentralvarmeanlegg*
- 28.20 Produksjon av tanker og cisterner, radiatorer og kjeler til sentralvarmeanlegg
- 28.21 Produksjon av cisterner, tanker og beholdere av metall
- 28.22 Produksjon av radiatorer og kjeler til sentralvarmeanlegg
- 28.3 *Produksjon av dampkjeler, unntatt kjeler til sentralvarmeanlegg*
- 28.30 Produksjon av dampkjeler, unntatt kjeler til sentralvarmeanlegg
- 28.4 *Smiing, stansing og valsing av metall. Pulvermetallurgi*
- 28.40 Smiing, stansing og valsing av metall. Pulvermetallurgi
- 28.5 *Overflatebehandling og bearbeiding av metaller*
- 28.50 Overflatebehandling og bearbeiding av metaller
- 28.51 Overflatebehandling av metaller
- 28.52 Bearbeiding av metaller

- 28.6 *Produksjon av kjøkkenredskaper, skjære- og klipperedskaper, håndverktøy og andre jernvarer*
- 28.60 Produksjon av kjøkkenredskaper, skjære- og klipperedskaper, håndverktøy og andre jernvarer
- 28.61 Produksjon av kjøkkenredskaper, skjære- og klipperedskaper
- 28.62 Produksjon av håndverktøy
- 28.63 Produksjon av låser og beslag
- 28.7 *Produksjon av andre metallvarer*
- 28.70 Produksjon av andre metallvarer
- 28.71 Produksjon av stålfat og liknende beholdere av jern og stål
- 28.72 Produksjon av emballasje av lettmetall
- 28.73 Produksjon av varer av metalltråd
- 28.74 Produksjon av bolter, skruer, muttere, kjetting og fjærer
- 28.75 Produksjon av metallvarer ellers

DK Produksjon av maskiner og utstyr

29 Produksjon av maskiner og utstyr

- 29.0 *Produksjon av maskiner og utstyr*
- 29.00 Produksjon av maskiner og utstyr
- 29.1 *Produksjon av kraftmaskiner og utstyr, unntatt motorer til luftfartøyer og motorvogner*
- 29.10 Produksjon av kraftmaskiner og utstyr, unntatt motorer til luftfartøyer og motorvogner
- 29.11 Produksjon av motorer og turbiner, unntatt motorer til luftfartøyer og motorvogner
- 29.111 Produksjon av skipsmotorer
- 29.119 Produksjon av motorer og turbiner ellers unntatt motorer til luftfartøyer og motorvogner
- 29.12 Produksjon av pumper og kompressorer
- 29.13 Produksjon av kraner og ventiler
- 29.14 Produksjon av lagre, gir, tannhjulsutvekslinger og andre innretninger for kraftoverføring
- 29.2 *Produksjon av andre maskiner og utstyr til generell bruk*
- 29.20 Produksjon av andre maskiner og utstyr til generell bruk
- 29.21 Produksjon av industri- og laboratorieovner
- 29.22 Produksjon av løfte- og håndteringsutstyr
- 29.221 Produksjon av løfte- og håndteringsutstyr til skip og båter
- 29.229 Produksjon av løfte- og håndteringsutstyr ellers
- 29.23 Produksjon av kjøle- og ventilasjonsanlegg unntatt til husholdningsbruk
- 29.24 Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk ellers
- 29.3 *Produksjon av jordbruks- og skogbruksmaskiner og -utstyr*
- 29.30 Produksjon av jordbruks- og skogbruksmaskiner og -utstyr
- 29.31 Produksjon av jordbruks- og skogbrukstraktorer
- 29.32 Produksjon av jordbruks- og skogbruksmaskiner og -utstyr ellers
- 29.4 *Produksjon av maskinverktøy*
- 29.40 Produksjon av maskinverktøy
- 29.41 Produksjon av bærbart, motordrevet håndverktøy
- 29.42 Produksjon av annet maskinverktøy til metallbearbeiding
- 29.43 Produksjon av maskinverktøy ikke nevnt annet sted
- 29.5 *Produksjon av andre spesialmaskiner*
- 29.50 Produksjon av andre spesialmaskiner
- 29.51 Produksjon av maskiner og utstyr til metallurgisk industri
- 29.52 Produksjon av maskiner og utstyr til bergverksdrift og bygge- og anleggsvirksomhet
- 29.53 Produksjon av maskiner og utstyr til nærings- og nytelsesmiddelindustri

- 29.54 Produksjon av maskiner og utstyr til tekstil-, konfeksjons- og lærvareindustri
 - 29.55 Produksjon av maskiner og utstyr til papir- og pappvareindustri
 - 29.56 Produksjon av spesialmaskiner ellers
 - 29.6 Produksjon av våpen og ammunisjon
 - 29.60 Produksjon av våpen og ammunisjon
 - 29.7 Produksjon av husholdningsmaskiner
 - 29.70 Produksjon av husholdningsmaskiner
 - 29.71 Produksjon av elektriske husholdningsmaskiner og -apparater
 - 29.72 Produksjon av ikke-elektriske husholdningsmaskiner og -apparater
- DL Produksjon av elektriske og optiske produkter**
- 30 Produksjon av kontor- og datamaskiner**
- 30.0 Produksjon av kontor- og datamaskiner
 - 30.00 Produksjon av kontor- og datamaskiner
 - 30.01 Produksjon av kontormaskiner
 - 30.02 Produksjon av datamaskiner og annet databehandlingsutstyr
- 31 Produksjon av andre elektriske maskiner og apparater**
- 31.0 Produksjon av andre elektriske maskiner og apparater
 - 31.00 Produksjon av andre elektriske maskiner og apparater
 - 31.1 Produksjon av elektromotorer, generatorer og transformatorer
 - 31.10 Produksjon av elektromotorer, generatorer og transformatorer
 - 31.2 Produksjon av elektriske fordelings- og kontrolltavler og paneler
 - 31.20 Produksjon av elektriske fordelings- og kontrolltavler og paneler
 - 31.3 Produksjon av isolert ledning og kabel
 - 31.30 Produksjon av isolert ledning og kabel
 - 31.4 Produksjon av akkumulatører, tørrelementer og batterier
 - 31.40 Produksjon av akkumulatører, tørrelementer og batterier
 - 31.5 Produksjon av belysningsutstyr og elektriske lamper
 - 31.50 Produksjon av belysningsutstyr og elektriske lamper
 - 31.6 Produksjon av annet elektrisk utstyr
 - 31.60 Produksjon av annet elektrisk utstyr
 - 31.61 Produksjon av elektrisk utstyr til motorer og kjøretøyer
 - 31.62 Produksjon av elektrisk utstyr ellers
- 32 Produksjon av radio-, fjernsyns- og annet kommunikasjonsutstyr**
- 32.0 Produksjon av radio-, fjernsyns- og annet kommunikasjonsutstyr
 - 32.00 Produksjon av radio-, fjernsyns- og annet kommunikasjonsutstyr
 - 32.1 Produksjon av elektronrør og andre elektroniske komponenter
 - 32.10 Produksjon av elektronrør og andre elektroniske komponenter
 - 32.2 Produksjon av radio- og fjernsynssendere og apparater for linjetelefon og -telegrafi
 - 32.20 Produksjon av radio- og fjernsynssendere og apparater til linjetelefon og -telegrafi
 - 32.3 Produksjon av radio- og fjernsynsmottakere og apparater og utstyr til opptak og gjengivelse av lyd og bilde samt tilhørende varer
 - 32.30 Produksjon av radio- og fjernsynsmottakere og apparater og utstyr til opptak og gjengivelse av lyd og bilde samt tilhørende varer
- 33 Produksjon av medisinske instrumenter, presisjonsinstrumenter, optiske instrumenter, klokker og ur**
- 33.0 Produksjon av medisinske instrumenter, presisjonsinstrumenter, optiske instrumenter, klokker og ur
 - 33.00 Produksjon av medisinske instrumenter, presisjonsinstrumenter, optiske instrumenter, klokker og ur
 - 33.1 Produksjon av medisinsk og kirurgisk utstyr og ortopediske artikler
 - 33.10 Produksjon av medisinsk og kirurgisk utstyr og ortopediske artikler
 - 33.2 Produksjon av måle- og kontrollinstrumenter og -utstyr, unntatt industrielle prosessstyringsanlegg
 - 33.20 Produksjon av måle- og kontrollinstrumenter og -utstyr, unntatt industrielle prosessstyringsanlegg
 - 33.3 Produksjon av industrielle prosessstyringsanlegg
 - 33.30 Produksjon av industrielle prosessstyringsanlegg
 - 33.4 Produksjon av optiske instrumenter og fotografisk utstyr
 - 33.40 Produksjon av optiske instrumenter og fotografisk utstyr
 - 33.5 Produksjon av klokker og ur
 - 33.50 Produksjon av klokker og ur
- DM Produksjon av transportmidler**
- 34 Produksjon av motorvogner, tilhengere og deler**
- 34.0 Produksjon av motorvogner, tilhengere og deler
 - 34.00 Produksjon av motorvogner, tilhengere og deler
 - 34.1 Produksjon av motorvogner
 - 34.10 Produksjon av motorvogner
 - 34.2 Produksjon av karosserier og tilhengere
 - 34.20 Produksjon av karosserier og tilhengere
 - 34.3 Produksjon av deler og utstyr til motorvogner og motorer
 - 34.30 Produksjon av deler og utstyr til motorvogner og motorer
- 35 Produksjon av andre transportmidler**
- 35.0 Produksjon av andre transportmidler
 - 35.00 Produksjon av andre transportmidler
 - 35.1 Bygging og reparasjon av skip og båter
 - 35.10 Bygging og reparasjon av skip og båter
 - 35.11 Bygging og reparasjon av skip
 - 35.111 Bygging og reparasjon av skip og skrog over 100 bruttotonn
 - 35.112 Innrednings- og installasjonsarbeid utført på skip over 100 bruttotonn
 - 35.113 Bygging og reparasjon av båter under 100 bruttotonn
 - 35.114 Bygging og reparasjon av oljeplattformer og moduler
 - 35.115 Innrednings- og installasjonsarbeid utført på borerigger og moduler
 - 35.116 Produksjon av annet flytende materiell
 - 35.12 Bygging og reparasjon av fritidsbåter
 - 35.2 Produksjon og reparasjon av lokomotiver og annet rullende materiell til jernbane og sporvei
 - 35.20 Produksjon og reparasjon av lokomotiver og annet rullende materiell til jernbane og sporvei
 - 35.201 Produksjon av jernbane- og sporvognmateriell
 - 35.202 Reparasjon av jernbane- og sporvognmateriell
 - 35.3 Produksjon og reparasjon av luftfartøyer og romfartøyer
 - 35.30 Produksjon og reparasjon av luftfartøyer og romfartøyer
 - 35.4 Produksjon av motorsykler og sykler
 - 35.40 Produksjon av motorsykler og sykler
 - 35.41 Produksjon av motorsykler
 - 35.42 Produksjon av sykler
 - 35.43 Produksjon av invalidevogner
 - 35.5 Produksjon av transportmidler ellers
 - 35.50 Produksjon av transportmidler ellers

DN Annen industriproduksjon**36 Produksjon av møbler. Annen industriproduksjon**

36.0 *Produksjon av møbler. Annen industriproduksjon*
36.00 Produksjon av møbler. Annen industriproduksjon

36.1 Produksjon av møbler

36.10 Produksjon av møbler
36.11 Produksjon av sittemøbler
36.12 Produksjon av andre møbler for kontor og butikk
36.13 Produksjon av andre kjøkkenmøbler
36.14 Produksjon av møbler ellers
36.15 Produksjon av madrasser

36.2 Preging av mynter og medaljer. Produksjon av smykker og varer av edle metaller, edelstener og halvedelstener

36.20 Preging av mynter og medaljer. Produksjon av smykker og varer av edle metaller, edelstener og halvedelstener
36.21 Preging av mynter og medaljer
36.22 Produksjon av smykker og varer av edle metaller, edelstener og halvedelstener

36.3 Produksjon av musikkinstrumenter

36.30 Produksjon av musikkinstrumenter

36.4 Produksjon av sportsartikler

36.40 Produksjon av sportsartikler

36.5 Produksjon av spill og leker

36.50 Produksjon av spill og leker

36.6 Industriproduksjon ellers

36.60 Industriproduksjon ellers
36.61 Produksjon av bijouterivarer
36.62 Produksjon av koster og børster
36.63 Industriproduksjon ikke nevnt annet sted

37 Gjenvinning**37.0 Gjenvinning**

37.00 Gjenvinning

37.1 Gjenvinning av metallholdig avfall og skrap

37.10 Gjenvinning av metallholdig avfall og skrap

37.2 Gjenvinning av ikke-metallholdig avfall og skrap

37.20 Gjenvinning av ikke-metallholdig avfall og skrap

E Kraft- og vannforsyning**40 Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning****40.0 Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning**

40.00 Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning

40.1 Produksjon og distribusjon av elektrisitet

40.10 Produksjon og distribusjon av elektrisitet
40.11 Produksjon av elektrisitet
40.12 Overføring av elektrisitet

40.13 Distribusjon og handel med elektrisitet

40.2 Produksjon og distribusjon av gass gjennom ledningsnett

40.20 Produksjon og distribusjon av gass gjennom ledningsnett

40.21 Produksjon av gass

40.22 Distribusjon og handel med gass gjennom ledningsnett

40.3 Damp- og varmtvannsforsyning

40.30 Damp- og varmtvannsforsyning

41 Oppsamling, rensing og distribusjon av vann**41.0 Oppsamling, rensing og distribusjon av vann**

41.00 Oppsamling, rensing og distribusjon av vann

F Bygge- og anleggsvirksomhet**45 Bygge- og anleggsvirksomhet****45.0 Bygge- og anleggsvirksomhet**

45.00 Bygge- og anleggsvirksomhet

45.1 Grunnarbeid

45.10 Grunnarbeid

45.11 Riving av bygninger og flytting av masse

45.12 Prøveboring

45.2 Annen bygge- og anleggsvirksomhet

45.20 Annen bygge- og anleggsvirksomhet

45.21 Oppføring av bygninger og andre konstruksjoner

45.211 Oppføring av bygninger

45.212 Oppføring av andre konstruksjoner

45.22 Takarbeid

45.221 Blikkenslagerarbeid

45.229 Takarbeid ellers

45.23 Bygging av veier, flyplasser og idrettsanlegg

45.24 Bygging av havne- og damanlegg

45.25 Annen spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet

45.3 Bygginstallasjon

45.30 Bygginstallasjon

45.31 Elektrisk installasjonsarbeid

45.32 Isolasjonsarbeid

45.33 VVS-arbeid

45.34 Annen bygginstallasjon

45.4 Ferdiggjøring av bygninger og konstruksjoner

45.40 Ferdiggjøring av bygninger og konstruksjoner

45.41 Stukkatorarbeid og pussing

45.42 Snekkerarbeid

45.43 Gulvlegging og tapetsering

45.44 Maler- og glassarbeid

45.441 Malerarbeid

45.442 Glassarbeid

45.45 Annen ferdiggjøring av bygninger

45.5 Utleie av bygge- og anleggsmaskiner med personell

45.50 Utleie av bygge- og anleggsmaskiner med personell

G Varehandel, reparasjon av motorvogner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk**50 Handel med, vedlikehold og reparasjon av motorvogner. Detaljhandel med drivstoff til motorvogner**

50.0 *Handel med, vedlikehold og reparasjon av motorvogner. Detaljhandel med drivstoff til motorvogner*

50.00 Handel med, vedlikehold og reparasjon av motorvogner. Detaljhandel med drivstoff til motorvogner

50.1 Handel med motorvogner, unntatt motorsykler

50.10 Handel med motorvogner, unntatt motorsykler

50.101 Agentur- og engroshandel med motorvogner, unntatt motorsykler

50.102 Detaljhandel med motorvogner, unntatt motorsykler

50.2 Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler

50.20 Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler

50.3 Handel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler

50.30 Handel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler

50.301 Agentur- og engroshandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler

50.302 Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler

50.4 Handel med motorsykler, deler og utstyr. Vedlikehold og reparasjon av motorsykler

50.40 Handel med motorsykler, deler og utstyr.

Vedlikehold og reparasjon av motorsykler

50.401 Agentur- og engroshandel med motorsykler, deler og utstyr

- 50.402 Detaljhandel med motorsyklar, deler og utstyr
- 50.403 Vedlikehold og reparasjon av motorsyklar
- 50.5 *Detaljhandel med drivstoff til motorvogner*
- 50.50 Detaljhandel med drivstoff til motorvogner
- 51 Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner**
- 51.0 *Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner*
- 51.00 Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner
- 51.1 *Agenturhandel*
- 51.10 Agenturhandel
- 51.11 Agenturhandel med jordbruksråvarer, levende dyr, tekstilråvarer og innsatsvarer
- 51.12 Agenturhandel med brensel, drivstoff, malm, metaller og industrikjemikalier
- 51.13 Agenturhandel med tømmer, trelast og byggevarer
- 51.14 Agenturhandel med maskiner, produksjonsutstyr, båter og luftfartøyer
- 51.15 Agenturhandel med møbler, husholdningsvarer og jernvarer
- 51.16 Agenturhandel med tekstiler, klær, skotøy og lærvarer
- 51.17 Agenturhandel med nærings- og nytelsesmidler
- 51.18 Agenturhandel med spesialisert vareutvalg ellers
- 51.19 Agenturhandel med bredt vareutvalg
- 51.2 *Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr*
- 51.20 Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
- 51.21 Engroshandel med korn, såvarer og fôr
- 51.22 Engroshandel med blomster og planter
- 51.23 Engroshandel med levende dyr
- 51.24 Engroshandel med huder, skinn og lær
- 51.25 Engroshandel med råttobakk
- 51.3 *Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler*
- 51.30 Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler
- 51.31 Engroshandel med frukt og grønnsaker
- 51.32 Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
- 51.33 Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
- 51.34 Engroshandel med drikkevarer
- 51.341 Engroshandel med vin og brennevin
- 51.349 Engroshandel med drikkevarer ellers
- 51.35 Engroshandel med tobakksvarer
- 51.36 Engroshandel med sukker, sjokolade og sukkervarer
- 51.37 Engroshandel med kaffe, te, kakao og krydder
- 51.38 Engroshandel med andre næringsmidler herunder fisk og skaldyr
- 51.381 Engroshandel med fisk og skaldyr
- 51.389 Engroshandel med spesialisert utvalg av nærings- og nytelsesmidler ikke nevnt annet sted
- 51.39 Engroshandel med bredt utvalg av nærings- og nytelsesmidler
- 51.4 *Engroshandel med husholdningsvarer og varer til personlig bruk*
- 51.40 Engroshandel med husholdningsvarer og varer til personlig bruk
- 51.41 Engroshandel med tekstiler og utstyrvarer
- 51.42 Engroshandel med klær og skotøy
- 51.421 Engroshandel med klær
- 51.422 Engroshandel med skotøy
- 51.43 Engroshandel med elektriske husholdningsapparater, radio, fjernsyn, plater og kassetter
- 51.431 Engroshandel med belysningsutstyr
- 51.432 Engroshandel med elektriske husholdningsapparater
- 51.433 Engroshandel med radio og fjernsyn
- 51.434 Engroshandel med plater, musikk- og videokassetter og CD- og DVD-plater
- 51.44 Engroshandel med kjøkkenutstyr, glass, tapeter og rengjøringsmidler
- 51.441 Engroshandel med kjøkkenutstyr, glass og steintøy
- 51.442 Engroshandel med tapeter og rengjøringsmidler
- 51.45 Engroshandel med parfyme og kosmetikk
- 51.46 Engroshandel med sykepleie- og apotekvarer
- 51.47 Engroshandel med husholdningsvarer og varer til personlig bruk ellers
- 51.471 Engroshandel med bøker, aviser og blader
- 51.472 Engroshandel med møbler og innredningsartikler
- 51.473 Engroshandel med gulvbelegg og gulvtepper
- 51.474 Engroshandel med reiseeffekter og lærvarer
- 51.475 Engroshandel med ur, foto- og optiske artikler
- 51.476 Engroshandel med gull- og sølvvarer
- 51.477 Engroshandel med sports- og fritidsutstyr, spill og leker
- 51.479 Engroshandel med husholdningsvarer og varer til personlig bruk ikke nevnt annet sted
- 51.5 *Engroshandel med innsatsvarer, unntatt jordbruksvarer. Avfall og skrap*
- 51.50 Engroshandel med innsatsvarer, unntatt jordbruksvarer. Avfall og skrap
- 51.51 Engroshandel med drivstoff og brensel
- 51.52 Engroshandel med metaller og metallholdig malm
- 51.53 Engroshandel med tømmer, trelast, byggevarer og sanitærutstyr
- 51.531 Engroshandel med tømmer
- 51.532 Engroshandel med trelast
- 51.533 Engroshandel med fargevarer
- 51.539 Engroshandel med byggevarer ikke nevnt annet sted
- 51.54 Engroshandel med jernvarer, rørleggerartikler og oppvarmingsutstyr
- 51.55 Engroshandel med kjemiske produkter
- 51.56 Engroshandel med innsatsvarer ellers
- 51.561 Engroshandel med papir og papp
- 51.569 Engroshandel med innsatsvarer ikke nevnt annet sted
- 51.57 Engroshandel med avfall og skrap
- 51.8 *Engroshandel med maskiner og utstyr*
- 51.80 Engroshandel med maskiner og utstyr
- 51.81 Engroshandel med maskinverktøy
- 51.82 Engroshandel med maskiner og utstyr til bygge- og anleggsvirksomhet
- 51.83 Engroshandel med maskiner og utstyr til tekstilproduksjon
- 51.84 Engroshandel med datamaskiner, tilleggutstyr til datamaskiner samt programvare
- 51.85 Engroshandel med maskiner og utstyr til kontor ellers
- 51.86 Engroshandel med elektroniske komponenter
- 51.87 Engroshandel med maskiner og utstyr til industri, handel, transport og tjenesteyting ellers
- 51.871 Engroshandel med maskiner og utstyr til kraftproduksjon og installasjon
- 51.872 Engroshandel med skipsutstyr og fiskeredskap
- 51.873 Engroshandel med maskiner og utstyr til olje- og gassutvinning, bergverksdrift og industri ellers
- 51.874 Engroshandel med maskiner og utstyr til handel, transport og tjenesteyting ellers
- 51.88 Engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk
- 51.9 *Engroshandel ikke nevnt annet sted*
- 51.90 Engroshandel ikke nevnt annet sted

52 Detaljhandel, unntatt med motorvogner. Reparasjon av husholdningsvarer og varer til personlig bruk

52.0 *Detaljhandel, unntatt med motorvogner. Reparasjon av husholdningsvarer og varer til personlig bruk*

52.00 *Detaljhandel, unntatt med motorvogner. Reparasjon av husholdningsvarer og varer til personlig bruk*

52.1 *Butikkhandel med bredt vareutvalg*

52.10 Butikkhandel med bredt vareutvalg
52.11 Butikkhandel med bredt vareutvalg med hovedvekt på nærings- og nytelsesmidler
52.12 Butikkhandel med bredt vareutvalg ellers

52.2 *Butikkhandel med nærings- og nytelsesmidler i spesialforretninger*

52.20 Butikkhandel med nærings- og nytelsesmidler i spesialforretninger

52.21 Butikkhandel med frukt og grønnsaker
52.22 Butikkhandel med kjøtt og kjøttvarer
52.23 Butikkhandel med fisk og skalldyr
52.24 Butikkhandel med bakervarer, konditorvarer, sjokolade og sukkervarer
52.241 Butikkhandel med bakervarer og konditorvarer
52.242 Butikkhandel med sjokolade og sukkervarer
52.25 Butikkhandel med drikkevarer
52.251 Butikkhandel med vin og brennevin
52.252 Butikkhandel med drikkevarer ellers
52.26 Butikkhandel med tobaksvarer
52.27 Butikkhandel med nærings- og nytelsesmidler ellers
52.271 Butikkhandel med helsekost
52.272 Butikkhandel med kaffe og te
52.279 Butikkhandel med nærings- og nytelsesmidler ikke nevnt annet sted

52.3 *Butikkhandel med apotekvarer, sykepleieartikler, kosmetikk og toalettartikler*

52.30 Butikkhandel med apotekvarer, sykepleieartikler, kosmetikk og toalettartikler
52.31 Butikkhandel med apotekvarer
52.32 Butikkhandel med medisinske og ortopediske artikler
52.33 Butikkhandel med kosmetikk og toalettartikler

52.4 *Annen butikkhandel med nye varer i spesialforretninger*

52.40 Annen butikkhandel med nye varer i spesialforretninger
52.41 Butikkhandel med tekstiler og utstyrvarer
52.42 Butikkhandel med klær
52.43 Butikkhandel med skotøy og lærvarer
52.431 Butikkhandel med skotøy
52.432 Butikkhandel med reiseeffekter av lær og lærimitasjoner og varer av lær
52.44 Butikkhandel med møbler, belysningsutstyr og husholdningsartikler
52.441 Butikkhandel med belysningsutstyr
52.442 Butikkhandel med kjøkkenutstyr, glass og steintøy
52.443 Butikkhandel med møbler
52.449 Butikkhandel med innredningsartikler ikke nevnt annet sted
52.45 Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater, radio, fjernsyn, plater, kassetter og musikkinstrumenter
52.451 Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater, radio og fjernsyn
52.452 Butikkhandel med plater, musikk- og videokassetter, CD- og DVD-plater
52.453 Butikkhandel med musikkinstrumenter og noter
52.46 Butikkhandel med jernvarer, fargevarer og glass
52.461 Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer

52.462 Butikkhandel med jernvarer
52.463 Butikkhandel med fargevarer
52.464 Butikkhandel med trelast
52.469 Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted

52.47 Butikkhandel med bøker, aviser og papirvarer

52.471 Butikkhandel med bøker og papir
52.472 Butikkhandel med aviser og blader
52.48 Annen butikkhandel i spesialforretninger
52.481 Butikkhandel med ur, foto- og optiske artikler

52.482 Butikkhandel med gull- og sølvvarer
52.483 Butikkhandel med fritidsutstyr, spill og leker
52.484 Butikkhandel med blomster og planter
52.485 Butikkhandel med datamaskiner, kontormaskiner og telekommunikasjonsutstyr

52.486 Butikkhandel med tapeter og gulvbelegg

52.487 Butikkhandel med tepper
52.489 Butikkhandel ikke nevnt annet sted

52.5 *Butikkhandel med brukte varer*

52.50 Butikkhandel med brukte varer
52.501 Butikkhandel med antikviteter
52.502 Butikkhandel med brukte klær
52.509 Butikkhandel med brukte varer ellers

52.6 *Detaljhandel utenom butikk*

52.60 *Detaljhandel utenom butikk*
52.61 Postordrehandel
52.611 Postordrehandel med bredt vareutvalg
52.612 Postordrehandel med tekstiler, utstyrvarer, klær, skotøy, reiseeffekter og lærvarer

52.613 Postordrehandel med belysningsutstyr, kjøkkenutstyr, møbler og innredningsartikler

52.614 Postordrehandel med elektriske husholdningsapparater, radio, fjernsyn, plater, kassetter og musikkinstrumenter

52.615 Postordrehandel med bøker, papir, aviser og blader

52.619 Postordrehandel med annet spesialisert vareutvalg

52.62 Torghandel

52.63 *Detaljhandel utenom butikk ellers*

52.7 *Reparasjon av husholdningsvarer og varer til personlig bruk*

52.70 *Reparasjon av husholdningsvarer og varer til personlig bruk*

52.71 *Reparasjon av skotøy og andre lærvarer*

52.72 *Reparasjon av elektrisk husholdningsutstyr, radio og fjernsyn*

52.73 *Reparasjon av ur og gull- og sølvvarer*

52.74 *Reparasjon av husholdningsvarer og varer til personlig bruk ellers*

H Hotell- og restaurantvirksomhet

55 Hotell- og restaurantvirksomhet

55.0 *Hotell- og restaurantvirksomhet*

55.00 *Hotell- og restaurantvirksomhet*

55.1 *Hotellvirksomhet*

55.10 *Hotellvirksomhet*

55.101 *Drift av hoteller, pensjonater og moteller med restaurant*

55.102 *Drift av hoteller, pensjonater og moteller uten restaurant*

55.2 *Annen overnatting*

55.20 *Annen overnatting*

55.21 *Drift av vandrerhjem og turisthytter*

55.22 *Drift av campingplasser*

55.23 *Overnatting ellers*

55.3 *Restaurantvirksomhet*

55.30 *Restaurantvirksomhet*

55.301 *Drift av restauranter og kafeer*

55.302 *Drift av gatekjøkken, salatbarer og*

- pølseboder
- 55.4 Drift av barer
 - 55.40 Drift av barer
 - 55.401 Drift av puber
 - 55.402 Drift av kaffe- og tebarer
- 55.5 Kantine- og cateringvirksomhet
 - 55.50 Kantine- og cateringvirksomhet
 - 55.51 Kantiner drevet som selvstendig virksomhet
 - 55.52 Cateringvirksomhet

I Transport, lagring og kommunikasjon

60 Landtransport og rørtransport

- 60.0 Landtransport og rørtransport
 - 60.00 Landtransport og rørtransport
- 60.1 Jernbanetransport
 - 60.10 Jernbanetransport
- 60.2 Annen landtransport
 - 60.20 Annen landtransport
 - 60.21 Transport med rutebil, sporvei og forstadsbane
 - 60.211 Rutebiltransport
 - 60.212 Transport med sporveis- og forstadsbane
 - 60.213 Transport med taubaner og kabelbaner
 - 60.22 Drosjebiltransport
 - 60.23 Landtransport med passasjerer ellers
 - 60.24 Godstransport på vei
- 60.3 Rørtransport
 - 60.30 Rørtransport

61 Sjøtransport

- 61.0 Sjøtransport
 - 61.00 Sjøtransport
- 61.1 Sjøfart og kysttrafikk
 - 61.10 Sjøfart og kysttrafikk
 - 61.103 Innenriks godstransport
 - 61.104 Innenlandske kysttruter
 - 61.106 Slepebåter og forsyningskip
 - 61.109 Kysttrafikk i Norge ellers
- 61.2 Transport på elver og innsjøer
 - 61.20 Transport på elver og innsjøer

62 Lufttransport

- 62.0 Lufttransport
 - 62.00 Lufttransport
- 62.1 Ruteflyging
 - 62.10 Ruteflyging
- 62.2 Annen flyging
 - 62.20 Annen flyging
- 62.3 Romfart
 - 62.30 Romfart

63 Tjenester tilknyttet transport og reisebyråvirksomhet

- 63.0 Tjenester tilknyttet transport og reisebyråvirksomhet
 - 63.00 Tjenester tilknyttet transport og reisebyråvirksomhet
- 63.1 Lasting, lossing og lagring
 - 63.10 Lasting, lossing og lagring
 - 63.11 Lasting og lossing
 - 63.12 Lagring
- 63.2 Andre tjenester tilknyttet transport
 - 63.20 Andre tjenester tilknyttet transport
 - 63.21 Andre tjenester tilknyttet landtransport
 - 63.211 Drift av gods- og transportsentraler
 - 63.212 Drift av parkeringsplasser og parkeringshus
 - 63.213 Drift av bomstasjoner
 - 63.219 Tjenester tilknyttet landtransport ellers
 - 63.22 Andre tjenester tilknyttet sjøtransport
 - 63.221 Drift av havne- og kaianlegg
 - 63.223 Redningstjeneste
 - 63.224 Forsyningsbaser
 - 63.229 Tjenester tilknyttet sjøtransport ellers
 - 63.23 Andre tjenester tilknyttet lufttransport
- 63.3 Reisebyrå-, turistkontor- og reisearrangørvirksomhet
 - 63.30 Reisebyrå-, turistkontor- og

- reisearrangørvirksomhet
- 63.301 Reisebyråvirksomhet
- 63.302 Turistkontorvirksomhet
- 63.303 Reisearrangørvirksomhet
- 63.304 Guider og reiseledere
- 63.305 Opplevels-, arrangements- og aktivitetsarrangørvirksomhet
- 63.309 Turistrelaterte tjenester ikke nevnt annet sted

63.4 Annen transportformidling

- 63.40 Annen transportformidling
 - 63.401 Spedisjon
 - 63.402 Skipsmekling
 - 63.403 Flymekling
 - 63.409 Transportformidling ellers

64 Post og telekommunikasjoner

- 64.0 Post og telekommunikasjoner
 - 64.00 Post og telekommunikasjoner
- 64.1 Post og distribusjonsvirksomhet
 - 64.10 Post og distribusjonsvirksomhet
 - 64.11 Posttjenester
 - 64.12 Budtjenester ellers
- 64.2 Telekommunikasjoner
 - 64.20 Telekommunikasjoner
 - 64.21 Operatørvirksomhet på fasttelefon
 - 64.22 Operatørvirksomhet på mobiltelefoni
 - 64.23 Operatørvirksomhet på internett
 - 64.24 Telekommunikasjonsvirksomhet ellers

J Finansiell tjenesteyting og forsikring

65 Finansiell tjenesteyting, unntatt forsikring og pensjonskasser

- 65.0 Finansiell tjenesteyting, unntatt forsikring og pensjonskasser
 - 65.00 Finansiell tjenesteyting, unntatt forsikring og pensjonskasser
- 65.1 Bankvirksomhet
 - 65.10 Bankvirksomhet
 - 65.11 Sentralbankvirksomhet
 - 65.12 Bankvirksomhet ellers
- 65.2 Annen finansiell tjenesteyting, unntatt forsikring og pensjonskasser
 - 65.20 Annen finansiell tjenesteyting, unntatt forsikring og pensjonskasser
 - 65.21 Finansiell leasing
 - 65.22 Annen kredittgiving
 - 65.23 Finansiell tjenesteyting ellers
 - 65.231 Aksje-, obligasjons-, pengemarkeds- og høyrentefond
 - 65.238 Porteføljeinvesteringer
 - 65.239 Annen verdipapirforvaltning

66 Forsikring og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning

- 66.0 Forsikring og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
 - 66.00 Forsikring og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
 - 66.01 Livsforsikring
 - 66.02 Pensjonskasser
 - 66.03 Skadeforsikring

67 Hjelpevirksomhet for finansiell tjenesteyting

- 67.0 Hjelpevirksomhet for finansiell tjenesteyting
 - 67.00 Hjelpevirksomhet for finansiell tjenesteyting
- 67.1 Hjelpevirksomhet for finansiell tjenesteyting, unntatt forsikring og pensjonskasser
 - 67.10 Hjelpevirksomhet for finansiell tjenesteyting, unntatt forsikring og pensjonskasser
 - 67.11 Administrasjon av finansmarkeder
 - 67.12 Fonds- og aksjemekling

- 67.13 Hjelpevirksomhet for finansiell tjenesteyting
ellers
- 67.2 Hjelpevirksomhet for forsikring og pensjonskasser
- 67.20 Hjelpevirksomhet for forsikring og
pensjonskasser

K Eiendomsdrift, utleievirksomhet og forretningsmessig tjenesteyting

70 Omsetning og drift av fast eiendom

- 70.0 Omsetning og drift av fast eiendom
 - 70.00 Omsetning og drift av fast eiendom
- 70.1 Omsetning og drift av egen fast eiendom
 - 70.10 Omsetning og drift av egen fast eiendom
 - 70.11 Utvikling og salg av egen fast eiendom
 - 70.111 Boligbyggelag
 - 70.112 Utvikling og salg av egen fast eiendom
ellers
 - 70.12 Kjøp og salg av egen fast eiendom
- 70.2 Utleie av egen fast eiendom
 - 70.20 Utleie av egen fast eiendom
 - 70.201 Borettslag
 - 70.202 Utleie av egen fast eiendom ellers
- 70.3 Omsetning og drift av fast eiendom på oppdrag
 - 70.30 Omsetning og drift av fast eiendom på
oppdrag
 - 70.31 Eiendomsmekling
 - 70.32 Eiendomsforvaltning
 - 70.321 Eiendomsforvaltning
 - 70.322 Vaktmestertjenester

71 Utleie av maskiner og utstyr uten personell. Utleie av husholdningsvarer og varer til personlig bruk

- 71.0 Utleie av maskiner og utstyr uten personell.
Utleie av husholdningsvarer og varer til
personlig bruk
- 71.00 Utleie av maskiner og utstyr uten personell.
Utleie av husholdningsvarer og varer til
personlig bruk
- 71.1 Bilutleie
 - 71.10 Bilutleie
- 71.2 Utleie av annet transportmateriell
 - 71.20 Utleie av annet transportmateriell
 - 71.21 Utleie av annet landtransportmateriell
 - 71.22 Utleie av sjøtransportmateriell
 - 71.23 Utleie av lufttransportmateriell
- 71.3 Utleie av andre maskiner og annet utstyr
 - 71.30 Utleie av andre maskiner og annet utstyr
 - 71.31 Utleie av landbruksmaskiner
 - 71.32 Utleie av bygge- og anleggsmaskiner
 - 71.33 Utleie av kontor- og datamaskiner
 - 71.34 Utleie av maskiner og utstyr ellers
- 71.4 Utleie av husholdningsvarer og varer til personlig
bruk
 - 71.40 Utleie av husholdningsvarer og varer til
personlig bruk

72 Databehandlingsvirksomhet

- 72.0 Databehandlingsvirksomhet
 - 72.00 Databehandlingsvirksomhet
- 72.1 Konsulentvirksomhet tilknyttet maskinvare
 - 72.10 Konsulentvirksomhet tilknyttet maskinvare
- 72.2 Konsulentvirksomhet tilknyttet system- og
programvare
 - 72.20 Konsulentvirksomhet tilknyttet system- og
programvare
 - 72.21 Utvikling av standard programvare
 - 72.22 Annen konsulentvirksomhet tilknyttet system-
og programvare
- 72.3 Databehandling
 - 72.30 Databehandling
- 72.4 Drift av databaser
 - 72.40 Drift av databaser
- 72.5 Vedlikehold og reparasjon av kontormaskiner og
datamaskiner

- 72.50 Vedlikehold og reparasjon av kontormaskiner
og datamaskiner

- 72.6 Annen databehandlingsvirksomhet
 - 72.60 Annen databehandlingsvirksomhet

73 Forskning og utviklingsarbeid

- 73.0 Forskning og utviklingsarbeid
 - 73.00 Forskning og utviklingsarbeid
- 73.1 Forskning og utviklingsarbeid innen naturvitenskap
og teknikk
 - 73.10 Forskning og utviklingsarbeid innen
naturvitenskap og teknikk
- 73.2 Forskning og utviklingsarbeid innen
samfunnsvitenskap og humanistiske fag
 - 73.20 Forskning og utviklingsarbeid innen
samfunnsvitenskap og humanistiske fag

74 Annen forretningsmessig tjenesteyting

- 74.0 Annen forretningsmessig tjenesteyting
 - 74.00 Annen forretningsmessig tjenesteyting
- 74.1 Juridisk, administrativ og organisasjonsteknisk
tjenesteyting og revisjon
 - 74.10 Juridisk, administrativ og organisasjonsteknisk
tjenesteyting og revisjon
 - 74.11 Juridisk tjenesteyting
 - 74.12 Regnskap, revisjon og skatterådgiving
 - 74.121 Regnskap og bokføring
 - 74.122 Revisjon
 - 74.123 Skatterådgiving
 - 74.13 Markeds- og opinionsundersøkelser
 - 74.14 Bedriftsrådgiving
 - 74.15 Ikke-finansielle holdingselskaper
- 74.2 Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet
 - 74.20 Arkitektvirksomhet og teknisk
konsulentvirksomhet
 - 74.201 Arkitektvirksomhet
 - 74.202 Byggeteknisk konsulentvirksomhet
 - 74.203 Geologiske undersøkelser
 - 74.209 Annen teknisk konsulentvirksomhet
- 74.3 Teknisk prøving og analyse
 - 74.30 Teknisk prøving og analyse
- 74.4 Annonse- og reklamevirksomhet
 - 74.40 Annonse- og reklamevirksomhet
- 74.5 Formidling og utleie av arbeidskraft
 - 74.50 Formidling og utleie av arbeidskraft
 - 74.501 Formidling av arbeidskraft
 - 74.502 Utleie av arbeidskraft
- 74.6 Etterforskning og vaktjenester
 - 74.60 Etterforskning og vaktjenester
- 74.7 Rengjøringsvirksomhet
 - 74.70 Rengjøringsvirksomhet
- 74.8 Annen forretningsmessig tjenesteyting
 - 74.80 Annen forretningsmessig tjenesteyting
 - 74.81 Fotografvirksomhet
 - 74.82 Pakkevirksomhet
 - 74.85 Kontorservice og oversettelsesvirksomhet
 - 74.851 Kontorservice
 - 74.852 Oversettelsesvirksomhet
 - 74.86 Callsentervirksomhet
 - 74.87 Forretningsmessig tjenesteyting ikke nevnt
annet sted
 - 74.871 Inkasso- og kredittopplysningsvirksomhet
 - 74.872 Designvirksomhet
 - 74.873 Interiørarkitekt- og
interiørkonsulentvirksomhet
 - 74.874 Takseringsvirksomhet
 - 74.875 Modellbyråvirksomhet
 - 74.876 Impresariovirksomhet
 - 74.877 Kongress-, messe- og utstillingsvirksomhet
 - 74.879 Annen forretningsmessig tjenesteyting ikke
nevnt annet sted

L Offentlig administrasjon, forsvar og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning

75 Offentlig administrasjon, forsvar og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning

- 75.0 Offentlig administrasjon, forsvar og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
 - 75.00 Offentlig administrasjon, forsvar og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
- 75.1 Offentlig administrasjon unntatt utenriks- og sikkerhetssaker og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
 - 75.10 Offentlig administrasjon unntatt utenriks- og sikkerhetssaker og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
 - 75.11 Generell (overordnet) offentlig administrasjon og økonomiforvaltning
 - 75.12 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern
 - 75.13 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked
 - 75.14 Hjelpetjenester for offentlig administrasjon
- 75.2 Offentlig administrasjon tilknyttet utenriks- og sikkerhetssaker
 - 75.20 Offentlig administrasjon tilknyttet utenriks- og sikkerhetssaker
 - 75.21 Utenriksaker
 - 75.22 Forsvar
 - 75.23 Retts- og fengselsvesen
 - 75.24 Politi- og påtalemyndighet
 - 75.25 Brannvern
- 75.3 Trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
 - 75.30 Trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning

M Undervisning

80 Undervisning

- 80.0 Undervisning
 - 80.00 Undervisning
- 80.1 Førskole- og grunnskoleundervisning
 - 80.10 Førskole- og grunnskoleundervisning
 - 80.101 Førskoleundervisning
 - 80.102 Grunnskoleundervisning
 - 80.103 Spesialskoleundervisning for funksjonshemmede
 - 80.104 Kompetansesentra og annen spesialundervisning
 - 80.105 PP-tjenester
- 80.2 Undervisning på videregående skoles nivå
 - 80.20 Undervisning på videregående skoles nivå
 - 80.21 Undervisning i allmenne fag
 - 80.22 Undervisning i tekniske og andre yrkesrettede fag
- 80.3 Undervisning på universitets- og høgskolenivå
 - 80.30 Undervisning på universitets- og høgskolenivå
 - 80.301 Undervisning ved universiteter
 - 80.302 Undervisning ved statlige høyskoler
 - 80.303 Undervisning ved militære høyskoler
 - 80.309 Undervisning ved andre høyskoler
- 80.4 Voksenopplæring og annen undervisning
 - 80.40 Voksenopplæring og annen undervisning
 - 80.421 Folkehøgskoleundervisning
 - 80.422 Arbeidsmarkedskurs
 - 80.423 Studieforbunds- og frivillige organisasjoners kurs
 - 80.424 Kommunal musikkolevirksomhet
 - 80.425 Fond/legat som støtter undervisningsformål
 - 80.429 Annen undervisning
 - 80.41 Trafikkskoleundervisning
 - 80.42 Voksenopplæring og annen undervisning

N Helse- og sosialtjenester

85 Helse- og sosialtjenester

- 85.0 Helse- og sosialtjenester
 - 85.00 Helse- og sosialtjenester
- 85.1 Helsetjenester
 - 85.10 Helsetjenester
 - 85.11 Sykehustjenester
 - 85.111 Almennelige somatiske sykehus
 - 85.112 Somatiske spesialsykehus
 - 85.113 Somatiske spesialsykehjem
 - 85.114 Rehabiliterings- og opptreningsinstitusjoner
 - 85.115 Andre somatiske spesialinstitusjoner
 - 85.116 Institusjoner for voksenpsykiatri
 - 85.117 Institusjoner for barne- og ungdomspsykiatri
 - 85.118 Somatiske sykehjem
 - 85.12 Legetjenester
 - 85.121 Allmenn legetjeneste
 - 85.122 Spesialisert legetjeneste
 - 85.123 Somatiske poliklinikker
 - 85.124 Psykiatrisk legetjeneste
 - 85.125 Voksenpsykiatriske poliklinikker
 - 85.126 Barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker
 - 85.127 Rusmiddelpoliklinikker
 - 85.13 Tannhelsetjenester
 - 85.14 Andre helsetjenester
 - 85.141 Hjemmesykepleie
 - 85.142 Fysioterapitjeneste
 - 85.143 Skole- og helsestasjonstjeneste
 - 85.144 Annen forebyggende helsetjeneste
 - 85.145 Klinisk psykologtjeneste
 - 85.146 Medisinske laboratorier
 - 85.147 Ambulansetjenester
 - 85.149 Andre helsetjenester
 - 85.151 Rusmiddelinstitusjoner innen spesialhelsetjenesten
- 85.2 Veterinærtjenester
 - 85.20 Veterinærtjenester
- 85.3 Sosial- og omsorgstjenester
 - 85.30 Sosial- og omsorgstjenester
 - 85.31 Sosialtjenester i institusjon
 - 85.311 Institusjoner for barne- og ungdomsvern
 - 85.312 Institusjoner for rusmisbrukere
 - 85.313 Omsorgsinstitusjoner for eldre og funksjonshemmede
 - 85.319 Omsorgsinstitusjoner ellers
 - 85.32 Sosialtjenester utenfor institusjon
 - 85.321 Hjemmehjelp
 - 85.322 Boliger/bokollektiv for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell
 - 85.323 Barneverntjenester
 - 85.324 Sosialtjenester for rusmisbrukere utenfor institusjon
 - 85.325 Familievern tjenester
 - 85.326 Kommunale sosialkontortjenester
 - 85.327 Barnehager
 - 85.328 Barnepark
 - 85.331 Skolefritidsordninger
 - 85.332 Fritidsklubber for barn og ungdom
 - 85.333 Aktivitetssentra for eldre og funksjonshemmede
 - 85.334 Arbeidstrening for ordinært arbeidsmarked
 - 85.335 Varig vernet arbeid
 - 85.336 Sosiale velferdsorganisasjoner
 - 85.337 Asylmottak
 - 85.338 Sysselsetting/arbeidstrening under helse- og sosialetaten i kommunen
 - 85.339 Andre sosialtjenester utenfor institusjon
 - 85.340 Fond/legat som støtter sosiale formål

O Andre sosialtjenester og personlige tjenester

90 Avløps- og renovasjonsvirksomhet

90.0 Avløps- og renovasjonsvirksomhet

- 90.00 Avløps- og renovasjonsvirksomhet
- 90.01 Oppsamling og behandling av avløpsvann
- 90.02 Innsamling og håndtering av annet avfall
- 90.03 Ytre renhold, miljørydding, miljørensing og lignende virksomhet

91 Interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted

91.0 Interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted

91.00 Interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted

91.1 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner og yrkessammenslutninger

- 91.10 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner og yrkessammenslutninger
- 91.11 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner
- 91.12 Yrkessammenslutninger

91.2 Arbeidstakerorganisasjoner

- 91.20 Arbeidstakerorganisasjoner

91.3 Andre interesseorganisasjoner

- 91.30 Andre interesseorganisasjoner
- 91.31 Religiøse organisasjoner
- 91.32 Partipolitiske organisasjoner
- 91.33 Interesseorganisasjoner ellers

92 Fritidsvirksomhet, kulturell tjenesteyting og sport

92.0 Fritidsvirksomhet, kulturell tjenesteyting og sport

- 92.00 Fritidsvirksomhet, kulturell tjenesteyting og sport

92.1 Film og video

- 92.10 Film og video
- 92.11 Film- og videoproduksjon
- 92.12 Distribusjon av film og video
- 92.13 Filmframvisning

92.2 Radio og fjernsyn

- 92.20 Radio og fjernsyn

92.3 Annen underholdningsvirksomhet

- 92.30 Annen underholdningsvirksomhet
- 92.31 Selvstendig kunstnerisk virksomhet
- 92.32 Drift av etablissementer tilknyttet kunstnerisk virksomhet
- 92.33 Drift av fornøylesetablissementer
- 92.34 Underholdningsvirksomhet ellers

92.4 Nyhetsbyråer

- 92.40 Nyhetsbyråer

92.5 Drift av biblioteker, arkiver, museer og andre

kulturetablissementer

- 92.50 Drift av biblioteker, arkiver, museer og andre kulturetablissementer
- 92.51 Drift av biblioteker og arkiver
- 92.52 Drift av museer og vern av historiske steder og bygninger
 - 92.521 Drift av museer
 - 92.522 Vern av historiske steder og bygninger
- 92.53 Drift av botaniske og zoologiske hager og naturreservater

92.6 Sport og idrett

- 92.60 Sport og idrett
- 92.61 Drift av idrettsanlegg
- 92.62 Sport og idrett ellers
 - 92.621 Idrettslag og -klubber
 - 92.622 Sports- og idrettssentre
 - 92.629 Sport og idrett ellers

92.7 Annen fritidsvirksomhet

- 92.70 Annen fritidsvirksomhet
 - 92.721 Aktivitets- og opplevelsesselskaper
 - 92.722 Fritidsetablissementer
 - 92.729 Fritidsvirksomhet ellers
- 92.71 Lotteri og totalisatorspill
- 92.72 Fritidsvirksomhet ellers

93 Annen personlig tjenesteyting

93.0 Annen personlig tjenesteyting

- 93.00 Annen personlig tjenesteyting
- 93.01 Vaskeri- og renserivirksomhet
- 93.02 Frisering og annen skjønnhetspleie
- 93.03 Begravelsesbyråvirksomhet og drift av kirkegårder og krematorier
- 93.04 Helsestudio-, massasje- og solstudiovirksomhet
- 93.05 Personlig tjenesteyting ellers

P Lønnet arbeid i private husholdninger

95 Lønnet arbeid i private husholdninger

Q Internasjonale organer og organisasjoner

99 Internasjonale organer og organisasjoner

Z Uoppgitt

0 Uoppgitt